

قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

تاریخ تصویب : ۱۳۷۹/۱/۱۷

نقل از روزنامه رسمی شماره : ۱۶۰۷۰

شماره : ۲۴۸۳

تاریخ : ۱۳۷۹/۲/۱

سازمان برنامه و بودجه

بخش اول- موزه های فرابخشی

فصل اول- اصلاح ساختار اداری و مدیریت

ماده ۱- به منظور تصحیح ، بهسازی و اصلاح نظام اداری در ابعاد تشکیلات سازماندهی و ساختار اداره امور کشور ، کاهش تصدی های دولت ، سیستم ها و روش ها ، مدیریت منابع انسانی ، مقررات (آیین نامه ها و دستورالعمل ها) و افزایش بهره وری دستگاه های اجرایی ، شورای عالی اداری با ترکیب صلاحیت ها ، وظایف و اختیارات زیر تشکیل می گردد :

الف- اعضا :

- ۱- رئیس جمهور یا معاون وی (رئیس شورا) .
- ۲- سه نفر از وزرا (ترجیحا از بخش های مختلف) به انتخاب هیات وزیران .
- ۳- وزیر یا رئیس دستگاه مستقل ذی ربط .
- ۴- رئیس سازمان برنامه و بودجه در صورتی که فردی توسط رئیس جمهور به این سمت منصوب شده باشد .

۵- دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورتی که فردی توسط رییس جمهور به این سمت منصوب شده باشد .

۶- چهار نفر صاحب نظر و متخصص در امور اداری و مدیریت به انتخاب رییس جمهور.

۷- دو نفر از استانداران به انتخاب رییس جمهور .

۸- دو نفر از نمایندگان مجلس به عنوان ناظر ، به انتخاب مجلس شورای اسلامی .

مصوبات این شورا پس از تایید رییس جمهور لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره- دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور به عنوان دبیر شورا و مسئول نظارت بر حسن اجرای مصوبات آن خواهد بود.

ب- وظایف و اختیارات :

۱- اصلاح ساختار تشکیلات دستگاه های اجرایی کشور به استثنای وزارتخانه ها از طریق ادغام ، انحلال و انتقال موسسات و سازمان ها به خارج از مرکز .

۲- تجدید نظر در ساختار داخلی وزارتخانه ها و وظایف و ساختار داخلی سازمان ها ، شرکت های دولتی و شرکت های اقماری آنها به منظور ایجاد انسجام تشکیلاتی و حذف وظایف موازی ، مشابه و تکراری .

۳- تفکیک وظایف اجرایی از حوزه های ستادی وزارتخانه ها و محدود نمودن فعالیت حوزه های ستادی به اعمال حاکمیت و امور راهبردی (سیاست گذاری ، برنامه ریزی و نظارت) و انتقال وظایف اجرایی به واحدهای استانی و شهرستانی .

۴- تصمیم گیری در مورد ادغام واحدهای استانی و شهرستانی وابسته به هر یک از وزارتخانه ها در یک واحد سازمانی .

۵- شناسایی و واگذاری وظایف ، امور و فعالیت های قابل واگذاری دستگاه های اجرایی به شهرداری ها و بخش غیر دولتی با هدف رها سازی دولت از تصدی های غیر ضرور و همچنین تعیین نحوه ارتباط و تنظیم مناسبات نظام اداری با شوراهای اسلامی روستا ، بخش و شهر .

۶- اصلاح و مهندسی مجدد سیستم ها ، روش ها و رویه های مورد عمل در دستگاه های اجرایی کشور با گرایش ساده سازی مراحل انجام کار ، خودکار سازی عملیات و کاهش میزان ارتباط کارمندان با مراجعه کنندگان ، افزایش رضایت مراجعان ، کاهش هزینه های اداری و اقتصادی نمودن فعالیت ها .

- ۷- تصویب طرح های لازم برای ارتقای بهره وری و کارآیی نیروی انسانی و مدیریت دستگاه های اجرایی .
- ۸- تصویب ضوابط و معیارهای لازم در جهت بهینه سازی ساختار ، ترکیب و توزیع نیروی انسانی بخش دولتی .
- ۹- تصویب ضوابط و دستورالعمل های مربوط به تعیین تکلیف نیروی انسانی دستگاه هایی که بر اساس مصوبات شورای عالی اداری ادغام ، منحل ، واگذاری و یا وظایف آنها به دیگر دستگاه ها منتقل می شود .
- ۱۰- تصویب ضوابط ناظر بر بهره برداری مطلوب از فضاهای اداری و جا به جایی و تامین ساختمان های اداری .
- ۱۱- تعیین و پیشنهاد منابع مورد نیاز برای تحقق برنامه های تحول نظام اداری و طرح های مصوب شورا که نیاز به منابع جدید دارد .
- ۱۲- تشخیص و اعلام دستگاه های اقدام کننده برنامه های مرتبط با فعالیت دولت در زمینه نظام اداری و امور اجرایی .
- ماده ۲- به منظور کاهش تصدی ها و تقویت اعمال حاکمیت و نظارت دولت و فراهم نمودن زمینه توسعه مشارکت موثر مردم ، بخش خصوصی و بخش تعاونی در اداره امور ، تبیین دقیق وظایف واحدهای ملی و استانی در برنامه ریزی و اجرا و فراهم نمودن زمینه تحقق مطلوب اهداف برنامه سوم ، دولت موظف است در طول سال اول برنامه اصلاحات ساختاری لازم را با رعایت موارد زیر در تشکیلات دولت به عمل آورد :
- الف- رعایت اصل ارتباط ، پیوستگی ، همبستگی و تجانس وظایف .
- ب- تجمیع فرآیند انجام هر فعالیت در سازمان واحد و هدف گرا نمودن فعالیت ها .
- ج- حذف واحدها و سازمان های غیر ضرور و حذف وظایف موازی و مشترک دستگاه ها .
- د- رعایت اصل عدم تمرکز در توزیع وظایف ملی و استانی و محدود نمودن وظایف و مأموریت های واحدهای ملی و ستادی به جنبه های اعمال حاکمیت ، سیاست گذاری ، برنامه ریزی کلان و هدایت و نظارت و واگذاری امور اجرایی به واحدهای استانی .
- ه- عدم گسترش تشکیلات دولت با تاکید بر کوچک سازی دولت از سطوح پایین هرم تشکیلات از طریق تجمیع کلیه فعالیت های مربوط به یک وزارتخانه (به جز شرکت های مستقل) در سازمان استانی واحد .
- بر اساس این ضوابط باید ترتیبی اتخاذ شود که :

۱- امور انرژی ،

۲- امور کشاورزی ، دام ، توسعه و عمران روستایی ،

۳- امور صنعت و معدن ،

در سه وزارتخانه تجمیع شود .

دولت موظف است به منظور تحقق این ماده ، عناوین وزارتخانه ها و سازمان های مستقل را همراه با حدود مأموریت ها و اختیارات هر یک از آنها و تبیین اعمال حاکمیت و اعمال تصدی در حیطه فعالیت هر دستگاه ، نحوه تحقق آنها همراه با پیش بینی زمان بندی مناسب برای تحقق آن در طول سال اول برنامه سوم تنظیم و ظرف یک ماه اقدامات قانونی لازم معمول شود .

ماده ۳-

الف- به منظور بهینه سازی و اصلاح ترکیب نیروی انسانی دستگاه های اجرایی ، توزیع مناسب نیروی انسانی در مناطق مختلف کشور و بهبود آرایه خدمات دولتی ، سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در نیمه اول سال ۱۳۷۹ برنامه جامع نیروی انسانی بخش دولتی را با رعایت موارد زیر تدوین و جهت تصویب به هیات وزیران تقدیم کند :

۱- تعداد کل کارکنان دولت در پایان برنامه سوم توسعه از تعداد آن در آغاز برنامه به میزان پنج درصد (۵٪) کاهش یابد .

۲- شاخص های کیفی نیروی انسانی به ویژه نسبت کارکنان مشاغل تخصصی به تعداد کارکنان و ترکیب تحصیلی کارکنان دولت ارتقا یابد .

۳- مجموع استخدام های جدید در بخش های دولتی از پنجاه درصد (۵۰٪) کل تعداد کارکنانی که از خدمت خارج می شوند تجاوز نکند .

ب- به منظور کاهش استخدام های جدید و تامین نیاز نیروی انسانی دستگاه های اجرایی که توسعه فعالیت های آنها اجتناب ناپذیر است ، سازمان امور اداری و استخدامی مکلف است با هماهنگی دستگاه ها و شرکت های دولتی نسبت به تعیین نیروی مازاد دستگاه ها و شرکت های دولتی (رسمی و غیر رسمی) اقدام لازم را به عمل آورد و به دستگاه ذی ربط جهت حکم انتقال اعلام نماید . انتقال افراد در همان شهر نیاز به کسب موافقت مستخدم ندارد لیکن انتقال به سایر شهرستان ها با موافقت مستخدم امکان پذیر می باشد .

ج- وزارتخانه ها و موسسات دولتی می توانند نسبت به بازخریدی کارکنان داوطلب با پرداخت وجوه تشویقی علاوه بر قوانین و مقررات موضوعه اقدام نمایند .

د- دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه ، مقررات مربوط را در جهت برقراری کامل حقوق و مزایایی که ملاک کسور بازنشستگی است با احتساب معدل دو سال آخر خدمت برای کلیه کارکنانی که طبق قانون بازنشسته می شوند اصلاح نماید .

ه- دولت موظف است از ابتدای برنامه سوم توسعه به کارکنان رسمی و ثابت مشمول قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت و اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در هنگام بازنشستگی به ازای هر سال خدمت یک ماه آخرین حقوق و فوق العاده ها یا مزایای مستمر به عنوان پاداش پایان خدمت پرداخت نماید .

و- دولت موظف است در طول برنامه سوم تعداد پرسنل بخش دولتی را در چارچوب جدول شماره ۱ پیوست این قانون تنظیم نماید .

ز- دولت مکلف است حقوق کلیه کارکنان و کارگران با هر قراردادی که کار می کنند را طی برنامه سوم و در ابتدای هر سال برای تمامی رشته های شغلی متناسب با تورم و حداقل مساوی با آن افزایش دهد و چنانچه در پایان هر سال رشد تورم بیش از افزایش حقوق بود به طوری که دریافت سالانه حقوق بگیر و افزایش آن کمتر از میزان رشد تورم ماهانه ضرب در حقوق اسفند ماه سال قبل به اضافه دوازده برابر حقوق اسفند ماه سال قبل گردید تفاوت را به عنوان دیون در سه ماهه اول سال بعد پرداخت نماید . این بند شامل کلیه بازنشستگان و مستمری بگیران هم می گردد .

آیین نامه اجرایی این ماده در زمینه ضوابط اعطای گروه تشویقی ، تسهیلات و امتیازات استخدامی برای انتقال کارکنان به شهرهای دیگر و میزان وجوه تشویقی بازرخرد و سایر موارد مربوطه ، سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

فصل دوم- ساماندهی شرکت های دولتی

ماده ۴- به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت های دولتی و افزایش بازدهی و بهره وری و اداره مطلوب شرکت هایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکت هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است ، به دولت اجازه داده می شود نسبت به واگذاری ، انحلال ، ادغام و تجدید سازمان شرکت های دولتی ، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکت ها ، تصویب آیین نامه های مالی و معاملاتی ، تصویب آیین نامه های استخدامی و بیمه ، با

رعایت مقررات و قوانین مربوط و جا به جایی و انتقال وظایف ، نیروی انسانی ، سهام و دارویی های شرکت های دولتی و شرکت های وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند :

الف- شرکت های دولتی در قالب شرکت های مادر تخصصی سازماندهی شده و زیر نظر وزارتخانه ذی ربط در چارچوب اساسنامه مربوط اداره می شوند .

ب- تصدی و اداره امور شرکت های دولتی از امر سیاست گذاری وزارتخانه های ذی ربط تفکیک می گردد و وظایف حاکمیتی از شرکت های دولتی منفک و به وزارتخانه ها و موسسات دولتی ذی ربط محول می گردد .

تبصره ۱- تشکیل شرکت های دولتی صرفا با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است .

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه گذاری شرکت های دولتی به استثنای بانک ها شرکت های بیمه و موسسات اعتباری در سایر شرکت های دولتی موضوع این ماده مستلزم کسب مجوز از هیات وزیران است .

تبصره ۳- دولت موظف است کلیه دفاتر و شعبات شرکت های دولتی مستقر در خارج از کشور را منحل نماید . موارد ضروری بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی به تصویب شورای عالی اداری خواهد رسید .

تبصره ۴- برای تشخیص ضرورت باقی ماندن برخی شرکت های دولتی در بخش دولتی ، این شرکت ها باید دارای فعالیت در یکی از دو مورد زیر باشند تا ضرورت ادامه فعالیت با سرمایه دولتی برای آنها ایجاب گردد :

۱- فعالیت هایی که به طور طبیعی در آنها انحصار وجود دارد .

۲- فعالیت هایی که بخش غیر دولتی انگیزه ای برای وارد شدن به آن فعالیت ها ندارد .

ج- شرکت های دولتی که با تصویب هیات وزیران مشمول واگذاری از طریق مزایده یا بورس به بخش غیر دولتی می شوند از تاریخ تصویب ، مشمول مقررات عمومی حاکم بر شرکت های دولتی نخواهند بود و در چارچوب قانون تجارت اداره می شوند .

د- مأموریت کارکنان شرکت های دولتی و شرکت های موضوع بند ج به وزارتخانه ها و موسسات دولتی در قالب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ه- نقل و انتقال سهام در ارتباط با اجرای این ماده (ناشی از ادغام ، انحلال و تجدید سازمان) از پرداخت مالیات معاف است .

و- انجام هر گونه فعالیت تجاری و غیر آن که در اساسنامه شرکت های دولتی پیش بینی نشده باشد ممنوع است .

ز- دولت موظف است نسبت به بازنگری مقررات روابط کار اقدام نموده و حداکثر ظرف شش ماه اقدامات قانونی لازم معمول نماید .

ح- آیین نامه های اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه ، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۵- افزایش قیمت کالاها و خدمات توسط دستگاه ها و شرکت های دولتی سالیانه بیش از ده درصد (۱۰٪) مجاز نیست و با ملحوظ داشتن افزایش بهره وری و کاهش هزینه ها قیمت گذاری کالا و خدمات شرکت های دولتی به استثنای آن دسته از اقلامی که در مورد آنها حکم قانونی خاص در این قانون یا قوانین بودجه سنواتی وجود دارد ، در چارچوب ضوابط اعلام شده از سوی هیات وزیران خواهد بود و چنانچه دولت به هر دلیل فروش کالا یا خدمات هر یک از شرکت های دولتی را به قیمتی کمتر از قیمت تعیین شده به شرح فوق تکلیف کند ، مابه التفاوت قیمت محاسبه شده و قیمت تکلیف شده از محل اعتبارات و منابع دولت به شرکت ذی نفع پرداخت می گردد .

ماده ۶- در کلیه مواردی که به موجب قوانین ، اجازه تصویب اساسنامه سازمان ها ، شرکت ها ، موسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله موسساتی که شمول قانون به آنها مستلزم ذکر نام است و همچنین نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی به دولت داده شده است ، اصلاح و تغییر اساسنامه با پیشنهاد دستگاه ذی ربط و تایید سازمان امور اداری و استخدامی کشور ، با هیات وزیران می باشد .

ماده ۷- نمایندگی سهام دولت در مجامع عمومی شرکت های دولتی با رعایت فرد بودن مجموع تعداد اعضای مجمع به عهده وزیر مسئول ، وزیر امور اقتصادی و دارایی ، رییس سازمان برنامه و بودجه و دو یا چند وزیر دیگر که با تصویب هیات وزیران تعیین می شوند یا نمایندگان آنان خواهد بود .

ماده ۸- مقررات (آیین نامه ها و دستورالعمل های) مغایر با تصمیمات هیات وزیران در چارچوب اختیارات موضوع این فصل ملغی الاثر است .

فصل سوم- واگذاری سهام و مدیریت شرکت های دولتی

ماده ۹- به منظور ارتقای کارآیی و افزایش بهره وری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاست گذاری و توسعه توانمندی بخش های خصوصی و تعاونی ، سهام شرکت های قابل واگذاری بخش دولتی در شرکت هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیر ضروری است ، طبق مقررات این قانون با اولویت ایثارگران در شرایط مساوی ، به بخش های تعاونی و خصوصی فروخته خواهد شد .

ماده ۱۰- در واگذاری سهام موضوع این فصل رعایت موارد ذیل الزامی است :

الف- امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد .

ب- در چارچوب قانون اساسی صورت پذیرد .

ج- موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزش های اسلامی و انقلابی نگردد .

د- به خدشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضییع حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد .

ه- به استفاده از مدیریت سالم منجر شده و اداره امور را بهبود بخشد .

و- حتی المقدور به توسعه مشارکت عمومی منجر شود .

ماده ۱۱- سهام متعلق به وزارتخانه ها ، موسسه های دولتی ، شرکت های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور- مصوب ۱۳۶۶/۶/۱- و اصلاحات بعدی و موسسات انتفاعی وابسته به دولت و سایر شرکت هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفردا یا مشترکا متعلق به وزارتخانه ها ، موسسات دولتی ، شرکت های دولتی (به استثنای بانک ها و موسسات اعتباری و شرکت های بیمه) و همچنین سایر شرکت های دولتی و موسسات انتفاعی وابسته به دولت که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت های تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکت های تابعه و وابسته وزارت نفت و شرکت های تابعه آنها ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت های تابعه و سازمان صنایع ملی ایران و شرکت های تابعه و تهیه و توزیع کالا ، همچنین سهام متعلق به دستگاه های فوق الذکر در شرکت های غیر دولتی و شرکت هایی که تابع قانون خاص می باشند ، مشمول مقررات این فصل خواهند بود .

تبصره ۱- سهام متعلق به دستگاه های مذکور در این ماده که مالکیت آنها به صورت هبه ، صلح غیر معوض یا هر گونه عقد دیگری انجام شده نیز مشمول مقررات این فصل می شوند .

تبصره ۲- مشارکت و سرمایه گذاری بانک ها ، شرکت های بیمه و موسسات اعتباری در شرکت ها ، از شمول مقررات این فصل مستثنی است .

ماده ۱۲- به منظور هماهنگی ، نظارت و کنترل فرآیند واگذاری و حسن اجرای مقررات این قانون « هیات عالی واگذاری » به ریاست وزیر امور اقتصادی و دارایی تشکیل می گردد . دبیر خانه هیات در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر خواهد شد .

ماده ۱۳- هیات عالی واگذاری مرکب از هفت نفر به شرح زیر است :

الف- وزیر امور اقتصادی و دارایی (رییس هیات) .

ب- رییس سازمان برنامه و بودجه .

ج- رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران .

د- وزیر وزارتخانه ذی ربط .

ه- وزیر دادگستری .

و- نمایندگان کمیسیون های امور اقتصادی و دارایی و تعاون و برنامه و بودجه (هر کدام یک نفر) به عنوان ناظر با انتخاب مجلس .

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات هیات عالی واگذاری به شرح زیر است :

الف- تایید فهرست اسامی شرکت های قابل فروش ، انحلال و ادغام ، پس از اعلام اسامی مزبور از سوی وزارتخانه ذی ربط و یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و ارایه آن به هیات وزیران جهت تصویب ، متضمن برنامه زمان بندی مورد نظر و مشخص ، حسب مورد و اعلام روش فروش با توجه به وضعیت بازار .

ب- تهیه برنامه سالانه فروش ، انحلال یا ادغام شرکت ها در چارچوب مصوبات هیات وزیران و تدوین و تبیین سیاست ها و خط مشی های اجرایی لازم .

ج- نظارت بر فرآیند واگذاری و ارایه گزارش های نظارتی شش ماهه به رییس جمهوری و مجلس شورای اسلامی ، شامل تجزیه و تحلیل ها ، بررسی نقاط قوت و ضعف و بازخوردهای فرآیند و راهکارهای پیش برنده .

د- سازماندهی فعالیت های فرهنگی - تبلیغاتی برای امر واگذاری .

ه- پیشنهاد آیین نامه برقراری نظام اقساطی فروش سهام در موارد ضروری به هیات وزیران .

و- اعمال شیوه های قیمت گذاری سهام ، تخفیف ها و چگونگی پرداخت قیمت توسط خریداران در چارچوب آیین نامه مصوب هیات وزیران .

ز- تصویب دستورالعمل های مربوط به اولویت های فروش سهام شرکت های قابل واگذاری ، حسب پیشنهاد دبیرخانه .

ح- تصویب دستورالعمل مربوط به نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام و قرارداد واگذاری .

ط- تصویب ضوابط مربوط به اخذ مبلغ و یا کالای موضوع ماده ۱۸ این قانون ، بنا به پیشنهاد دبیرخانه .

ی- تصویب ضوابط ، ظرفیت و اعتبار ، تعهد و تضمین ، به منظور تسهیل امر انتخاب خریداران سهام ، حسب پیشنهاد دبیرخانه .

ماده ۱۵- دولت موظف است با تغییر اساسنامه سازمان مالی گسترش مالکیت واحدهای تولیدی نسبت به تشکیل یک سازمان خصوصی سازی اقدام نماید . سهام آن دسته از شرکت هایی که توسط هیات عالی واگذاری تعیین تکلیف شده و روش فروش و برنامه زمان بندی واگذاری آنها مشخص شده است از طرف شرکت های مادر تخصصی به منظور طی مراحل واگذاری به این سازمان وکالتا ارایه خواهد شد .

آیین نامه اجرایی این ماده و تغییرات اساسنامه سازمان مذکور ظرف حداکثر سه ماه از تاریخ تصویب این قانون با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۶- رعایت اولویت های زیر در شیوه فروش سهام شرکت های موضوع این قانون الزامی است :

الف- فروش سهام شرکت های کوچک به کارآفرینان و اشخاصی که از مدیریت توانمند برخوردارند .

ب- فروش سهام شرکت های متوسط حسب مورد ، به گروه ها ، تعاونی ها و تشکل های تخصصی- تجاری .

ج- فروش سهام شرکت های بزرگ با حفظ سهام کنترل کننده مدیریت ، به عموم مردم . تبصره- اعطای سهام ترجیحی با اولویت به کارگران و کارکنان همان واحد مد نظر قرار می گیرد .

ایثارگران و کارکنان دولت در شرایط مساوی از اولویت برخوردارند .

آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد هیات عالی واگذاری به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۷- دستورالعمل نحوه تنظیم قراردادهای فروش سهام ، واگذاری مدیریت و اجاره چگونگی فسخ قراردادها به تصویب « هیات عالی واگذاری » می رسد . هیات مزبور باید در دستورالعمل مذکور نکات زیر را مورد توجه قرار دهد :

الف- تعیین میزان تعهدات خریدار در مورد اشتغال ، برنامه تولید ، تعهد سرمایه گذاری جدید ، اقدامات خاص به منظور حفظ محیط زیست ، اجتناب از برخی اقدامات محدود کننده تجاری و نظایر آن .

ب- نحوه اعمال تخفیف های متقابل در قیمت سهام از طرف دولت در قبال تعهدات خریداران با توجه به آیین نامه موضوع بند (و) ماده (۱۴) این قانون .

ج- محاسبه تاثیر تعهدات مالیاتی در قیمت فروش سهام .

د- تعیین شرایط فسخ قرارداد در متن قرارداد ، برای طرفین .

ه- محاسبه تاثیر ضوابط ، ظرفیت و اعتبار و تعهد و تضمین در امر انتخاب خریداران .

ماده ۱۸- دولت می تواند با رعایت اصول چهل و سوم (۴۳) و چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ، شرکت های صنعتی یا کشاورزی یا خدماتی و امثال آنها و اموالی را که به صورت اموال عمومی در اختیار دارد ، در قبال دریافت وجه نقد و یا کالا با حفظ سایر حقوق مالکیت و با رعایت موارد زیر به صورت اجاره از طریق مزایده در اختیار شرکت های تعاونی و یا بخش خصوصی قرار دهد :

الف- طبق قرارداد بابت استهلاک یا بازسازی یا نگهداری یا توسعه شرکت های موصوف ، سالانه مبلغی نقد و یا کالا دریافت کند .

ب- به هنگام واگذاری شرکت های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده ، مقرراتی را به عنوان شرایط الزامی ، مقرر دارد و طرف قرارداد را به رعایت سیاست های دولت در قیمت گذاری و برنامه ریزی تولید و توزیع و تامین منافع عمومی ملزم کند .

ج- واگذاری مدیریت شرکت های دولتی به بخش های غیر دولتی به شرطی مجاز است که شخص حقیقی یا حقوقی که مدیریت را به عهده گرفته است ، انجام کار را خود در طول مدت قرارداد عهده دار بوده و به شرکت ها و اشخاص دیگری منتقل ننماید . متخلفین به سلب امتیاز واگذاری و محکومیت تصرف در اموال عمومی مجازات می شوند.

د- در واگذاری شرکت های فوق یا سایر امکانات موضوع این ماده ، چنانچه کارکنان واجد شرایط شرکت های مذکور مبادرت به تشکیل شرکت تعاونی نمایند ، تعاونی کارکنان شرکت ذی ربط در اولویت خواهد بود .

تبصره- نحوه تعیین مبلغ نقد و یا کالای موضوع این ماده طبق ضوابطی خواهد بود که توسط « هیات عالی واگذاری » تصویب و ابلاغ خواهد شد .

ماده ۱۹- درآمدهای ناشی از فروش سهام شرکت ها ، فروش دارایی ها ، اجاره شرکت ها و کلیه قراردادهای موضوع این فصل در دوره مالی مورد نظر پس از واریز به خزانه به صورت زیر هزینه می شود:

الف- پنجاه درصد (۵۰٪) با اولویت پرداخت بدهی شرکت قابل فروش به منظور اصلاح ساختار شرکت های در حال فروش و بهسازی و آماده سازی شرکت ها برای فروش و توسعه صنعتی به حساب شرکت های مادر ذی ربط .

ب- چهل و هشت درصد (۴۸٪) برای تقویت خزانه کشور .

ج- دو درصد (۲٪) جهت هزینه های بسیج .

ماده ۲۰- رسیدگی ، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم در مورد شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی از هر سهم از تصمیم ها در امر واگذاری در صلاحیت هیات داوری است و این موضوع در قراردادهای تنظیمی واگذاری سهام قید می شود و به امضای طرفین قرارداد می رسد .

ماده ۲۱- هیات داوری موضوع ماده (۲۰) این قانون مرکب از هفت نفر به شرح زیر است:
۱- پنج نفر از متخصصان امور اقتصادی ، مالی ، بازرگانی ، فنی و حقوقی ، به پیشنهاد مشترک وزیر امور اقتصادی و دارایی ، وزیر دادگستری و رییس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیات وزیران برای مدت شش سال .

۲- رییس اتاق تعاون .

۳- رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران .

این هیات در مورد شکایات و اختلافات مربوط به واگذاری ، رسیدگی و تصمیم گیری خواهد کرد . نحوه تشکیل جلسات هیات و چگونگی اتخاذ تصمیم آن بر اساس آیین نامه ای است که به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۲۲- جلسات هیات داوری با حضور حداقل پنج نفر از اعضا رسمیت خواهد یافت و تصمیم های آن با رای اکثریت اعضای حاضر در جلسه دارای اعتبار قانونی است (نظر اقلیت نیز باید در صورت مجلس قید و به امضا برسد) .

ماده ۲۳- رای هیات داوری پس از ده روز از تاریخ ابلاغ به طرفین قطعی و لازم الاجرا است و چنانچه طی مدت مذکور و پس از انقضای مدت مذکور صرفاً در صورت وجود عذر موجه برای تاخیر یکی از طرفین نسبت به رای صادره اعتراض داشته باشد باید

اعتراض خود را کتبا به دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد تقدیم نماید .
شعبه خاصی که توسط رییس قوه قضاییه تعیین خواهد شد خارج از نوبت به اعتراض
رسیدگی و رای مقتضی صادر می نماید . رای صادره قطعی و لازم الاجراست .

ماده ۲۴- دولت مکلف است مسئولیت مدنی ، محکومیت جزایی مالی و قابل خرید ،
محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل خرید دیگر
مسئولان و مجریان امر واگذاری را در قبال خطاهای غیر عمدی آنان به مناسبت واگذاری
، چه به عنوان مسئولیت جمعی و چه به عنوان مسئولیت انفرادی ، به هزینه خود به گونه
ای بیمه کند که بیمه گر کلیه هزینه ها و مخارجی را که هر یک از مسئولان و مجریان امر
واگذاری ، تحت هر یک از عناوین موصوف فوق ملزم به پرداخت آن می شوند ، بپردازند.
ماده ۲۵- پرداخت هر گونه غرامت ، خسارت و نظایر آن که مربوط به دوران پیش از
فروش سهام شرکت های ملی یا مصادره شده به بخش خصوصی یا تعاونی است ، از
تاریخ فروش سهام بر عهده شرکت مادر خواهد بود .

تبصره- تادیه سایر بدهی های شرکت مورد واگذاری ، به عهده خود شرکت است .
ماده ۲۶- سهامی که در اجرای این قانون فروخته می شود و یا بین دستگاه های اجرایی
نقل و انتقال می یابد از شمول مالیات نقل و انتقال معاف است . همچنین پرداخت مالیات
عملکرد شرکت های فروخته شده که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت (اعم
از وزارتخانه ها و موسسات دولتی) و شرکت های دولتی است تا پایان سال مالی قبل از
فروش ، اعم از قطعی شده یا قطعی نشده به عهده دولت یا دستگاه اجرایی واگذارنده
حسب مورد است .

ماده ۲۷- آن دسته از کارکنان شرکت های دولتی که از نظر مقررات بازنشستگی تابع
صندوق های خاص بازنشستگی وابسته به وزارتخانه ها و موسسات و شرکت های
دولتی هستند و ارتباط استخدامی آنها با دستگاه اجرایی ذی ربط ، در اجرای سیاست
های فروش سهام ، قطع می گردد ، می توانند در صورت ادامه اشتغال در واحدهای
فروخته شده به بخش خصوصی یا تعاونی و رعایت ضوابط پرداخت حق بیمه مقرر به
تفکیک سهم بیمه شده و کارفرما ، همچنان تابع مقررات صندوق بازنشستگی مربوط
باشند .

تبصره- کلیه قوانین و مقررات مربوط به کسر حق بیمه و اختیارات سازمان تامین
اجتماعی در امر دریافت حق بیمه و اخذ جرایم ناشی از دیرکرد پرداخت حق بیمه ، از

جمله مواد (۴۹) و (۵۰) قانون تامین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - نسبت به افراد و صندوق های فوق نافذ خواهد بود .

فصل چهارم - تنظیم انحصارات و رقابتی کردن فعالیت های اقتصادی

ماده ۲۸ - به دولت اجازه داده می شود به منظور تحقق اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی با توجه به ضوابط و قلمروهای تعیین شده در ماده (۱۲۴) این قانون ، تمهیدات لازم به منظور عرضه خدمات پستی و مخابراتی توسط بخش غیر دولتی داخلی را با حفظ امور حاکمیتی پست و مخابرات و پس از اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و استمرار ارایه خدمات فراهم آورد .

ماده ۲۹ - به دولت اجازه داده می شود بر اساس آیین نامه ای که توسط وزارت کشاورزی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد تمهیدات لازم برای خرید برگ سبز چای و تبدیل آن به چای خشک و بسته بندی و توزیع آن توسط اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی را فراهم کند .

ماده ۳۰ - به دولت اجازه داده می شود بر اساس پیشنهاد وزارت راه و ترابری آیین نامه اجرایی اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی بخش تعاونی و خصوصی داخلی در زمینه امور حمل و نقل بار و مسافر توسط راه آهن و امور مربوط از قبیل ایجاد ، تجهیز ، توسعه ، نگهداری خطوط و تاسیسات راه آهن و بهره برداری از آنان ، مطالعات و تحقیقات و آموزش نیروی انسانی را با رعایت مفاد ماده (۱۲۸) این قانون تصویب و اجرا کند .

ماده ۳۱ - وزارت صنایع مکلف است طی مدت شش ماه لوایح و مقررات مورد نیاز در زمینه تولید ، توزیع ، واردات و صادرات دخانیات را با توجه به منافع دولت تهیه کرده و به مراجع ذی صلاح ارایه کند . انحصار دخانیات پس از تصویب لوایح و مقررات مذکور ، ملغی می گردد .

ماده ۳۲ - به دولت اجازه داده می شود بدون الزام به رعایت قانون نحوه توزیع قند و شکر تولیدی کارخانه های کشور - مصوب ۱۳۵۳ - و اصلاحیه آن ، بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارتخانه های صنایع ، بازرگانی و کشاورزی تصویب می کند ، مقررات مربوط به استانداردهای تولیدی - قیمت گذاری ، فروش ، توزیع و صادرات و واردات قند و شکر را تعیین کند .

ماده ۳۳- سیاستگذاری و برنامه ریزی در امور مربوط به اکتشاف ، استخراج و تولید نفت خام و پالایش مواد نفتی و فرآورده های اصلی و فرعی آن ، در انحصار دولت است و دولت می تواند در چارچوب این قانون و نیز آیین نامه ای که طی مدت شش ماه توسط وزارت نفت تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید ، انجام فعالیت های مربوط به عملیات پالایش ، پخش و نقل مواد نفتی و فرآورده های اصلی و فرعی آن را به نحوی که موجب انحصار در بخش غیر دولتی و سلب اختیار دولت در امور حاکمیتی نشود و استمرار ارایه خدمات تضمین گردد به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی واگذار نماید .

ماده ۳۴- انجام بیمه های دستگاه های اجرایی به صورت انحصاری با شرکت سهامی بیمه ایران ، موضوع ماده (۳۰) قانون بیمه مرکزی ایران و بیمه گری- مصوب ۱۳۵۰- موقوف الاجرا می شود و به دستگاه های اجرایی اجازه داده می شود نسبت به عقد قرارداد بیمه با شرکت های بیمه داخلی اقدام کنند .

ضوابط اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۳۵- دولت مکلف است انحصاراتی را که به موجب دستورالعمل ها و مقررات مصوب خود و یا اعطای امتیاز تخصیص منابع ایجاد شده اند طی مدت یک سال لغو کند . در ارجاع کار و انجام معامله توسط بخش دولتی و عمومی ، نباید بین دستگاه ها و شرکت های دولتی و عمومی با بخش تعاونی و خصوصی تبعیض قایل شد . همچنین دولت مکلف است ظرف یک سال پس از تصویب برنامه سوم ، اقدامات قانونی برای لغو انحصار و جلوگیری از فعالیت های انحصارگرانه معمول نماید .

فصل پنجم- نظام تامین اجتماعی و یارانه ها

ماده ۳۶- در اجرای اصل بیست و نهم (۲۹) قانون اساسی و به منظور توسعه عدالت اجتماعی ، نظام تامین اجتماعی با هدف حمایت از اقشار مختلف جامعه در برابر رویدادهای اقتصادی ، اجتماعی و طبیعی و پیامدهای آن از نظر بازنشستگی ، بیکاری ، پیری ، از کارافتادگی ، بی سرپرستی ، در راه ماندگی ، حوادث و سوانح و ناتوانی های جسمی ، ذهنی ، روانی و نیاز به خدمات بهداشتی درمانی و مراقبت های پزشکی به صورت بیمه ای و غیر آن (حمایتی و امدادی) حقی است همگانی و دولت مکلف است طبق

قوانین ، از محل درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم ، خدمات و حمایت های مالی فوق را برای یکایک افراد کشور تامین کند.

ماده ۳۷- فعالیت های بیمه ای در دو بخش همگانی و مکمل انجام می شود و تعهدات و خدمات هر بخش بر اساس ضوابط ذیل تعیین می شود :

الف- خدمات بیمه همگانی که با مشارکت بیمه شده ، کارفرما (در صورت وجود کارفرما) و دولت (حسب تکالیف قانونی آن) تامین می گردد شامل بیمه درمان ، بازنشستگی ، از کارافتادگی ، بازماندگان و بیکاری است که کلیه بیمه شدگان از آن بهره مند خواهند شد و حدود فعالیت های آن متناسب با حق بیمه دریافتی و توان مالی سازمان های بیمه ای و میزان کمک دولت طبق مصوبات هیات وزیران تعیین می شود .

تبصره- خدماتی که در قوانین فعلی سازمان های بیمه ای و صندوق های بازنشستگی برای کلیه بیمه شدگان تحت پوشش هر سازمان و صندوق تعیین شده است ، به عنوان خدمات بیمه همگانی برای مشمولان همان سازمان و صندوق منظور خواهد شد .

ب- بخش مکمل بیمه های تامین اجتماعی شامل خدماتی است که سطح بالاتری از خدمات بیمه همگانی را در بر می گیرد و یا خدمات جدیدی را ارائه می کند و یا هزینه بیشتری نسبت به تعهد بیمه همگانی تامین می نماید . این بخش از خدمات بیمه ای بر اساس توافق بیمه شدگان و بیمه گر و با تعهد پرداخت هزینه توسط بیمه شده فعالیت نموده و گسترش می یابد .

ج- تامین صد درصد (۱۰۰٪) هزینه بیمه همگانی مکمل جانبازان و درمان خاص آنها (صدمات ناشی از مجروحیت) بر عهده دولت می باشد .

د- نیروی انتظامی به جهت نوع مأموریت خود موظف است :

۱- با استفاده از بیمه های مکمل نیاز خدمات درمانی پرسنل خود را تامین نماید .

۲- نسبت به برقراری بیمه مسئولیت برای مأمورین اجرایی و عملیاتی خود اقدام نماید .

ماده ۳۸- حمایت های بخش غیربیمه ای پیشگیری ، توان بخشی و حمایتی برای نیازمندان ، علاوه بر خدمات ویژه ای که در برنامه های بخش اشتغال ، مسکن و آموزش برای گروه های نیازمند در نظر گرفته می شود مشتمل بر موارد ذیل است :

۱- پیشگیری از بروز آسیب های اجتماعی و معلولیت های جسمی و روانی برای آحاد جامعه .

۲- پرداخت سرانه بیمه درمان در چارچوب نظام بیمه همگانی خدمات درمانی .

۳- فراهم آوردن تسهیلات لازم برای نگهداری افرادی که نیاز به سرپرستی و یا نگهداری دارند و فراهم آوردن زمینه بازتوانی و خوداتکایی آنان .

۴- پرداخت مستمری به نیازمندیانی که توان کار و فعالیت ندارند .

تبصره- کلیه نیازمندیانی که برای تامین معاش خود توان کار و فعالیت ندارند ، بر اساس ضوابط مصوب دولت و مجلس شورای اسلامی از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) مشمول تمام خدمات حمایتی می گردند .

ماده ۳۹- به منظور فراهم کردن امکان افزایش خدمات قابل ارایه به بیمه شدگان و جلوگیری از بروز بحران مالی در سازمان های بیمه ای و تقویت بنیه مالی آنها اقدامات ذیل انجام می شود :

الف- دولت مکلف است ضمن پرداخت تعهدات سالیانه خود به سازمان های بیمه ای و عدم ایجاد بدهی جدید تا پایان برنامه سوم ، پنجاه درصد (۵۰٪) بدهی های خود به سازمان های مذکور را طبق تفاهم با آنان از محل واگذاری سهام شرکت های دولتی و اموال و دارایی های دولت و طرح های نیمه تمام متناسب با فعالیت آنها تادیه کند .

ب- در صورتی که نرخ رشد دستمزد اعلام شده کارگران در دو سال آخر خدمت آنها بیش از نرخ رشد طبیعی دستمزد کارگران بوده و با سال های قبل سازگار نباشد ، مشروط بر آن که این افزایش دستمزد به دلیل ارتقای شغل نباشد ، سازمان تامین اجتماعی علاوه بر دریافت مابه التفاوت میزان کسور سهم کارگر و کارفرما به نسبت دستمزد واقعی و دستمزد اعلام شده سال های قبل از کارفرمای ذی ربط ، خسارات وارده بر سازمان را بر اساس آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد از کارفرمایان اخذ خواهد کرد .

ج- در طول برنامه سوم تبصره (۳) ردیف (۳) ماده واحده قانون تامین اجتماعی- مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی- به شرح ذیل اصلاح می شود :

۱- در صورت فوت بیمه شده ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده (۱۱۱) قانون تامین اجتماعی و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) همان قانون مستمری پرداخت می گردد .

۲- بیمه شده ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می شود چنانچه سابقه حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت

حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یک جا و به نسبت سهام مقرر در ماده (۸۳) قانون تامین اجتماعی پرداخت می شود. ماده ۴۰- در اجرای وظایف مذکور در این فصل حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور ساختار سازمانی مناسب نظام تامین اجتماعی با رعایت اصول ذیل طراحی و جهت تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی می گردد :

- الف- رفع تداخل وظایف دستگاه های موجود و حذف و یا ادغام دستگاه های موازی .
- ب- تامین پوشش کامل جمعیتی از نظر ابعاد نظام تامین اجتماعی و جامعیت نظام .
- ج- افزایش کارآمدی و اثربخشی سازمان های مربوط و کاهش هزینه های اداری و پشتیبانی مجموعه نظام تامین اجتماعی .
- د- پیش بینی ساز و کار لازم برای برقراری هماهنگی بین سازمان های ذی ربط و اتخاذ سیاست های واحد در بالاترین سطح تصمیم گیری اجرایی .
- ه- استفاده موثر از موسسات خیریه و امکانات مردمی وقف و همچنین شوراهای اسلامی شهر و روستا و مراکز دینی و مذهبی .
- و- تاکید بر استفاده از سازمان های موجود و پرهیز از ایجاد سازمان های جدید .

ماده ۴۱- به منظور افزایش بازده سرمایه گذاری ها و کاهش هزینه های جاری ، موسسات بیمه ای مکلفند اقدامات ذیل را به عمل آورند :

الف- سرمایه گذاری های جدید سازمان های بیمه ای باید به گونه ای انجام شود که ضمن داشتن توجیه فنی ، اقتصادی و مالی دارای بازدهی مطلوب باشد . در صورتی که سرمایه گذاری های موجود نیز از بازدهی مناسب برخوردار نباشد ، سازمان های مذکور موظفند تدریجا نسبت به اصلاح ساختار سرمایه گذاری و یا واگذاری دارایی های مشمول این بند اقدام کنند .

ب- میزان پست های سازمانی و نیروی انسانی موسسات بیمه ای و همچنین هزینه های اداری و بالاسری آنها بر اساس ضوابطی که متناسب با تعداد افراد بیمه شده و پراکندگی آنها به تصویب هیات وزیران می رسد ، تعیین می گردد .

ماده ۴۲- کلیه بیمه شدگان (به استثنای کادر نیروهای مسلح و کارکنان وزارت اطلاعات) می توانند نسبت به تغییر سازمان بیمه ای خود اقدام کنند . نقل و انتقال حق بیمه و کسورات بیمه ای بین صندوق های بیمه ای بر اساس ضوابطی خواهد بود که حداکثر طی مدت شش ماه توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور ، وزارت بهداشت ، درمان

و آموزش پزشکی و بر اساس محاسبات بیمه ای تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

ماده ۴۳- به منظور بهبود ارایه خدمات به ایثارگران (خانواده معظم شهدا ، مفقودین ، اسرا و همچنین آزادگان ، جانبازان و خانواده آنها) و ساماندهی خدمات قابل ارایه ، طرح جامع خدمات به ایثارگران مشتمل بر نظام پرداخت حقوق و مستمری ، خدمات درمانی و سایر خدمات توسط سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور و نهادهای ذی ربط تهیه و پس از تصویب هیات وزیران از محل منابع داخلی نهادها و موسسات ذی ربط و بودجه عمومی به اجرا درمی آید . اختصاص بودجه عمومی منوط به عدم امکان اجرای طرح از منابع داخلی نهادهای ذی ربط است .

تبصره ۱- به منظور بهبود ارایه خدمات به محرومین و اقشار آسیب پذیر و ساماندهی متمرکز خدمات قابل ارایه به آنان کلیه خدمات حمایتی به محرومین و اقشار آسیب پذیر توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) و کلیه خدمات توان بخشی به معلولین توسط سازمان بهزیستی انجام می شود .

تبصره ۲- اجرای مفاد این ماده در مورد نهادهای تحت نظر مقام معظم رهبری ، پس از تایید معظم له ممکن خواهد بود .

ماده ۴۴- به منظور پیشگیری و کاهش اثرات بلایای طبیعی و ایجاد آمادگی لازم در مردم و تعیین دقیق نقش و وظایف دستگاه های اجرایی ، برای مقابله با حوادث و سوانح طبیعی ، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی وزارت کشور و نیروی مقاومت بسیج در سال اول برنامه ، طرح جامع امداد و نجات را با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند . این طرح مشتمل بر :

مدیریت بحران ، آموزش و ایجاد آمادگی در مردم و نحوه مشارکت دستگاه های اجرایی ، نقش صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و رسانه های گروهی ، اقدامات و عملیات اجرایی ، منابع مالی و تدارکاتی و ... است .

تبصره ۵- نیروی مقاومت بسیج به عضویت ستادهای حوادث غیر مترقبه کشور در می آید .

ماده ۴۵- کلیه شرکت های بیمه ای تجاری مجازند با رعایت قوانین و مقررات مربوط ، نسبت به ارایه خدمات بیمه ای همگانی و مکمل تامین اجتماعی اقدام کنند .

ماده ۴۶-

الف- سیاست پرداخت یارانه کالاهای اساسی شامل گندم ، برنج ، روغن نباتی ، قند و شکر ، پنیر ، دارو و شیر خشک در برنامه سوم با حفظ کالا برگ از نظر تعداد ، مقدار وزنی و قیمت آن مطابق با برنامه دوم ادامه خواهد یافت .

دولت موظف است یارانه پرداختی به کالاهای اساسی را بر اساس مقدار سرانه در برنامه دوم به صورت ریالی و ارزی در بودجه سالانه منظور نماید .

ب- سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان موظف است با اعلام وزارت بازرگانی پس از انجام محاسبات لازم نسبت به برقراری مابه التفاوت در مورد کالاهای وارداتی که دارای امتیاز قابل توجه هستند ، اقدام نماید و مابه التفاوت ماخوذه را به حساب خزانه واریز نماید . دولت می تواند معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه مابه التفاوت ماخوذه را بر اساس پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب شورای اقتصاد در نظام پرداخت یارانه کالاها و یا خدماتی که ضرورت استفاده از یارانه را دارند استفاده نماید .

ماده ۴۷- یارانه نهاده های کشاورزی مانند کود ، سم و بذر در طی سال های برنامه حفظ و ادامه می یابد و دولت وظیفه دارد قیمت تضمینی کالاهای اساسی را به نحوی تعیین کند که در پایان سال سوم برنامه ، قیمت خرید داخلی آنها با هزینه خرید این کالاها از خارج برابری کند .

فصل ششم- سیاست های اشتغال

ماده ۴۸- وزارت کشور موظف است حداکثر در سال اول برنامه پنج ساله سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید که کلیه افراد خارجی فاقد پروانه کار را جمع آوری نموده و در صورت عدم تهدید جانی ، آنها را به کشور متبوع خود انتقال دهد و در غیر این صورت آنها را در اردوگاه های مشخص مجتمع نماید . تشخیص وجود و یا عدم وجود تهدید جانی به عهده وزارت امور خارجه است .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های کشور ، امور خارجه و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۴۹- به منظور تشویق کارفرمایان کارگاه های موجود به استخدام نیروی کار جدید ، دولت موظف است کارفرمایانی را که در دوران برنامه از طریق مراکز خدمات اشتغال

وزارت کار و امور اجتماعی مبادرت به استخدام نیروی کار جدید نمایند مشمول تخفیفاتی به شرح زیر قرار دهد :

الف- تخفیف در میزان حق بیمه سهم کارفرما و پیش بینی اعتبار لازم برای جبران کاهش درآمد سازمان تامین اجتماعی در بودجه کشور .

ب- کاهش مالیات کارفرمایان این گونه کارگاه ها به میزان مالیات بر حقوق دریافتی از کارکنان جدیدالاستخدام .

آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کار و امور اجتماعی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره- کارگاه هایی که در دوران برنامه به بهره برداری می رسند نیز در مورد اشتغال مازاد بر پیش بینی در طرح و جواز تاسیس از مزایای این ماده استفاده خواهند کرد .

ماده ۵۰- به دولت اجازه داده می شود به منظور ایجاد اشتغال در مناطق کمتر توسعه یافته :

الف- معافیت از حقوق و عوارض دولتی برای سرمایه گذارانی که در این مناطق اقدام به سرمایه گذاری می نمایند ، طبق آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی و صنایع و کار و امور اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات دولت می رسد در طول سالیان اجرای برنامه در نظر بگیرد .

ب- قسمتی از سود تسهیلات اعطایی به سرمایه گذاران بخش خصوصی و تعاونی ها و تعاونی های خدمات تولید کنندگان ، تعاونی های تولید روستایی عشایری و بهره برداری از منابع طبیعی و طرح های خوداشتغالی را پرداخت کند .

ج- تسهیلات اعطایی در قالب بودجه های سنواتی و آیین نامه های اجرایی آنها باید طوری تقسیم شود که سهم مناطق کمتر توسعه یافته به نسبت شاخص بیکاری آنها بیشتر باشد به صورتی که در پایان برنامه جبران کمبود اشتغال این مناطق شده باشد .

ماده ۵۱- دولت موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی مهارت های فنی و حرفه ای نیروی کار و ارایه آموزش های متنوع مهارتی به گروه های مختلف ، نسبت به اختصاص سهمیه ای خاص در پرداخت یارانه سود تسهیلات به سرمایه گذاران بخش خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد آموزشگاه های آزاد فنی و حرفه ای اقدام کند .

ماده ۵۲- در جهت منطقی نمودن هزینه برق ، گاز ، تلفن ، آب و فاضلاب و نیز متناسب نمودن نرخ های ترجیحی در جهت حمایت از تولید (در مقایسه با بخش های غیر تولیدی) ، کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه های متولی امور تولیدی و زیربنایی (حسب مورد) و سازمان برنامه و بودجه ، همه ساله ضوابط تعیین نرخ فروش (اعم از اشتراک و نرخ نهاده ها) را متناسب با هدف فوق تهیه و به شورای اقتصاد پیشنهاد خواهد نمود .

هزینه های اشتراک زیربناهای فوق برای واحدهای تولیدی ، صنعتی ، معدنی ، کشاورزی ، به علاوه هزینه حفر چاه ، قیمت زمین و پروانه ساختمان مورد استفاده واحدهای تولیدی غیر دولتی که طی برنامه سوم تقاضای انشعاب می کنند ، پس از بهره برداری با تقسیط پنج ساله توسط دستگاه های ذی ربط دریافت خواهد شد .

وزارتخانه های نیرو ، نفت ، پست و تلگراف و تلفن و راه و ترابری موظف به تامین آب ، برق ، گاز ، تلفن و راه دسترسی تا ورودی شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی حسب اعلام وزارت صنایع می باشند .

ماده ۵۳- کمیته ای متشکل از وزرای امور خارجه ، کار و امور اجتماعی ، امور اقتصادی و دارایی و رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برنامه ریزی ، هدایت و نظارت و پیش بینی تمهیدات لازم را از نظر قوانین و مقررات برای اعزام نیروی کار به خارج از کشور بر عهده خواهد داشت .

آیین نامه اجرایی این ماده مشتمل بر چگونگی برقراری تسهیلات و حمایت های قانونی از اعزام شوندگان و اعزام کنندگان (کاریابی های خصوصی) و جذب درآمد ارزی افراد اعزام شده توسط این کمیته تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۵۴- به دولت اجازه داده می شود ، در قالب لوایح بودجه سنواتی و از طریق وجوه اداره شده ، تسهیلات متناسب با سهم متقاضیان سرمایه گذاری در طرح های اشتغال زا و صنایع کوچک و نیز قسمتی از سود و کارمزد تسهیلات مذکور را در قالب این قانون تامین کند . همچنین بخشی از تسهیلات اعتباری سیستم بانکی باید برای حمایت از صنایع کوچک و اشتغال زا اختصاص یابد .

آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر طی مدت شش ماه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۵۵- سه درصد (۳٪) از سپرده های قانونی بانک ها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بر مبنای درصد سال ۱۳۷۸ در اختیار بانک های کشاورزی ، مسکن و صنعت و معدن (هر بانک یک درصد (۱٪) قرار می گیرد تا صرف اعطای تسهیلات به

طرح های کشاورزی و دامپروری ، احداث ساختمان و مسکن ، تکمیل طرح های صنعتی و معدنی بخش غیر دولتی شود که ویژگی عمده آنها اشتغال زایی می باشد .

آیین نامه اجرایی این ماده با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا و به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می رسد .

ماده ۵۶- در اجرای بند (۲) اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی ، نظام بانکی کشور موظف است در طول سال های برنامه سوم به نحوی برنامه ریزی و اقدام نماید که همواره پس از کسر ذخایر قانونی و احتیاطی سپرده های قرض الحسنه پس انداز که حداکثر از بیست درصد (۲۰٪) آن تجاوز نمی کند ، حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) بقیه را برای تهیه ابزار کار در اختیار کسانی قرار دهد که برای کار کردن امکان تهیه وسایل کار خود را ندارند . این تسهیلات به صورت وام بدون بهره بوده و کارمزد آن را شورای پول و اعتبار معین می کند . بیکاران ساکن در روستاها و زنان بیکار سرپرست خانوار و همچنین حرفه آموختگان بخش های فنی و حرفه ای دولتی و غیر دولتی از اولویت برخوردارند . مبلغ وام برای هر متقاضی حداکثر ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال معین می شود و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است مطابق آیین نامه اجرایی این ماده که آن را ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران می رساند ، بر اساس اصل اعتماد و اتخاذ ساده ترین شکل اخذ تعهد ، ترتیب اعطای تسهیلات را به متقاضیان فقط برای یک بار بدهد و بازپرداخت وجوه وام داده شده را به نحوی معین کند که واقع بینانه و مطابق با شرایط اقتصادی وام گیرنده باشد صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران وظیفه دارد با همکاری سازمان ها و وزارتخانه ها و موسسات ذی ربط در امر اشتغال و همچنین بخش غیر دولتی برنامه های لازم به منظور آموزش نحوه پرداختن به حرف و مشاغل مختلف کوچک که احتیاج به سرمایه کم دارد را از شبکه های مختلف خود به مردم آموزش دهد . در این آموزش ها تکیه بر استفاده از امکانات و تسهیلات و مواد اولیه و بازارهای محلی ، یک اصل قلمداد خواهد شد .

وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است گزارش عملکرد این ماده را هر شش ماه یک بار به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید .

ماده ۵۷- در تمامی برنامه های اشتغال زایی و اعطای امتیازات و تسهیلات ، ایثارگران در اولویت هستند و دولت موظف است حمایت های لازم در حفظ و تثبیت موقعیت شغلی آنان را اعمال نماید .

فصل هفتم- نظام مالیاتی و بودجه

ماده ۵۸- از سال ۱۳۷۹ کلیه تخفیف ها ، ترجیحات و معافیت های مالیاتی و حقوق گمرکی کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون ، موسسات ، نهادهای انقلابی و عمومی غیر دولتی جز در مورد بخش های فرهنگی و به غیر از معافیت های برقرار شده بر اساس کنوانسیون های بین المللی تجاری و واردات کاغذ برای تهیه کتب درسی آموزش و پرورش ، لغو می گردد .

تبصره ۱- اعمال این ماده در مورد نهادهایی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می باشند ، منوط به موافقت مقام معظم رهبری است .

تبصره ۲- اقلام عمده دفاعی که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح از خارج تامین می شود ، از شمول این ماده مستثنی می گردد .

ماده ۵۹- در نظام مالیاتی :

الف- به دولت اجازه داده می شود به منظور افزایش کارآیی نظام مالیاتی و رفع موانع سازمانی موجود و همچنین تمرکز کلیه امور مربوط به اخذ مالیات ، « سازمان امور مالیاتی کشور » را به صورت یک موسسه دولتی و زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی ایجاد کند ، با ایجاد این سازمان کلیه اختیارات ، وظایف ، نیروی انسانی ، امکانات و تجهیزات موجود وزارت امور اقتصادی و دارایی که در معاونت امور مالیاتی و بخش ها و حوزه های مالیاتی به کار گرفته می شوند به این سازمان منتقل می گردد .

تشکیلات سازمان مذکور و آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیات وزیران می رسد .

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است طی سه سال اول برنامه سوم توسعه نسبت به طراحی و راه اندازی نظام جامع اطلاعات مالیاتی کشور اقدام کرده و با گردآوری و پردازش اطلاعات مربوط به فعالیت های اقتصادی مودیان مالیاتی در شبکه فراگیر ، روش خوداظهاری را در نظام مالیاتی کشور توسعه و ترویج دهد .

ماده ۶۰- در جهت ایجاد ثبات در میزان درآمدهای ارزی و ریالی حاصل از صدور نفت خام در دوران برنامه سوم توسعه و تبدیل دارایی حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه گذاری و امکان تحقق دقیق فعالیت های پیش بینی شده در برنامه ، دولت

مکلف است با ایجاد « حساب ذخیره ارزی حاصل از درآمد نفت خام » و « حساب ذخیره ریالی » اقدامات زیر را به عمل آورد :

الف- از سال ۱۳۸۰ مازاد درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام در پایان هر سال نسبت به ارقام پیش بینی شده در جدول شماره (۲) این قانون در حساب سپرده دولت نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تحت عنوان « حساب ذخیره ارزی درآمد نفت خام » نگهداری می شود .

ب- از آغاز سال سوم برنامه ، در صورتی که درآمد ارزی حاصل از صدور نفت خام ، کمتر از ارقام مندرج در جدول شماره (۲) این قانون باشد ، دولت در فواصل زمانی شش ماهه می تواند از موجودی حساب ذخیره ارزی برداشت کند . معادل ریالی این وجوه در حساب درآمد عمومی دولت منظور می گردد .

ج- بخشی از مانده وجوه ارزی حساب موضوع بند الف این ماده در چارچوب اولویت های برنامه سوم جهت توسعه فعالیت های تولیدی و سرمایه گذاری بر اساس نرخ مبادله روز به فروش رسیده و معادل ریالی آن در « حساب ذخیره ریالی » نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نگهداری می شود پس از حصول اطمینان از تحقق درآمدهای ریالی پیش بینی شده در قانون بودجه هر سال ، اعطای وام کوتاه مدت برای فعالیت های تولیدی و سرمایه گذاری از محل باقیمانده وجوه ارزی مجاز خواهد بود .

د- استفاده از وجوه « حساب ذخیره ریالی » برای تامین هزینه های بودجه عمومی دولت صرفاً در صورت کاهش درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام نسبت به رقم مصوب و عدم امکان تامین اعتبارات مصوب از مالیات و سایر منابع ، مجاز خواهد بود و استفاده از آن برای تامین کسری ناشی از درآمدهای غیر نفتی بودجه عمومی دولت ممنوع است .

ه- آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی طی مدت سه ماه از تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۶۱-

الف- مبادله موافقت نامه شرح عملیات طرح های عمرانی به تفکیک مطالعاتی ، انتفاعی و غیر انتفاعی ، فقط برای یک بار در دوران برنامه انجام می پذیرد . موافقت نامه هایی که برای انطباق میزان اعتبار سالانه طرح ها با قوانین بودجه سنواتی مبادله می شود ، جنبه اصلاحیه داشته و نباید موجب افزایش اهداف و تعداد پروژه های طرح شود . موارد

استثنا که منجر به افزایش حجم عملیات و یا تعداد پروژه ها می گردد ، بر اساس ساز و کار بند ب این ماده صورت خواهد پذیرفت .

ب- مبادله موافقت نامه طرح های عمرانی انتفاعی و غیر انتفاعی جدید صرفا پس از طی مراحل زیر مجاز خواهد بود :

۱- انجام مطالعات مبنی بر وجود توجیه فنی ، اقتصادی ، اجتماعی ، زیست محیطی .

۲- انجام مطالعات طراحی تفصیلی .

۳- حصول اطمینان از وجود اعتبار کافی و یا تامین منابع ، با توجه به تعهدات طرح های عمرانی در دست اجرای هر یک از دستگاه های اجرایی .

مبادله موافقت نامه طرح های عمرانی صرفا نظامی بخش دفاع تابع دستورالعمل خاصی است که به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح ، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ج- دستگاه های اجرایی موظفند طرح های عمرانی در دست اجرای خود را به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به منظور ساده سازی و ارزان سازی (با اعمال مهندسی ارزش) ضمن رعایت استانداردهای فنی مورد بازنگری قرار دهند .

د- سازمان برنامه و بودجه موظف است با همکاری دستگاه های اجرایی طرح ها و پروژه های عمرانی در دست اجرا را برای تخصیص اعتبار و تعیین زمان خاتمه با توجه به میزان پیشرفت کار ، به منظور صرفه جویی و تسریع در اجرا ، حداکثر تا پایان سال ۱۳۷۹ اولویت بندی کند .

ه- آیین نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران می رسد .

ماده ۶۲- به دولت اجازه داده می شود دارایی های ثابت شرکت های دولتی را که صد درصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت و یا متعلق به شرکت های دولتی مذکور هستند ، در دوران برنامه سوم توسعه ، یک بار مورد تجدید ارزیابی قرار دهد . مبالغ حاصل از تجدید ارزیابی شرکت های دولتی یاد شده مشمول پرداخت مالیات بر درآمد و سایر انواع مالیات ها نمی شود و مبالغ حاصل باید حسب مورد به حساب افزایش سرمایه دولت و یا شرکت دولتی مربوط در شرکت های دولتی یاد شده منظور گردد .

آیین نامه اجرایی این بند و چگونگی استهلاك دارایی های ثابت استهلاك پذیر تجدید ارزیابی شده ، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۶۳- حد نصاب معاملات دولتی (موضوع مواد (۸۰)، (۸۶)، (۸۷) قانون محاسبات عمومی) بر مبنای سال ۱۳۷۸ با شاخص خرده فروشی کالا و خدمات، همه ساله با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیات وزیران تعدیل می گردد.

ماده ۶۴- اعتبارات جاری و عمرانی این قانون جهت درج در لوایح بودجه سالانه کل کشور، با رعایت اصول و طبقه بندی وظایف دولت، مذکور در این ماده و رعایت اولویت های ذیل بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و تصویب هیات وزیران بر حسب امور و فصل بین بخش های مختلف تقسیم خواهد شد و برنامه های اجرایی هر بخش متناسب با اعتبارات پیش بینی شده از محل درآمدهای عمومی و منابع غیر دولتی تنظیم می گردد:

الف- وظایف اعمال حاکمیت دولت که منافع حاصل از انجام آن شامل همه اقشار جامعه می گردد و بهره مندی افراد از این نوع خدمات نه تنها موجب ایجاد محدودیت برای استفاده دیگران نمی شود بلکه تحقق آن اقتدار دولت را نیز افزایش می دهد، از قبیل مدیریت ملی و اداره امور کشور، وضع قوانین و مقررات، ایجاد نظم اجتماعی و استقرار عدالت اجتماعی، حفظ نظم و امنیت عمومی، عدالت قضایی و دفاع از مرزهای کشور و تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفان.

اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل درآمدهای عمومی تامین می شود و بر اساس افزایش کارایی دستگاه های ذی ربط، منابع اختصاص یافته جهت بهبود کیفیت ارائه خدمات به مردم در دوران برنامه سوم توسعه افزایش می یابد.

ب- وظایف مربوط به تصدی های اجتماعی که منافع اجتماعی حاصل از آنها نسبت به منافع فردی برتری دارد و موجب بهبود وضعیت زندگی افراد جامعه می گردد، از قبیل آموزش و پرورش عمومی و فنی و حرفه ای، بهداشت و درمان، تربیت بدنی و ورزش، فعالیت های فرهنگی، هنری و تبلیغات دینی.

اعتبار مورد نیاز برای انجام این وظایف از محل منابع بودجه عمومی و مشارکت بخش غیر دولتی تامین خواهد شد و دستگاه های ذی ربط موظفند زمینه های لازم برای توسعه فعالیت های بخش غیر دولتی و واگذاری بخشی از فعالیت های فعلی دولت را به این بخش فراهم کنند.

صد درصد (۱۰۰٪) منابع حاصل از واگذاری این گونه فعالیت ها به بخش غیر دولتی، برای توسعه فعالیت های دولت در مناطقی که بخش غیر دولتی رغبتی به سرمایه گذاری ندارد و همچنین افزایش کیفیت خدمات فعلی هزینه خواهد شد.

ج- اعتبار لازم برای اجرای طرح های عمرانی غیر انتفاعی که موجب تقویت آن گروه از زیر ساخت های اقتصادی و اجتماعی می گردد که امکان سرمایه گذاری بخش خصوصی در آن وجود ندارد ، از طریق بودجه عمومی دولت تامین خواهد شد .

د- وظایف مربوط به تصدی های اقتصادی در بخش های تولیدی و زیربنایی ، از محل منابع داخلی شرکت های دولتی و موسسات انتفاعی وابسته به دولت و یا سایر منابع غیر وابسته به بودجه عمومی دولت تامین اعتبار خواهد شد ، مگر در مواردی که با توجه به حجم بالای سرمایه گذاری و سایر ضرورت ها ، با تصویب هیات وزیران سرمایه گذاری بخش دولتی ضروری تشخیص داده شود .

در زمینه سرمایه گذاری های زیربنایی علاوه بر سرمایه گذاری شرکت های دولتی متولی امور زیربنایی از محل منابع داخلی ، چنانچه شرکت های صنعتی و معدنی دولتی و یا غیر دولتی نسبت به سرمایه گذاری در این زمینه ها برای تامین نیازهای خود اقدام نمایند ، هزینه های مزبور به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی منظور خواهد شد . بخشی از وظایف دولت در این قسمت در دوران برنامه به تدریج به بخش غیر دولتی واگذار می گردد .

ماده ۶۵- به دولت اجازه داده می شود در تنظیم لوایح بودجه سالانه ، پرداخت بخشی از اعتبارات طرح های عمرانی انتفاعی را در قالب تسهیلات و کمک های مالی و فنی ، توسط بانک های تخصصی و توسعه ای از طریق وجوه اداره شده یا دیگر روش های مرسوم در نظام بانکی ، منظور کند . وجوه برگشت شده طرح های انتفاعی ، موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه - مصوب ۱۳۵۱- نیز با ساز و کار فوق به سایر طرح های انتفاعی اختصاص می یابد .

ماده ۶۶- به شرکت های دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود با رعایت مقررات مربوط نسبت به فروش اموال مازاد بر نیاز خود ، به استثنای خودرو ، از طریق مزایده اقدام کرده و معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصله را در قالب بودجه مصوب خود صرف هزینه های سرمایه گذاری کنند . وجوه سرمایه گذاری معادل مابه التفاوت قیمت دفتری و وجوه دریافتی از پرداخت مالیات بر درآمد معاف است.

ماده ۶۷- به وزارتخانه های صنایع ، معادن و فلزات ، نیرو و نفت اجازه داده می شود حسب مورد به منظور سرمایه گذاری های مولد و اعطای کمک های مالی و فناوری برای ارتقای سطح طراحی ، مهندسی ساخت تجهیزات ، نمونه سازی ماشین آلات ، مطالعات و

عملیات اکتشافی و معدنی به طرح های مورد تایید در بخش ذی ربط از محل بودجه عمومی در قالب وجوه اداره شده نزد بانک ها نسبت به تامین تسهیلات اعتباری اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود تسهیلات مذکور را پرداخت کنند . میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در قانون بودجه هر سال تعیین می گردد .

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرح های مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تامین می شود ، می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد . عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرح های مشمول دریافت این کمک توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد .

مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تامین شده مجدداً به روش فوق الذکر مورد استفاده قرار می گیرد . مانده وجوه فوق الذکر در آخر برنامه و نیز اقساط بازپرداخت شده از محل تسهیلات مذکور پس از برنامه به حساب افزایش سرمایه بانک های تخصصی منظور و معادل آن از بدهی دولت به نظام بانکی کسر خواهد شد .

ماده ۶۸- به شرکت های تابعه وزارتخانه های پست و تلگراف و تلفن ، صنایع ، معادن و فلزات ، نیرو و نفت اجازه داده می شود به منظور اعطای کمک های مالی و فناوری برای ارتقای سطح طراحی ، مهندسی ، ساخت تجهیزات ، نمونه سازی ماشین آلات ، مطالعات و عملیات اکتشافی به طرح های مورد تایید مجامع عمومی از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانک ها نسبت به تامین تسهیلات اعتباری ، اقدام کرده و مابه التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کنند . میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه شرکت های مذکور تعیین می گردد .

ماده ۶۹- دولت مکلف است لایحه بودجه های سالیانه را به نحوی تنظیم نماید که کسری احتمالی از طریق استقراض از بانک مرکزی و سیستم بانکی کشور تامین نشده باشد .

فصل هشتم- نظام درآمد- هزینه استان

ماده ۷۰- به منظور تصمیم‌گیری، تصویب، هدایت، هماهنگی و نظارت در امور برنامه‌ریزی و توسعه و عمران استان‌ها، در چارچوب برنامه‌ها و سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان‌کشور، شورای برنامه‌ریزی و توسعه هر استان به ریاست استاندار تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- به منظور پیشبرد اهداف و انجام وظایف شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان، کمیته‌های تخصصی متشکل از مدیران و روسای ادارات کل، شعب و نمایندگی سازمان‌های دولتی، موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در استان که مشمول نظام بودجه‌استانی بوده و یا قسمتی از وظایف عمرانی استانی را عهده‌دار هستند (دستگاه‌های اجرایی استانی) تشکیل می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی شورای برنامه‌ریزی استان و کمیته‌های تخصصی توسط سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲- پس از تشکیل کمیته‌های تخصصی موضوع این ماده، سایر شوراهای کمیته‌ها و ستادهای مرتبط موجود استان منحل و وظایف آنها در قالب وظایف این کمیته‌ها ساماندهی و تنظیم می‌شود.

تبصره ۳- وظیفه دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان به عهده سازمان برنامه و بودجه استان است.

ماده ۷۱- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان وظایف زیر را به عهده دارد:

الف- بررسی و تایید برنامه‌های بلندمدت توسعه استان شامل جهت‌گیری‌های توسعه بلندمدت استان، در چارچوب نظام برنامه‌ریزی کشور و در راستای جهت‌گیری‌های بلندمدت کشور و طرح آمایش ملی.

ب- بررسی و تایید برنامه‌های میان‌مدت توسعه استان شامل هدف‌ها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اولویت‌های سرمایه‌گذاری در توسعه استان که در چارچوب رهنمودهای کلی و سیاست‌های کلان و بخشی و سازگار با برنامه میان‌مدت ملی برای دوره برنامه توسعه تهیه می‌شود.

ج- تصویب طرح‌های توسعه و عمران و سلسله‌مراتب خدمات شهری و روستایی در قالب برنامه‌های توسعه استان، با رعایت سیاست‌های مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی.

د- اتخاذ تدابیر لازم برای تحقق آن قسمت از درآمدهای عمومی و اختصاصی دولت در استان که توسط دستگاه اجرایی استانی وصول و به خزانه استان واریز می گردد (درآمد استانی) و پیشنهاد کسب منابع جدید درآمد در چارچوب سیاست های مصوب دولت .

ه- اتخاذ تدابیر لازم برای صرفه جویی در هزینه ها و پیشنهاد راه های کاهش هزینه در چارچوب سیاست های مصوب دولت .

و- بررسی و تایید بودجه پیشنهادی سالانه استان شامل منابع مالی لازم از محل درآمدهای استان و سهمی از منابع ملی و اعتبارات جاری و عمرانی دستگاه های اجرایی استان از محل درآمد عمومی و اعتبارات از محل درآمد اختصاصی ، در چارچوب بخشنامه ها و دستورالعمل های تهیه و تنظیم بودجه کل کشور ، برای ارایه به سازمان برنامه و بودجه .

ز- بررسی و توزیع اعتبارات عمرانی استانی مصوب بین فصول و برنامه ها و طرح های عمرانی و دستگاه های اجرایی استانی به تفکیک شهرستان بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان .

ح- بررسی و توزیع اعتبارات جاری دستگاه های اجرایی استانی به تفکیک برنامه و فصول هزینه بر اساس پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه استان .

ط- بررسی و تصمیم گیری در مورد توسعه صادرات غیر نفتی استان و در صورت لزوم خط مشی های اجرایی مبادلات مرزی اعم از بازارچه ها ، تعاونی های مرزنشینی در چارچوب سیاست های کلی تجارت خارجی کشور .

ی- بررسی برنامه های سالانه و میان مدت اصلاح و تحول اداری متناظر برنامه های توسعه مصوب و پیشنهاد آن به مراجع ذی ربط .

ک- شناخت قابلیت ها و مزیت های نسبی استان و ایجاد زمینه های لازم برای تشویق و توسعه سرمایه گذاری های مردمی در امور اقتصادی ، تولیدی و اجتماعی .

ل- ساماندهی کمک ها و توسعه مشارکت های مردمی در اقدامات عمرانی و امور عام المنفعه .

م- بررسی راه های تجهیز و جذب پس اندازهای مردم و به کارگیری آنها در امور توسعه استان در چارچوب سیاست ها و خط مشی های پولی کشور .

ن- پیشنهاد برنامه های توسعه مشارکت زنان و جوانان به ویژه بسیجیان در فعالیت های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی استان به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه .

س- پیشنهاد برنامه های توسعه منابع انسانی به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه .

ع- پیشنهاد برنامه های استقرار نظام تامین اجتماعی ملی در سطح استان به مراجع ذی ربط و تنظیم سیاست های اجرایی مربوطه .

ف- بررسی وضعیت اشتغال در سطح استان و پیش بینی روش های تشویقی برای سرمایه گذاری در امور اشتغال زا .

ص- پیشنهاد برنامه ها و تامین منابع تقویت و توسعه بسیج استان .

ماده ۷۲- به منظور ساماندهی نظام غیر متمرکز درآمد - هزینه استانی ، در هر استان خزانه معین استان ، وابسته به خزانه داری کل و زیر نظر اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می شود .

ماده ۷۳- خزانه داری کل موظف است برای هر یک از خزانه های معین استان یک حساب به عنوان « حساب خزانه داری کل » ، (خزانه معین استان) در مرکز استان ذی ربط افتتاح کند . از ابتدای سال ۱۳۷۹ نمایندگی خزانه در استان به خزانه معین استان تبدیل خواهد شد .

ماده ۷۴- خزانه معین استان وظایف زیر را بر عهده خواهد داشت :

الف- امور مربوط به ثبت و دریافت کلیه درآمدهای استانی در چارچوب قوانین مقررات مربوط .

ب- امور مربوط به دریافت و پرداخت سهم از منابع ملی طبق قوانین و مقررات مالی کشور .

ج- امور مربوط به پرداخت تنخواه گردان حسابداری به دستگاه های اجرایی استان مطابق دستورالعمل ها و قوانین جاری کشور .

د- امور مربوط به افتتاح حساب های دولتی در استان برای کلیه دستگاه های اجرایی استان (صرف نظر از این که دستگاه دارای بودجه استانی است یا ملی) .

ه- انجام امور مربوط به پرداخت اعتبارات جاری و عمرانی استان بر اساس مصوبات کمیته تخصیص اعتبار استان .

و- ارائه گزارش های مالی از عملکرد درآمدهای استانی ، عملکرد اعتبارات جاری و عمرانی استان به دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان و دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استان در مقاطع سه ماهه .

تبصره ۱- سایر اموری که بر اساس قوانین و مقررات موجود به عهده نمایندگی خزانه محول شده است به خزانه معین استان واگذار می شود .

تبصره ۲- خزانه معین استان علاوه بر وظایف استانی خود ، در هر موردی که لازم باشد به تشخیص وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان نمایندگی خزانه داری کل در عمل خواهد کرد .

ماده ۷۵- بودجه استان که در قالب برنامه های مصوب تنظیم می شود شامل درآمد استانی ، سهم از درآمد ملی ، اعتبارات جاری و اعتبارات عمرانی استان در قالب لایحه بودجه سالانه کل کشور تقدیم مجلس شورای اسلامی می شود .

تبصره ۵- در طول برنامه تخصیص اعتبارات عمرانی سالانه استان ها به نحوی باید تنظیم گردد که درصد بودجه عمرانی استانی (مجموع استان ها) نسبت به بودجه عمرانی کل کشور از بیست و شش درصد (۲۶٪) در سال اول برنامه و با رشد سالانه شش درصد (۶٪) از پنجاه درصد (۵۰٪) سال آخر برنامه سوم کمتر نباشد .

ماده ۷۶- درصد معینی از درآمدهای واریزی به خزانه معین هر استان در قالب بودجه سنواتی به تامین اعتبارات عمرانی همان استان اختصاص می یابد و تمام یا قسمتی از هزینه های جاری هر استان منظور شده در قوانین بودجه سنواتی از محل درصد باقیمانده درآمدهای آن استان تامین می شود .

به تناسب درآمد و هزینه هر استان ، نسبت های مذکور به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه توسط هیات وزیران تعیین می گردد .

تبصره ۵- چنانچه درآمد استان از درآمدهای پیش بینی شده در بودجه مصوب بیشتر شود ، مازاد درآمد پس از واریز به خزانه در قالب قوانین بودجه همان سال ، یا سال بعد ، جهت تکمیل طرح های عمرانی و بهبود کیفیت ارائه خدمات و اصلاح ساختارهای فنی ، اقتصادی و مدیریتی استان بر اساس آیین نامه ای که بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران می رسد ، در اختیار استان قرار می گیرد .

ماده ۷۷- کمیته تخصیص اعتبار استانی مرکب از معاون عمرانی استاندار ، رییس سازمان برنامه و بودجه استان و مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان تشکیل می شود و بر اساس گزارش خزانه معین استان نسبت به تعیین سقف تخصیص اعتبارات جاری دستگاه های اجرایی استان و اعتبارات عمرانی بر حسب فصول تصمیم گیری می کند .

تبصره- وظیفه دبیرخانه کمیته تخصیص اعتبار استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه استان است .

ماده ۷۸- عناوین برنامه های عمرانی و آن دسته از وظایف دولت که نتایج کارکردی آن از محدوده استان فراتر نباشد (وظایف استانی) و می باید در قالب بودجه استانی تامین اعتبار شود به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .
تبصره- اختیارات لازم برای اجرای وظایف استانی موضوع این ماده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با هماهنگی دستگاه های اجرایی ذی ربط قبل از تنظیم لوایح سنواتی ، تعیین و به عنوان شرح وظایف جدید دستگاه های اجرایی استانی ابلاغ می شود .

ماده ۷۹- طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون ، عناوین درآمدهای استانی به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین و پس از تصویب هیات وزیران ابلاغ می گردد .

تبصره- عناوین و مجوز وصول درآمدهای استانی جدید که سابقه وصول ندارند ، همه ساله در لایحه بودجه سنواتی کل کشور درج و به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید .

ماده ۸۰- سرجمع درآمدهای استانی هر استان که باید به خزانه معین استان واریز شوند ، در لایحه بودجه سالانه درج و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارایه می شود .
تبصره- دستگاه های استانی وصول کننده درآمد موظفند تمام وصولی هایی را که به موجب قانون دریافت می کنند به خزانه معین استان واریز کنند .

ماده ۸۱- به منظور ساماندهی درآمدهای استان و بهبود مستمر روش های کسب درآمدهای استانی و شناسایی منابع جدید درآمدی ، ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می شود .

الف- استاندار .

ب- رییس سازمان برنامه و بودجه استان .

ج- مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان .

د- یک نفر از نمایندگان استان با تصویب مجلس شورای اسلامی (به عنوان ناظر) .

ه- یک نفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی (به انتخاب استاندار) .

و- رییس خزانه معین استان .

ز- رییس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان ، رییس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود) .

تبصره ۱- در صورتی که موضوع مورد بحث در ستاد درآمد به بخش خاصی مربوط باشد ، مسئول دستگاه اجرایی ذی ربط در استان با حق رای در جلسه شرکت خواهد کرد.

تبصره ۲- وظیفه دبیرخانه ستاد درآمد و تجهیز منابع استان بر عهده اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان خواهد بود .

ماده ۸۲- ستاد درآمد و تجهیز منابع استان وظایف ذیل را بر عهده دارد :

الف- برآورد منابع درآمدی استان برای سال بعد با توجه به ظرفیت های درآمدی استان و پیشنهاد آن به شورای برنامه ریزی توسعه استان به هنگام تهیه و تنظیم بودجه استان.

ب- بررسی و پیشنهاد منابع جدید درآمد برای استان به شورای برنامه ریزی و توسعه استان جهت درج در لوایح بودجه سنواتی کل کشور .

ج- پیشنهاد بهبود روش های کسب درآمد در استان در چارچوب قوانین و مقررات موجود و ارایه آن به شورای برنامه ریزی و توسعه استان .

د- بررسی و اظهار نظر در مورد گزارش های مربوط به وصول درآمدهای استان که توسط خزانه معین استان ارایه می شوند .

ه- تصویب سیاست های اجرایی وصول درآمد و نظارت بر نحوه وصول توسط دستگاه های اجرایی وصول کننده و پیگیری رفع مشکلات آنها .

فصل نهم- سیاست های پولی و ارزی

ماده ۸۳- ترکیب اعضای شورای پول و اعتبار به شرح ذیل اصلاح می گردد :

الف- وزیر امور اقتصادی و دارایی .

ب- رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران .

ج- رییس سازمان برنامه و بودجه یا معاون اقتصادی وی .

د- دو تن از وزرا به انتخاب هیات وزیران .

ه- وزیر بازرگانی .

و- دو نفر کارشناس و متخصص پولی و بانکی به پیشنهاد رییس کل بانک مرکزی و تایید ریاست جمهوری .

ز- دادستان کل کشور یا معاون وی .

ح- رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن .

ط- رییس اتاق تعاون .

ی- یک نماینده از هر یک از کمیسیون های برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر ، به انتخاب مجلس شورای اسلامی .

تبصره ۱- ضوابط اجرایی این ماده شامل نحوه تشکیل جلسات و چگونگی اتخاذ تصمیمات با پیشنهاد رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای پول و اعتبار به مرحله اجرا گذارده خواهد شد .

تبصره ۲- ریاست شورا بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی و در غیاب او با رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۸۴- افزایش در مانده تسهیلات تکلیفی طی سال های برنامه سوم به طور متوسط سالانه ده درصد (۱۰٪) نسبت به ارقام مصوب سال ۱۳۷۸ کاهش می یابد .

ب- حمایت های دولت در اعطای تسهیلات اعتباری به بخش ها و فعالیت های مختلف به شکل پرداخت یارانه نرخ سود ، اعتبارات ترجیحی و قبول تضمین بازپرداخت در چارچوب بودجه های سالانه انجام خواهد شد .

ماده ۸۵-

الف- به منظور تنظیم تعهدات ارزی کشور ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، وزارتخانه ها ، موسسات و شرکت های دولتی موضوع ماده (۱۱) این قانون ، ملزم به رعایت موارد ذیل هستند :

۱- عملیات و معاملات ارزی خود را از طریق حساب های ارزی که در بانک های داخل یا خارج با تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می کنند ، انجام دهند . بانک های عامل ایرانی مکلفند خدمات مورد نیاز آنها را در سطح استانداردهای بین المللی تامین کنند .

۲- ظرف سه ماه از تصویب این قانون لیست کلیه حساب های ارزی خارج از کشور را به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام نمایند ، ادامه کار آنها از این پس منوط به تایید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است .

ب- به دولت اجازه داده می شود با رعایت شرایط زیر نسبت به اخذ و یا تضمین تسهیلات مالی خارجی در قالب لوائح بودجه سنواتی اقدام نماید :

۱- زمان بندی بازپرداخت بدهی ها و تعهدات اعم از میان مدت و کوتاه مدت خارجی باید به گونه ای تنظیم گردد که بازپرداخت های سالانه این بدهی ها و تعهدات - بدون در نظر گرفتن تعهدات ناشی از بیع متقابل- پس از سال پایانی برنامه ، از سی درصد (۳۰٪) درآمدهای ارزی دولت در سال آخر برنامه سوم تجاوز نکند .

در استفاده از تسهیلات خارجی ، اولویت با تسهیلات بلند مدت خواهد بود .

۲- دولت موظف است میزان تعهدات و بدهی های خارجی کشور در طول برنامه سوم را به گونه ای تنظیم نماید تا ارزش حال خالص بدهی ها و تعهدات کشور (مابه التفاوت ارزش حال بدهی ها ، تعهدات کشور و ذخایر ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) در سال آخر برنامه سوم بیش از بیست و پنج میلیارد (۲۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) دلار نباشد .

ج- در مورد طرح های دولتی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می کنند ، دستگاه های اجرایی موظف به رعایت موارد ذیل خواهند بود :

۱- تمامی طرح ها با مسئولیت وزیر و یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه ذی ربط و تایید شورای اقتصاد ، دارای توجیه فنی ، اقتصادی و مالی باشند و مجموع هزینه های اجرای کامل آنها از سقف های تعیین شده تجاوز نکند . تعیین زمان بندی دریافت و بازپرداخت تسهیلات هر طرح و میزان استفاده آن از ساخت داخل با توجه به ظرفیت ها ، امکانات و توانایی های داخلی و با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات - مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲- و نیز رعایت شرایط زیست محیطی در اجرای هر یک از طرح ها باید به تصویب شورای اقتصاد برسد .

۲- قبل از عقد قرارداد با ارایه توجیهات فنی و اقتصادی با سازمان برنامه و بودجه موافقت نامه مبادله کنند .

۳- هر گونه معامله و قرارداد خارجی را که بیش از یک میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) دلار باشد تنها از طریق مناقصه محدود یا بین المللی (با درج آگهی مناقصه در روزنامه های کثیرالانتشار داخلی و خارجی) انجام و منعقد کنند . در کلیه مناقصه ها حق کنترل و بازرسی کمی و کیفی قیمت برای کلیه کالاهای وارداتی و پروژه ها برای خریدار محفوظ است . وزیر یا بالاترین مقام اجرایی ذی ربط مسئول حسن اجرای این موضوع می باشد .
د- دولت مکلف است همراه با لوائح بودجه سالانه جداول دریافت ها و پرداخت های ارزی را برای سال های باقیمانده از برنامه ارایه نماید.

هـ- دولت موظف است طرح های بیع متقابل خود و دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و بانک ها را در لوایح بودجه سالیانه برنامه ارایه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی اجرا نماید .

و- آیین نامه اجرایی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه ، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۸۶- به منظور تنظیم و ایجاد تعادل در بازار ارز و تشویق خرید کالا و خدمات از داخل کشور ، کمیته ای به ریاست رییس جمهور و عضویت وزیران امور اقتصادی و دارایی ، بازرگانی ، امور خارجه و رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ، رییس سازمان برنامه و بودجه و دو نفر از وزرا به انتخاب هیات وزیران تشکیل می شود .

تبصره ۱- سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیون های امور بازرگانی و توزیع ، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون به انتخاب مجلس به عنوان ناظر در این کمیته شرکت می نمایند .

دبیرخانه کمیته موظف است هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد جلسات کمیته را برای کمیسیون های امور بازرگانی و توزیع ، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون ارسال نماید . دبیرخانه این کمیته در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مستقر خواهد شد .

تبصره ۲- وزارت بازرگانی مسئول تنظیم تراز تجاری کشور خواهد بود و کلیه وزارتخانه ها موظفند در تهیه برنامه های عملیاتی و تقسیم اهداف کمی و کیفی ، تنظیم و تفوق تراز تجاری کشور همکاری لازم را با وزارت بازرگانی به عمل آورند .

تبصره ۳- سیاست ارزی دولت باید به گونه ای تنظیم گردد که موجب حفظ ارزش پول ملی گردد .

ماده ۸۷- به منظور حمایت از تولیدات داخلی ، به دولت اجازه داده می شود بخشی از کالاهای اساسی که با ارز رسمی وارد می شود و امکان تولید آن در داخل وجود دارد را از داخل خریداری نموده و نسبت به فروش ارز صرفه جویی شده به قیمت واریزنامه ای اقدام و درآمد حاصل را به درآمد عمومی واریز نماید .

معادل وجوه واریزی فوق ، برای تامین اعتبار مورد نیاز جهت خرید کالای جایگزین از تولیدات داخلی و نیز پرداخت تمام یا قسمتی از سود تسهیلات سرمایه گذاری به منظور

افزایش تولید کالاهای مذکور ، در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاه های اجرایی ذی ربط قرار خواهد گرفت .

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه تصمیم گیری برای خرید از داخل ، نحوه واریز مابه التفاوت به خزانه و نحوه پرداخت به دستگاه اجرایی ذی ربط ، نحوه صدور تضمین خرید به تولیدکنندگان و ساز و کار تنظیم بازار کالاهای مذکور بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی ، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۸۸- به منظور استفاده حداکثر از توان فنی و مهندسی ، تولیدی ، صنعتی و اجرایی کشور ، دستگاه های اجرایی موضوع این قانون موظفند به هنگام انجام کلیه معاملات از پیمانکاران و سازندگان ایرانی در چارچوب رتبه بندی سازمان برنامه و بودجه دعوت به عمل آورند و با رعایت « قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی کشور » در کلیه معاملات ، شرایط یکسان ارزی و ریالی جهت پیمانکاران ، مشاوران و سازندگان و تولیدکنندگان داخلی و خارجی معمول دارند .

ماده ۸۹- به منظور حمایت از تولید و صادرات ، کلیه دستگاه های اجرایی که بابت خرید کالاها یا انجام پروژه ها از ارز استفاده می نمایند موظفند حداقل ده درصد (۱۰٪) قیمت کالا یا هزینه ارزی پروژه را از محل تحویل کالاهای ساخت داخل پرداخت نمایند . موارد استثنا با تایید شورای اقتصاد یا وزیر دستگاه ذی ربط بلامانع است .

فصل دهم- ساماندهی بازارهای مالی

ماده ۹۰- به دولت اجازه داده می شود حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون ، آیین نامه ها ، دستورالعمل ها و ضوابط اداری ، استخدامی و انضباطی خاص نظام بانکی را در چارچوب اساسنامه های بانک ها و در جهت توسعه و بهبود کیفیت ارائه خدمات و رقابتی کردن فعالیت سیستم بانکی بر اساس پیشنهاد مشترک مجمع عمومی بانک ها و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب رسانده و اجرا نماید .

ماده ۹۱- به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود تصویب شورای پول و اعتبار ، علاوه بر موارد مندرج در بند (۶) ماده (۲۰) قانون عملیات بانکی بدون ربا-

مصوب ۱۳۶۲/۶/۸- از اوراق مشارکت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرط عدم مغایرت با قانون عملیات بانکی بدون ربا استفاده نماید .

ماده ۹۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است جهت افزایش شرایط رقابتی بانک ها و گسترش بازارهای مالی و تشویق پس انداز داخلی ، زمینه فعالیت مجاز انواع موسسات ، سازمان ها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) را فراهم و نظارت لازم بر آنها را اعمال نماید و از فعالیت موسسات غیر مجاز جلوگیری به عمل آورد . شرایط مربوط به تاسیس و نحوه فعالیت و ترتیب انحلال و ورشکستگی موسسات ، سازمان ها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) تابع ضوابط تعیین شده برای موسسات اعتباری غیر بانکی در قانون پولی و بانکی کشور- مصوب سال ۱۳۵۱- و عدم فعالیت در اموری که بنا به تشخیص شورای پول و اعتبار اختصاصا بانک ها باید انجام دهند ، خواهد بود .

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است بر حسن جریان امور بانک ها و موسسات ، سازمان ها و واحدهای اعتباری غیر بانکی (غیر دولتی) بر اساس ضوابط مصوب نظارت نماید .

ماده ۹۳- به منظور تقویت پایه سرمایه بانک ها و افزایش توان حضور بانک های ایرانی در بانک داری بین المللی ، به دولت اجازه داده می شود که در سال های برنامه سوم ، حداکثر تا مبلغ پنج هزار میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ویژه برای تقویب پایه سرمایه بانک ها ، منتشر نماید . معادل کل وجوه واریز شده از این محل به حساب خزانه ، عینا به بانک ها مسترد خواهد شد تا به عنوان افزایش سهم دولت در سرمایه بانک ها منظور شود . تا زمان تسویه کامل اصل و سود اوراق مشارکت مذکور ، سود سالانه بانک ها قبل از کسر مالیات به ترتیب ذیل توزیع خواهد شد :

الف- معادل نسبت مانده بازپرداخت نشده اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق به کل سرمایه بانک به عنوان سود اوراق مشارکت ویژه به بانک پرداخت خواهد شد .

ب- باقیمانده سود سالانه هر بانک به مصرف باز پرداخت قسمتی از اصل اوراق مشارکت ویژه موجود در آن بانک خواهد رسید .

آیین نامه اجرایی این ماده طی سه ماه پس از تصویب این قانون توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۹۴- شبکه رایانه ای بازار سرمایه ایران جهت انجام داد و ستد الکترونیکی اوراق بهادار در سطح ملی و پوشش خدمات اطلاع رسانی در سطح ملی و بین المللی توسط شورای بورس پس از بررسی جامع نظام اطلاع رسانی و مبادله الکترونیکی و هماهنگ با فعالیت های انجام شده در قالب تبصره (۲۶) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰- ایجاد می شود . شورای بورس موظف است حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون مقررات لازم در زمینه نوع اطلاعات ، نحوه انتشار آنها ، هماهنگی های شبکه بانکی کشور را تصویب کند .

ضوابط اجرایی داد و ستد الکترونیکی و نحوه برخورد با متخلفین و ایمنی معاملات با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید .

ماده ۹۵- شورای بورس مجاز است :

الف- نسبت به راه اندازی بورس های منطقه ای در سطح کشور در چارچوب قانون بورس اقدام کند .

ب- تمهیدات قانونی لازم جهت قابل معامله بودن سایر ابزارهای مالی در بورس اوراق بهادار ، علاوه بر موارد مندرج در بند (۲) ماده (۱) قانون تاسیس بورس اوراق بهادار- مصوب ۱۳۴۵/۲/۲۷- را فراهم کند .

ج- نسبت به ایجاد بورس کالا با همکاری دستگاه های ذی ربط اقدام نماید .

ماده ۹۶- به دولت اجازه داده می شود آیین نامه ها و ضوابط مالی ، اداری ، استخدامی و انضباطی خاص صنعت بیمه را در چارچوب اساسنامه های خاص آنها در جهت توسعه و بهبود کیفیت خدمات و رقابتی کردن فعالیت صنعت بیمه ، با پیشنهاد مشترک سازمان امور اداری و استخدامی کشور و مجمع عمومی شرکت های بیمه و بیمه مرکزی ایران به تصویب رسانده و اجرا نماید .

ماده ۹۷- به بانک ها صنعت و معدن ، کشاورزی و توسعه صادرات اجازه داده می شود برای تامین منابع مالی طرح های غیر دولتی که دارای توجیه فنی ، اقتصادی و مالی باشند ، از منابع مالی خارجی استفاده کرده و بازپرداخت آن را تعهد کنند . دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هیچ گونه تعهد یا تضمینی در قبال بازپرداخت این منابع نخواهند داشت . در هر حال الزامات مذکور در بند (ب) ماده (۸۵۹) این قانون لازم الرعایه است .

ماده ۹۸- به منظور افزایش شرایط رقابتی در بازارهای مالی و تشویق پس انداز و سرمایه گذاری و ایجاد زمینه رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط و قلمروی شرایط تعیین شده در زیر ، اجازه تاسیس بانک توسط بخش غیر دولتی به اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی داده می شود :

الف- سیاست گذاری پولی ، اعتباری ، ارزی ، چاپ اسکناس ، ضرب سکه ، حفظ ذخایر ارزی ، نظارت بر بانک ها و صدور مجوز فعالیت بانکی در قلمرو وظایف دولت بوده و جهت اعمال حاکمیت همچنان در اختیار دولت باقی می ماند .

ب- ضوابط مربوط به نحوه فعالیت بانک ها از قبیل رعایت نسبت های مالی تعیین شده جهت داشتن ساختار مالی سالم و نوع قراردادهای و عقود و فعالیت های بانک ها طبق قانون پولی و بانکی کشور- مصوب ۱۳۵۱- و « قانون عملیات بانکی بدون ربا » خواهد بود .

ج- دولت می تواند به افراد حقیقی و حقوقی داخلی در صورت دارا بودن شرایط زیر مجوز فعالیت اعطا نماید :

۱- داشتن تجربه و دانش لازم در این کار .

۲- از نظر مالی توان تامین سرمایه لازم و انجام کار را داشته باشد .

۳- عدم داشتن هر گونه سو پیشینه اعم از مالی و اخلاقی .

فصل یازدهم- توسعه علوم و فناوری

ماده ۹۹- به منظور انسجام بخشیدن به امور اجرایی و سیاست گذاری نظام علمی کشور ، از ابتدای برنامه سوم توسعه کشور ، « وزارت فرهنگ و آموزش عالی » به « وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری » تغییر نام می یابد و وظایف برنامه ریزی ، حمایت و پشتیبانی ، ارزیابی و نظارت ، بررسی و تدوین سیاست ها و اولویت های راهبردی در حوزه های تحقیقات و فناوری به وظایف وزارتخانه مذکور افزوده می شود .

دولت موظف است اصلاحات لازم در اهداف ، وظایف و تشکیلات وزارتخانه مذکور را طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون ، تدوین و به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید .

ماده ۱۰۰- به منظور ایجاد زمینه های مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیر دولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیت های پژوهشی و فناوری ، بالاخص پژوهش ها و فناوری های کاربردی توسعه ای ، دولت مجاز است در تاسیس صندوق های غیر دولتی مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق های دولتی موجود می باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که امکان استفاده این صندوق ها از یارانه سود تسهیلات مالی طی سال های اجرای برنامه فراهم شود .

اساسنامه صندوق جدیدالتاسیس و آیین نامه نحوه مشارکت بخش دولتی ، نظام بانکی و بخش غیر دولتی در تامین منابع مورد نیاز آن ، جایگاه سازمانی ، اهداف و وظایف این صندوق ها به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف یک سال از تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۰۱- دولت مکلف است به منظور کمک و حمایت از گسترش کمی و کیفی فعالیت های مراکز پژوهشی بخش غیر دولتی طی سال های اجرای برنامه ، برای این موسسات در قوانین و مقررات موضوعه ، استفاده از تسهیلات مالی و بیمه های حمایتی را پیش بینی کرده و به مورد اجرا گذارد .

ماده ۱۰۲-

الف- به منظور حمایت از پژوهش هایی که توسط وزارتخانه ها و دیگر دستگاه های اجرایی به دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی دولتی و غیر دولتی سفارش داده می شود و حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه های آن را کارفرما تامین و تعهد کرده باشد ، به دولت اجازه داده می شود در لوایح بودجه سنواتی ، اعتبارات لازم را برای ادامه عملیات این گونه پروژه ها تامین کند .

پژوهش هایی که دستگاه های اجرایی از طریق مراکز تحقیقاتی و واحدهای وابسته به خود انجام می دهند و سفارش دهنده و سفارش گیرنده آنها یکی هستند مشمول تسهیلات پیش بینی شده در این ماده نمی شوند .

ب- سهم هزینه های صرف شده در امر تحقیقات از تولید ناخالص داخلی در طول برنامه پنج ساله سوم به طور یکنواخت افزایش یافته به نحوی که هزینه های صرف شده در امر تحقیقات از تولید ناخالص داخلی در سال پایان برنامه در بخش دولتی به یک درصد (۱٪) تولید ناخالص داخلی از اعتبارات عمومی دستگاه های اجرایی و در بخش غیر دولتی به نیم درصد (۰/۵٪) تولید ناخالص داخلی از منابع بخش خصوصی و شرکت های دولتی و

بانک ها برسد . دولت موظف است پانزده درصد (۱۵٪) از این اعتبارات را در ارتباط با انجام پژوهش های بنیادی و پایه و پژوهش هایی که به جذب و تولید دانش فناوری نو منتهی می گردد هزینه نماید .

ج- سازمان برنامه و بودجه مکلف است با هماهنگی شورای پژوهش های علمی کشور در هر سال سهم بخش تحقیقات هر یک از دستگاه های اجرایی و شرکت های دولتی را تعیین و در ردیف مستقل و جداگانه منظور نماید . احداث ، خرید و اجاره ساختمان های اداری ، خرید تجهیزاتی که مرتبط با امر تحقیقات نیست و خرید خودروهای سواری و پرداخت هر گونه هزینه ای که ارتباط با امر تحقیقات ندارد از چنین ردیف هایی ممنوع است و به عنوان هزینه تحقیقاتی نمی تواند منظور گردد . دولت موظف است حمایت لازم را از تحقیقات بخش خصوصی به عمل آورد .

آیین نامه اجرایی این بند به پیشنهاد شورای پژوهش های علمی کشور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید .

آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه ، شورای پژوهش های علمی کشور ، وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و دانشگاه آزاد اسلامی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۰۳- دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی ، زمینه سازی برای اتصال کشور به شبکه های جهانی ، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فناوری های جدید را از طرق زیر فراهم نماید :

الف- ایجاد زیر ساخت های ارتباطی و شاه راه های اطلاعاتی لازم ، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیات علمی .

ب- تفکیک وظایف مجموعه های « تامین کننده اطلاعات » ، « تامین کننده خدمات » و « تامین کننده ارتباطات » .

فصل دوازدهم- سیاست های زیست محیطی

ماده ۱۰۴- به منظور حفاظت از محیط زیست و بهره گیری پایدار از منابع طبیعی کشور ، اجرای موارد زیر الزامی است :

الف- بهره برداری از منابع طبیعی کشور باید بر اساس توان بالقوه منابع صورت گیرد . بدین منظور دولت موظف است ضمن حفظ روند رشد تولیدات و بهره برداری پایدار از منابع ، با اجرای طرح هایی از قبیل « تعادل دام و مرتع » ، « خروج دام از جنگل » و « تامین علوفه دام و سوخت جنگل نشینان ، عشایر و روستاییان » ، « حفظ و حراست از منابع پایه و ذخایر ژنتیکی » ، « هماهنگی در مدیریت یک پارچه منابع پایه » و « نهادینه کردن مشارکت مردم در برنامه ریزی ، تصمیم گیری و اجرا » ترتیبی اتخاذ نماید که تعادل محیط زیست نیز حفظ شود .

آیین نامه اجرایی این بند مشتمل بر ضوابط زیست محیطی مورد نظر ، با پیشنهاد مشترک سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه های کشاورزی و جهادسازندگی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ب- به منظور تقویت و پشتیبانی از « سازمان های غیر دولتی حامی محیط زیست و منابع طبیعی » ، کمک های مالی اشخاص حقیقی و حقوقی به این سازمان ها به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می شود . این کمک ها که به حساب خاصی در خزانه واریز می گردد ، دریافت و بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهادسازندگی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد و مشتمل بر حداکثر میزان کمک ها و نحوه اعطای آنها است ، در اختیار این سازمان ها قرار خواهد گرفت .

ج- به منظور کاهش عوامل آلوده کننده محیط زیست ، بالاخص در مورد منابع طبیعی و منابع آب کشور ، واحدهای تولیدی موظفند برای تطبیق مشخصات فنی خود با ضوابط محیط زیست و کاهش آلودگی ها اقدام کنند . هزینه های انجام شده در این مورد به عنوان هزینه های قابل قبول واحدها منظور می گردد .

از واحدهایی که از انجام این امر خودداری نمایند و فعالیت های آنها باعث آلودگی و تخریب محیط زیست گردد ، جریمه متناسب با خسارت وارده اخذ و به درآمد عمومی واریز می گردد تا در قالب لوایح بودجه سنواتی برای اجرای طرح های سالم سازی محیط زیست هزینه شود .

آیین نامه این بند مشتمل بر مبلغ و چگونگی اخذ جرایم و نحوه هزینه آن به پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیات وزیران می رسد .

د- دولت مکلف است در طول برنامه سوم نسبت به کاهش میزان آلودگی هوای شهرهای تهران، مشهد، تبریز، اهواز، اراک، شیراز، و اصفهان در حد استانداردهای سازمان بهداشت جهانی اقدام نماید.

آیین نامه اجرایی این بند همان آیین نامه اجرایی تبصره (۸۲) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰- می باشد.

ه- به منظور جلوگیری از آلودگی و ساماندهی ساحل دریای خزر، دولت موظف است نسبت به آزاد سازی حریم دریا اقدام نماید.

و- برای تشویق انتقال واحدهای تولیدی و صنعتی مستقر در داخل محدوده شهرهای کشور تمهیدات زیر اتخاذ می گردد:

۱- تغییر کاربرد عرصه و اعیان کارخانجات طبق ضوابط شهرداری ها و با توافق مالکین حقیقی و حقوقی امکان پذیر خواهد بود.

۲- وزارت های نفت، نیرو و پست و تلگراف و تلفن موظفند نسبت به خرید حق الامتیاز و حق الاشتراک و سایر امتیازات مربوط به انشعاب گاز، آب، برق و تلفن یاد شده به متقاضیانی که صاحب امتیاز معرفی می نمایند در اسرع وقت و بدون مطالبه وجه اقدام نمایند.

ز- به منظور کاهش آلودگی هوا در تهران بزرگ موارد ذیل در طی سال اول برنامه سوم انجام می گیرد:

۱- کلیه وزارتخانه ها، موسسات شرکت های دولتی و دستگاه های اجرایی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می کنند موظفند نسبت به رفع عیوب منجر به تولید آلودگی خودروهای خود (از هر نوعی که باشند) اقدام نمایند.

۲- شهرداری تهران موظف است خودروها و اتوبوس های دچار نقص فنی منجر به سوخت بد خود را تعمیر و اصلاح نماید.

۳- تمدید جواز کار تاکسی ها و مینی بوس های تحت پوشش منوط به نداشتن نقص فنی منجر به ایجاد آلودگی است.

۴- سالیانه مبلغ بیست میلیارد (۲۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار می گیرد تا منحصرا مصروف کمک به بخشی از هزینه موتور سیکلت ها و سواری های شخصی دارای نقص فنی شود که آلودگی ایجاد می کنند و متقاضی کمک هستند.

۵- از سال دوم برنامه سوم آلوده سازی هوا توسط موتورسیکلت ها و خودروها (از هر نوع که باشند) جرم محسوب می شود و متخلف (راننده) به جزای نقدی پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) ریال در هر نوبت تخلف محکوم می شود. نوبت بعدی احتساب تخلف حداقل گذشت یک هفته از تخلف قبلی و ارتکاب جرم می باشد.

ماده ۱۰۵- کلیه طرح ها و پروژه های بزرگ تولیدی و خدماتی باید پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان سنجی و مکان یابی، بر اساس ضوابط پیشنهادی شورای عالی حفاظت محیط زیست و مصوب هیات وزیران مورد ارزیابی زیست محیطی قرار گیرد. رعایت نتایج ارزیابی توسط مجریان طرح ها و پروژه های مذکور الزامی است. نظارت بر حسن اجرای این ماده بر عهده سازمان برنامه و بودجه می باشد.

تبصره- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است راهکارهای عملی و اجرایی پروژه های عمرانی و اشتغال زایی در مناطق حفاظت شده را به طریقی فراهم نماید که ضمن رعایت مسایل زیست محیطی طرح های توسعه عمرانی متوقف نگردد.

بخش دهم- امور بخشی

فصل سیزدهم- آب و کشاورزی

ماده ۱۰۶- به دولت اجازه داده می شود :

الف- به منظور جلب منابع مالی بیشتر جهت سرمایه گذاری و تسریع در اجرای طرح های تامین آب و خاک کشاورزی، شبکه های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی طرح های کوچک آبی و احیای قنوات و چشمه سارها، دام و طیور و دامپزشکی و شیلات، منابع طبیعی (جنگل ها، مرتع و بیابان) آبخیزداری، نوغان داری، زراعت و باغ داری اعتبارات لازم را در بودجه های سالانه منظور و از طریق وزارتخانه ذی ربط در اختیار بانک کشاورزی قرار دهد. مبالغ پرداختی به بانک کشاورزی به هزینه قطعی منظور می شود. بانک کشاورزی موظف است از محل تلفیق منابع مذکور با منابع اعتباری سیستم بانکی و منابع حاصل از مشارکت تولید کنندگان و بهره برداری بخش کشاورزی جهت سرمایه گذاری در طرح هایی که دارای توجیه فنی و اقتصادی هستند، در چارچوب مقررات تسهیلات اعطا کند.

در صورت لزوم بخشی از نیازهای اعتباری طرح های مذکور که از محل بودجه عمومی دولت تامین می شود می تواند به عنوان کمک بلاعوض تلقی گردد . عناوین و سهم حمایت دولت در قالب کمک بلاعوض و یارانه سود انتظاری در طرح های مشمول دریافت این کمک ، توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه تعیین خواهد شد .

مبالغ دریافتی از بابت بازپرداخت اقساط تسهیلاتی که از محل بودجه عمومی تامین شده است مجدداً به روش فوق الذکر مورد استفاده قرار می گیرد .

ب- به منظور تجهیز منابع برای سرمایه گذاری در بخش کشاورزی هر ساله بخشی از منابع خود را که در بودجه سالیانه مشخص خواهد شد از طریق دستگاه های ذی ربط به صورت کمک به صندوق های غیر دولتی توسعه کشاورزی و دامداری و یا به صورت وجوه اداره شده در اختیار صندوق های مذکور و بانک کشاورزی قرار دهد.

ج- در طول سال های برنامه سوم حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از تسهیلات اعطایی کلیه بانک های کشور را با هماهنگی دستگاه های اجرایی ذی ربط به بخش آب و کشاورزی اختصاص دهد .

د- تامین اعتبارات بخش آب و کشاورزی را در اولویت قرار داده و بدون توجه به میزان وصول درآمدهای پیش بینی شده به طور صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص و از طریق خزانه پرداخت نماید .

ه- دولت موظف است به جای واردات روغن و کنجاله در جهت اشتغال و صرفه جویی ارزی دانه های روغنی وارد نماید .

تبصره ۱- دولت مکلف است به منظور افزایش توان تولید اقتصادی درآمدهای ارزی در طول برنامه با اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم امکان تطبیق الگوی کشت در مناطق مختلف با امکانات و ظرفیت های آبی را فراهم و کارایی اقتصادی آب را از طریق تخصیص آب به تولید محصولات با نیاز آبی کمتر و بازدهی اقتصادی بیشتر افزایش دهد .

آیین نامه اجرایی این تبصره متضمن اهداف کمی نحوه سازماندهی تامین امکانات و هماهنگی دستگاه های اجرایی در سال اول برنامه سوم توسط وزارت نیرو با مشارکت وزارت کشاورزی و جهاد سازندگی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۲- به منظور حفاظت و سامان دهی نظام های بهره برداری از منابع آب کشور وزارت نیرو موظف است در طول برنامه اقدامات زیربنایی زیر را به انجام برساند :

۱- توسعه و تجهیز شبکه های اندازه گیری منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی .
۲- ایجاد و توسعه شبکه های اندازه گیری منابع آلوده کننده آب و تقویت مبانی مدیریت کیفی آب .

۳- تقویت بازارهای محلی آب .

۴- ایجاد و توسعه شبکه های اندازه گیری مصارف آب در بخش کشاورزی .

۵- تقویت مبانی حقوقی آب متناسب با تحولات مدیریتی و فناوری .

۶- ایجاد مبانی لازم به منظور استقرار نظام های بهره برداری مناسب مبتنی بر تقویت مدیریت های محلی آب .

آیین نامه اجرایی این ماده شامل شرایط و ضوابط کمک بلاعوض و پرداخت یارانه اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۰۷- به دولت اجازه داده می شود به منظور اجرای سیاست های صرفه جویی و هدایت مصرف کنندگان آب کشاورزی برای بهره برداری بهینه آب را در انهار و شبکه های آبیاری و ایستگاه های پمپاژ و چاه های عمیق و نیمه عمیق بر اساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای نظام بهره برداری مشارکت بخش غیر دولتی (حقابه داران و مالکان) و ایجاد تشکل های بهره برداری آب و خاک اقدام نماید و برای این گونه مصرف کنندگان بر اساس قانون تثبیت نرخ آب بهای زراعی قیمت گذاری نموده و تحویل دهد .

تبصره- به منظور بهره برداری اصولی از آب و حفظ ارزش واقعی آن و سهولت در نقل و انتقال آن دولت موظف است نسبت به تهیه و صدور اسناد آب به حقابه داران و مالکان اقدام نماید .

ماده ۱۰۸-

الف- به منظور استفاده از نیروهای متخصص و کارآفرینان بخش آب و کشاورزی با اولویت ساکنین روستاها دولت مجاز است اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی را در عرصه های منابع طبیعی که قابل احیا و بهره برداری کشاورزی می باشند با شرایط مناسب در اختیار آنان قرار دهد و حمایت های لازم را از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت تسهیلات به عمل آورد .

دولت موظف است ارزش آن قسمت از اراضی ملی و موات و سایر اراضی متعلق به دولت را که برای سرمایه گذاری در طرح های مختلف تولیدی به مردم (اعم از حقیقی و

حقوقی) واگذار می نماید در ابتدای واگذاری تقویم و بر همان اساس بعد از شروع دوره بهره برداری آن را با اقساط حداکثر پنج ساله دریافت نماید. ارزش احیا و تبدیل به احسن این اراضی متعلق به بهره برداری بوده و دولت حق ندارد بابت آن وجهی دریافت نماید.

ب- به منظور آزاد سازی عرصه های منابع طبیعی و اعمال مدیریت بهره برداری بهینه دولت مکلف است به عشایر و دامداران دارای پروانه بهره برداری و یا بهره برداران عرفی و تشکل های اقتصادی آنها از اراضی مرتعی قابل احیا تحت تصرف خود و یا اراضی همان مناطق زیست آنها در بیلاق و قشلاق برای کشاورزی و از عرصه های مرتعی برای اجرای طرحهای مرتع داری و تولید علوفه واگذار نماید. (با قید اولویت) به گونه ای که معیشت آنها در حد بالای خط فقر تامین گردد و بقیه اراضی جهت سرمایه گذاری بر اساس ضوابط مربوطه منظور می گردد.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت گذاری ضوابط تشخیص نیروهای متخصص و کارآفرین ضوابط تشخیص اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی و تعیین انواع حمایت ها به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کشاورزی و جهاد سازندگی و نیرو به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰۹- برای دسترسی بخش آب و کشاورزی به حداکثر رشد پیش بینی شده در برنامه سوم منابع و عوامل موثر در فعالیت ها با اولویت های زیر مورد نظر قرار خواهد گرفت:

الف- تامین ماشین آلات و ادوات کشاورزی و بهبود مدیریت بهره برداری از ماشین ها و تجهیزات تا رفع بحران مکانیزاسیون.

ب- افزایش راندمان آبیاری و بهره برداری از آب و افزایش سطح زیر کشت آبی.

تبصره- دولت مکلف است از طرق گوناگون و ممکن زیر با اولویت دادن نسبت به پروژه های دیگر استحصال آب:

۱- ساخت سدهای کوچک متعدد.

۲- ساخت سدهای بزرگ مخزنی.

۳- تنظیم مسیر عبور آب با احداث تونل های انحرافی و شبکه توزیع مناسب.

۴- ایستگاه های پمپاژ طراحی شده بر اساس اصول فنی و مهندسی.

از خروج آب از کشور جلوگیری نماید . به صورتی که در پایان برنامه سوم میزان استحصال آب از طریق رودخانه مرزی به حداکثر ممکن خود رسیده و کمترین خروجی را از کشور داشته باشد .

ج- مدیریت هماهنگ دام و مرتع و ساماندهی جامعه عشایری .

د- افزایش تولید علوفه به ویژه ذرت سویا و پودر ماهی به منظور کاهش وابستگی به علوفه وارداتی و حمایت از تولیدکنندگان کود و سم در داخل برای کاهش واردات .

ه- حمایت از ایجاد تعاونی های تولید کشاورزی و تشکل های بهره برداران آب و خاک و منابع طبیعی با اولویت تعاونی های ایثارگران .

و- افزایش کمی و کیفی محصولات کشاورزی و آبریان با هدف تامین امنیت غذایی و توسعه صادرات و با اولویت دانه های روغنی و زیتون و محصولات باغی .

ز- دولت مکلف است از آغاز برنامه سوم عشایر سیار کشور را طی دو برنامه پنج ساله از نظر اقتصادی و معیشتی و اشتغال با حفظ توانمندی های تولید مسکن و ایجاد امکانات زیربنایی و خدمات رسانی رفاه عمومی و اجتماعی سامان دهی نماید .

سهم تحقق اهداف برنامه سوم حداقل چهار درصد (۴۰٪) و سرعت اجرای آن متناسب با تغییر کاربری و واگذاری مرتع خواهد بود که در امر واگذاری عرصه های مرتعی به علت داشتن پروانه بهره برداری و یا عرف بهره برداری دارای اولویت خواهند بود .

فصل چهاردهم- صنعت ، معدن و بازرگانی

ماده ۱۱۰- کلیه اصناف تولیدی مستقر در شهرها چنانچه به شهرک های صنعتی از حمایت ها و تسهیلات اعتباری که توسط دولت تعیین می گردد ، برخوردار خواهند بود .

تبصره- به وزارت بازرگانی اجازه داده می شود که به منظور ساماندهی و قانونمندی نمودن واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب که تا قبل از سال ۱۳۷۸ در کشور دایر شده و دارای سند مالکیت یا اجاره نامه و یا مبیعه نامه و یا قرارداد واگذاری عین یا منافع ملک با اشخاص حقیقی یا حقوقی ، سازمان ها ، نهادها و ارگان ها باشند توسط اتحادیه های صنفی کشور با دریافت گواهی پرداخت عوارض سالیانه شهرداری و همچنین گواهی مشخص بودن وضعیت مالیاتی پروانه کسب موقت صادر نماید و اتحادیه های صنفی موظفند ظرف مدت مزبور نسبت به تبدیل پروانه کسب های موقت به دائم اقدام نمایند .

نحوه صدور پروانه کسب های موقت و شرایط تبدیل آنها به پروانه کسب های دائم و همچنین سایر موارد لازم به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

ماده ۱۱۱- به منظور فعال کردن بانک تخصصی صنعت و معدن در جهت تجهیز منابع مالی بخش صنعت و معدن و تشویق ترویج و هدایت بخش غیر دولتی در سرمایه گذاری های صنعتی و معدنی ، توسعه کارآفرینی و کمک به انتقال فناوری اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد :

الف- بانک صنعت و معدن در دو سال نخست برنامه سهام کلیه شرکت های تحت پوشش خود را به بخش های تعاونی و خصوصی داخلی واگذار خواهد کرد .

ب- در ماموریت بانک مزبور و سازماندهی درونی آن خط اعتباری خاصی برای حمایت از صنایع کوچک ایجاد می گردد :

ج- به بانک صنعت و معدن اجازه داده می شود صندوق های خاص سپرده گیری برای رشته ها یا طرح های معین ایجاد کرده و از امکانات بازارهای مالی داخلی و خارجی در جهت اهداف مذکور در اساسنامه و موکد در این قانون استفاده کند .

د- در طی برنامه سوم بخشی از منابع بانک صنعت و معدن از محل اعتبارات عمرانی بودجه های سنواتی فصول صنعت و معدن یا تسهیلات بین بانکی تامین خواهد شد تا در جهت اهداف فوق الذکر و یا اهدافی که توسط دولت تعیین می شود مصرف کند .

ماده ۱۱۲- به منظور تامین منافع ملی و نیازهای عمده الکترونیکی نظامی و غیر نظامی در داخل کشور دولت موظف است در طول برنامه صنایع الکترونیک (الکترونیکی ، مخابراتی ، اتوماسیون و اپتیک) موجود در بخش های مختلف از طریق سیاست گذاری و سرمایه گذاری های متمرکز و هماهنگ سازماندهی و تقویت کند .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های صنایع دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۱۳- به منظور تحقق جهش صادراتی در برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی کشور :

الف- حقوق گمرکی و سود بازرگانی مواد اولیه و واسطه ای وارداتی مورد استفاده در تولید کالاهای صادراتی پس از صدور محصولات تولیدی بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد مسترد خواهد شد .

ب- کالاهای و خدماتی که صادر می شوند مشمول پرداخت عوارض و مالیات نخواهند بود.

ج- صادرات کالا و خدمات از اخذ هر گونه مجوز به استثنای استانداردهای اجباری و گواهی های مرسوم در تجارت بین المللی (مورد درخواست خریداران) معاف می باشند .
د- کلیه تشویق ها و امتیازاتی که برای صادرات کالا وجود دارد به صادرات خدمات نیز تسری می یابد .

ه- صندوق های غیر دولتی توسعه صادرات مورد حمایت دولت قرار می گیرد .

و- به منظور پشتیبانی از صادرات کالاهای غیر نفتی و خدمات فنی و مهندسی از سال ۱۳۷۹ به تناسب افزایش صادرات غیر نفتی و خدمات فنی و مهندسی منابع ارزی و ریالی از محل مازاد درآمد حاصل از صادرات نفت به عنوان سهم دولت در افزایش سرمایه بانک توسعه صادرات در اختیار بانک مزبور قرار می گیرد به صورتی که این افزایش سرمایه بانک در طول هر سال و سال پایان برنامه سوم متناسب با اهداف مندرج در این قانون بوده و به تحقق اهداف مذکور کمک نماید .

آیین نامه مربوط به نحوه اعطای اعتبار و شرایط آن مشترکا توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه و با همکاری بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیات دولت خواهد رسید .

ز- بانک توسعه صادرات مکلف است مانده وصول نشده ارز تنخواه صادراتی موضوع بند (ه) تبصره (۲۵) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰- را حداکثر تا پایان برنامه سوم توسعه وصول نماید .

مبالغ وصول شده به عنوان سرمایه دولت نزد بانک منظور شده و از محل آن تسهیلات به صادرکنندگان پرداخت خواهد شد .

نحوه تسویه تمامی تنخواه ارزی مذکور و نرخ سود متعلقه را هیات وزیران ظرف سه ماه از تصویب این قانون تعیین و به بانک توسعه صادرات ایران ابلاغ خواهد نمود .

ح- کلیه وزارتخانه ها و موسسات و شرکت های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی مقیم ایران مکلفند قبل از برپایی هر گونه نمایشگاه تجاری- صنعتی بین المللی در داخل و خارج از کشور و یا شرکت در نمایشگاه های بین المللی برنامه های خود را با مرکز توسعه صادرات ایران هماهنگ و به تایید مرکز مزبور برسانند .

ماده ۱۱۴- تنظیم بازار داخلی موجب ممنوعیت صدور نمی گردد و صدور کلیه کالاها و خدمات به جز موارد ذیل مجاز خواهد بود :

الف- ارقام دامی یا نباتی که جنبه حفظ ذخایر ژنتیک و یا حفاظت محیط زیست داشته باشند .

ج- صادرات کالاهایی که دولت برای تامین آنها مستقیماً یارانه پرداخت می کند با پیشنهاد دستگاه تنظیم بازار داخلی و جبران کمبود احتمالی .

وزارت بازرگانی مجاز است در مواردی که تشخیص می دهد از طریق واردات بدون انتقال ارز نسبت به جبران نیازهای داخلی اقدام نماید .

ماده ۱۱۵- دولت موظف است برای رونق تجارت خارجی موانع غیر تعرفه ای و غیر فنی را با رعایت ممنوعیت های شرعی حذف و نسبت به تهیه برنامه زمان بندی اصلاح نرخ های معادل تعرفه و اعلام آن به صورت پیش آگهی و تعیین تعرفه های گمرکی اقدام کند .
ماده ۱۱۶- به منظور تقویت توان رقابت محصولات صادراتی کشور در بازارهای بین المللی :

الف- کلیه وزارتخانه ها و سازمان های تولیدی و خدماتی دولتی مرتبط با امر صادرات مکلفند تا پایان اولین سال برنامه سوم نسبت به راه اندازی مرکز اطلاع رسانی مربوط اقدام کنند و خدمات اطلاع رسانی لازم را در اختیار متقاضیان داخلی و خارجی قرار دهند. وزارت پست و تلگراف و تلفن موظف است تسهیلات لازم جهت تقویت شبکه های مذکور را فراهم کند .

ب- وزارت بازرگانی مکلف است نسبت به راه اندازی شبکه جامع اطلاع رسانی بازرگانی کشور (داخلی و بین المللی) تا پایان سال دوم برنامه سوم اقدام کند .

ج- دولت موظف است برای حضور فعال شرکت ها و موسسات فنی و مهندسی اعم از مشاور و پیمانکاری ایرانی در بازارهای جهانی و صادرات خدمات فنی و مهندسی تسهیلات زیر را فراهم نموده و بر اجرای مستمر و احسن آن نظارت نماید .

۱- فراهم نمودن زمینه صدور ضمانت نامه بانکی با حداقل سپرده گذاری .

۲- امکان خروج ماشین آلات مورد نیاز اجرای قرارداد بدون وثیقه گذاری .

۳- ارائه خدمات بیمه ای و بانکی با حداقل هزینه و کارمزد .

۴- ایجاد نظام اعطای اعتبار صادراتی به طرح های عمرانی ، به صورت اعتبار خریدار و فروشنده .

۵- پیش بینی و تعیین سهمیه خاص و سهمیه بندی اعتبارات اعطایی نظام بانکی .

۶- پیش بینی اعتبار در بودجه سالیانه کشور جهت مشارکت دولت در تامین مالی این گونه اعتبارات صادراتی .

۷- فراهم نمودن زمینه صدور و عرضه اوراق مشارکت توسط شرکت های صادر کننده خدمات فنی و مهندسی به عنوان یکی از منابع تامین طرح های اخذ شده توسط آنها . شرکت های متقاضی فوق الذکر باید توسط سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت شده و دارای رتبه بندی مناسب باشد .

ماده ۱۱۷- به منظور تنظیم خط مشی های صادرات کشور و تعیین کمک ها و تسهیلات قابل ارایه به بخش صادرات و رفع مشکلات و موانع مشکلات و موانع آن و اجرای سیاست های مصوب برنامه سوم ، شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی به ریاست رئیس جمهور یا معاون اول وی و عضویت وزیران بازرگانی ، صنایع ، معادن و فلزات ، تعاون ، امور خارجه ، نفت ، امور اقتصادی و دارایی ، کشاورزی ، جهاد سازندگی و رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مدیر عامل بانک توسعه صادرات و روسای مرکز توسعه صادرات ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران ، اتاق بازرگانی ، صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون تشکیل می شود .

دبیرخانه شورای مزبور در وزارت بازرگانی مستقر بوده و پیشنهادهای این شورا پس از تصویب هیات وزیران در حدود قوانین مربوط در ارتباط با ایجاد تسهیلات صادراتی برای کلیه وزارتخانه ها ، موسسات و شرکت های دولتی و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و همچنین اشخاص خصوصی اعم از حقوقی و حقیقی لازم الاجرا خواهد بود . سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی از کمیسیون های امور بازرگانی و توزیع ، امور برنامه و بودجه و امور اقتصادی و دارایی و تعاون به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی توسعه صادرات غیر نفتی شرکت می نمایند .

دبیرخانه شورای مذکور موظف است گزارش عملکرد شورا را هر سه ماه یک بار به کمیسیون های مذکور ارسال نماید .

کمیته توسعه صادرات استان به ریاست استاندار و عضویت مدیران کل بازرگانی ، گمرک ، سازمان برنامه و بودجه و ادارات کل ذی ربط ، حسب مورد ، و مدیر عامل بانک صادرات استان تشکیل می شود .

وظایف دبیرخانه کمیته توسعه صادرات استان بر عهده اداره کل بازرگانی استان خواهد بود .

ماده ۱۱۸- وظایف و اختیارات وزارت بازرگانی موضوع قانون چگونگی اداره سازمان تعاون مصرف شهر و روستا- مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲- در خصوص تشکیل شرکت

سهامی بازرگانی شهر و روستا و اجرای سایر موضوعات پیش بینی شده در قانون مذکور برای دو سال اول برنامه سوم توسعه کشور تمدید می گردد .

فصل پانزدهم - انرژی

ماده ۱۱۹- به دولت اجازه داده می شود بر اساس پیشنهاد وزارت نفت و وزارت نیرو قیمت فروش داخلی حامل های انرژی (برق ، گاز طبیعی ، نفت سفید ، بنزین ، نفت گاز و نفت کوره) در لوایح بودجه سنواتی به مجلس ارایه نماید .

ماده ۱۲۰-

الف- درآمد حاصل از صادرات فرآورده های نفتی ، گاز و میعانات گازی و برق حسب مورد به عنوان درآمد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر تلقی شده و به مصرف ارزی هزینه عملیات جاری (شامل واردات فرآورده های نفتی و گاز طبیعی) و اجرای طرح های سرمایه ای مصوب مجلس شورای اسلامی می رسد .

مبالغ سرمایه گذاری فوق از نظر مالیاتی جزو هزینه های قابل محسوب خواهد شد و به عنوان افزایش سرمایه دولت یا شرکت ملی نفت ایران ، حسب مورد ، منظور می شود .

ب- درصدی از درآمد ارزی حاصل نفت خام که میزان آن در قوانین بودجه سنواتی تعیین خواهد شد در قالب ساز و کاری که به تصویب هیات وزیران می رسد ، در اختیار شرکت ملی نفت ایران قرار خواهد گرفت تا به منظور تحقق اهداف برنامه طبق قوانین و مقررات موجود هزینه شود .

ج- صادرات فرآورده های نفتی پس از تامین نیازهای داخلی مجاز خواهد بود . مسئولیت تامین نیاز کشور و تنظیم بازار فرآورده های نفتی با وزارت نفت خواهد بود .

د- دولت موظف است به منظور اصلاح ساختار شرکت های دولتی وابسته به وزارتین نفت و نیرو در راستای اجرای سیاست کاهش تصدی دولت و افزایش کارآمدی اقتصادی ، فنی این شرکت ها با در نظر گرفتن بهره مالکانه نفت و گاز مورد مصرف داخلی به عنوان سرمایه ملی طی سال اول برنامه سوم لایحه ای را تنظیم و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید .

ماده ۱۲۱- دولت موظف است به منظور اعمال صرفه جویی ، منطقی کردن مصرف انرژی و حفاظت از محیط زیست ، اقدامات زیر را انجام دهد :

الف- تهیه و تدوین معیارها و مشخصات فنی مرتبط با مصرف انرژی در تجهیزات ، فرآیندها و سیستم های مصرف کننده انرژی ، به ترتیبی که کلیه مصرف کنندگان ، تولید کنندگان و واردکنندگان این تجهیزات ، فرایند ها و سیستم ها ملزم به رعایت این مشخصات و معیارها باشند . معیارهای مذکور توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارت نیرو ، وزارت نفت ، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران ، سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه ذی ربط تدوین می شود .

نحوه تصویب این معیارها را هیات وزیران تعیین خواهد کرد .

ب- تهیه آیین نامه تعیین ساعات کار اصناف در ایام سال به ویژه در فصل اوج مصرف برق توسط وزارت بازرگانی با همکاری وزارتخانه های نیرو و کشور .

ج- تنظیم برنامه فصلی ساعات کار کارخانه ها و صنایع وزارتخانه های ذی ربط به نحوی که مصرف برق و انرژی در ماه هایی که دارای حداکثر مصرف هستند ، کاهش یابد و سیاست های تشویقی برای مصرف کنندگان در غیر ساعات اوج مصرف ، اعمال گردد .

تبصره- در صورت قطع برق با ایجاد محدودیت به نسبت ضرر و زیان وارده مصرف کنندگان از پرداخت دیماند و سایر پرداخت های مربوط معاف خواهد بود .

د- تدوین مقررات و ضوابط مربوط به رعایت استانداردهای مصرف انرژی در طراحی و ساخت ساختمان ها در بخش دولتی و غیر دولتی به منظور پرهیز از اتلاف انرژی و تنظیم و اجرای روش های تشویقی در مورد ساختمان های موجود برای به کار گیری استانداردهای مصرف انرژی توسط کمیته ای متشکل از نمایندگان وزارتخانه های مسکن و شهرسازی ، کشور ، نفت ، صنایع ، نیرو و سازمان برنامه و بودجه و نظام مهندسی کشور .

تبصره- قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از پنج هزار (۵۰۰۰) متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از پنج مگاوات است در صورت عدم رعایت معیارها ، ضوابط و آیین نامه های مذکور در این ماده با ارایه فرصت مناسب افزایش خواهد یافت .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط سازمان برنامه و بودجه و دستگاه های اجرایی ذی ربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۲۲-

الف- وزارت نفت مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعادلی راسا یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی باشد ، مجوز احداث پالایشگاه و واحدهای تولید سایر محصولات وابسته به صنایع نفت را صادر کند .

وزارت مذکور موظف است طبق قرارداد تنظیمی مبنی بر تحویل خوراک آنها و خرید فرآورده های آنها به قیمت های بین المللی (در صورت نیاز) و همچنین مجوز صادرات محصولات مازاد بر مصرف اقدام کند .

ب- وزارت نیرو مجاز است بنا به تقاضای بخش خصوصی یا تعاونی راسا یا با مشارکت خارجی که دارای توان مالی کافی بوده و تقاضای آنها دارای توجیه فنی اقتصادی و زیست محیطی باشد مجوز لازم برای احداث نیروگاه و تولید برق را صادر کند و شرایط از جمله تسهیلات مربوط به تبدیل درآمد شرکت های مزبور به ارز و تضمین خرید برق این گونه واحدها را مشخص و اعلام کند .

ج- دولت مکلف است به منظور ترغیب سایر موسسات داخلی به تولید هر چه بیشتر نیروی برق از نیروگاه های خارج از مدیریت و نظارت وزارت نیرو همه ساله شرایط و قیمت های تضمینی خرید برق را تعیین و اعلام کند .

د- به وزارت نیرو اجازه داده می شود بخشی از تاسیسات و دارایی های شرکت های برق منطقه ای و آب و برق خوزستان در ولتاژ توزیع را به شرکت های توزیع نیروی برق واگذار کند . معادل دارایی های واگذار شده سهام شرکت های توزیع نیروی برق به برق منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان تعلق می گیرد . این نقل و انتقال از معافیت مالیاتی برخوردار خواهد بود .

ماده ۱۲۳- به دولت اجازه داده می شود بر اساس آیین نامه هایی که توسط سازمان انرژی اتمی ایران ، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد می شود مقررات مالی و استخدامی سازمان انرژی اتمی را بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون استخدامی کشوری و سایر مقررات عمومی تصویب و جهت اجرا ابلاغ کند .

فصل شانزدهم- پست و مخابرات

الف- به منظور تحقق حاکمیت دولت ایجاد شبکه های مادر مخابراتی تنظیم فضای فرکانسی کشور و تضمین استمرار ارایه خدمات پستی و مخابراتی به عهده دولت خواهد بود. با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور بخش غیر دولتی در قلمروی شبکه های مستقل و موازی پستی و مخابراتی و در امور ذیل حسب مجوز هیات وزیران اجازه فعالیت خواهد داشت :

۱- شبکه تلفن همراه .

۲- شبکه پی جو .

۳- مراکز تلفن کم ظرفیت تا پنج هزار شماره .

۴- شبکه انتقال داده ها .

۵- شبکه های ارایه خدمات ارزش افزوده .

۶- شبکه مخابراتی روستایی .

۷- شبکه قبول پستی .

۸- شبکه حمل و نقل پستی .

ب- به منظور کمک به رشد و توسعه اقتصادی به شرکت های دولتی مخابراتی اجازه داده می شود قسمتی از فعالیت های خود را در زمینه های نگهداری و بهره برداری طراحی مهندسی نصب و راه اندازی آزمایش و تحول تجهیزات و شبکه های با رعایت موارد در بند (الف) و نیز خط مشی های دولت به بخش های تعاونی و خصوصی داخلی واگذار کند .

تبصره- مجوز فعالیت بخش غیر دولتی در حیطه های مذکور در این ماده و پس از حصول اطمینان از عدم ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و استمرار ارایه خدمات بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و وزارت پست و تلگراف و تلفن تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

ماده ۱۲۵- به منظور صیانت از منابع ملی نیل به عدالت اجتماعی توسعه ارتباطات به نقاط غیر برخوردار بالا بردن بازده ملی و بازده بخش شفاف سازی اقتصادی و بهبود رفاه اجتماعی دولت موظف است موارد زیر را به اجرا گذارد :

الف- مجاز کردن جا به جایی اعتبار و درآمد بین شرکت های مخابراتی استانی و ایران در جهت کمک به استان های زیان ده با تایید وزیر پست و تلگراف و تلفن و در چارچوب سهم دولت .

ب- وجوه سرمایه گذاری شده در طرح های مصوب شرکت های مخابراتی (استانی و ایران) و پستی و دیگر موسسات و شرکت های وابسته به وزارت پست و تلگراف و تلفن از محل درآمدها و منابع داخلی خود آنها و یا از محل منابع داخلی شرکت های مخابراتی جزو هزینه های قابل قبول مالیاتی محسوب و به عنوان افزایش سرمایه دولت و یا شرکت مخابرات ایران (حسب مورد) منظور می گردد و مشمول ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه- مصوب ۱۳۵۱- نمی باشد.

فصل هفدهم- حمل و نقل

ماده ۱۲۶- به شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به منظور ارائه خدمات حمل و نقل منطقه ای ترانزیتی و چند وجهی با مشارکت کشورهای عضو اگو نسبت به ایجاد شرکت های حمل و نقل بین المللی اقدام کند .

ماده ۱۲۷- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود :

الف- بخشی از ماشین آلات تجهیزات و اماکنی را که در راستای تحقق سیاست واگذاری ، مازاد تشخیص می دهد بر اساس آیین نامه ای که توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی راه و ترابری و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید به فروش برساند و یا به صورت اجاره به پیمانکاران و شرکت های تعاونی راه داری تشخیص صلاحیت شده واگذار کند .

ب- نسبت به کاهش و تعدیل نیروی انسانی بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت مذکور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید اقدام کند .

منابع مالی مورد نیاز برای اصلاح ساختار نیروی انسانی نیز در راستای کاهش تصدی فوق از محل بند (الف) این ماده در قالب لوایح بودجه سنواتی تامین می شود .

ماده ۱۲۸- به وزارت راه و ترابری اجازه داده می شود با حفظ مالکیت دولت بر خطوط ریلی و اعمال سیاست جامع و هماهنگ ریلی کشور و جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات بخشی از فعالیت های مربوط به حمل و نقل بار و مسافر تعمیر نگهداری و بازسازی شبکه و ناوگان حمل و نقل ریلی را به اشخاص حقیقی و حقوقی بخش غیر دولتی داخلی واگذار کند و در صورت لزوم با ایجاد

شرکت های مشترک بین بخش غیر دولتی داخلی و راه آهن جمهوری اسلامی ایران از آنها حمایت و تسهیلات لازم در این زمینه را فراهم سازد .

ضوابط و مقررات این ماده به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۲۹- با توجه به این که امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری نشست و برخاست) منحصر در اختیار و در کنترل دولت (سازمان هواپیمایی کشوری) می باشد با پیش بینی تمهیدات مناسب برای جلوگیری از ایجاد انحصار در بخش غیر دولتی و تضمین استمرار ارائه خدمات به دولت اجازه داده می شود :

الف- نسبت به واگذاری سهام شرکت های هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (حداکثر تا ۴۹٪) ، هواپیمایی آسمان ، هواپیمایی پیام ، حمل و نقل هوایی نفت ، خدمات هلیکوپتری (ساخته) ، کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت های تابعه آن و شرکت ملی نفتکش ایران به بخش های تعاونی و خصوصی داخلی اقدام کند .

ب- با پیشنهاد مشترک شورای عالی هواپیمایی کشوری و دستگاه اجرایی ذی ربط اساسنامه شرکت های هوایی کشور (آسمان ، پیام ، حمل و نقل هوایی نفت ، خدمات هلیکوپتری) را اصلاح کند .

تغییرات اساسنامه هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی می رسد .

ماده ۱۳۰- با حفظ حاکمیت دولت بر امور هوانوردی و حمل و نقل هوایی (شامل ناوبری نشست و برخاست) توسط دولت و با رعایت صدر ماده (۱۲۹) به سازمان هواپیمایی کشوری اجازه داده می شود:

الف- نسبت به تکمیل و اجرای طرح های فرودگاهی و پروازی و توسعه ناوگان هوایی با جلب سرمایه های داخلی و خارجی از طریق انعقاد قراردادهای مشارکت ، پیش فروش خدمات فرودگاهی و خدمات پروازی اقدام و تعهدات مربوط را تادیه کند .

ب- به منظور تامین هزینه اجرای برنامه های نگهداری ، بهسازی و امنیت پرواز و توسعه زیربنایی در فرودگاه ها و نیز استفاده از تجهیزات و سیستم های جدید فرودگاهی و هوانوردی و امنیتی با تصویب شورای عالی هواپیمایی کشوری دو درصد (۲٪) قیمت فروش بلیط مسافران پروازهای داخلی را دریافت کند .

ماده ۱۳۱- به سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور اجازه داده می شود به منظور کمک به تدارک ناوگان حمل و نقل جاده ای بین شهری و احداث پایانه های مسافری و باری و مجتمع های خدمات رفاهی بین راهی توسط بخش غیر دولتی با

اولویت تعاونی ها و ایثارگران از محل منابع داخلی در قالب وجوه اداره شده نزد بانک ها نسبت به تامین تسهیلات اعتباری بانکی اقدام کرده و ما به التفاوت نرخ سود را از منابع داخلی خود پرداخت کند .

میزان وجوه اداره شده مذکور شامل اعتبار مربوط به پرداخت مابه التفاوت نرخ سود در بودجه سالانه سازمان مذکور تعیین می گردد .

ماده ۱۳۲- به منظور تامین منابع مالی نیاز جهت توسعه ، نگهداری و بهره برداری امور حمل و نقل جاده ای ، به سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور اجازه داده می شود :

الف- از جا به جایی کالا و مسافر در جاده های کشور بر اساس تن- کیلومتر و نفر- کیلومتر عوارض وصول کند . میزان این عوارض همه ساله با پیشنهاد مجمع عمومی سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور و تصویب شورای اقتصاد تعیین می گردد .

ب- حداکثر معادل پنجاه هزار ریال برای هر تن کیلومتر حمل و نقل کالا در داخل کشور از شرکت های حمل و نقل بین المللی که مبادرت به حمل و نقل کالای ترانزیتی می کنند با تایید وزیر راه و ترابری از طریق دفاتر مرزی خود دریافت کند .

ج- صد درصد خسارت وارده بر ابنیه فنی و تاسیسات زیربنایی را وصول کند . به جز خسارات وارده بر اثر حوادث و سوانح غیر مترقبه و طبیعی که دولت بنا به توان ، موظف به جبران آن خواهد بود .

د- کلیه دریافتی های موضوع این ماده پس از وصول به حساب سازمان حمل و نقل جاده ای و پایانه های کشور نزد خزانه داری کل واریز می شود تا بر اساس بودجه سالانه سازمان به مصرف برسد .

فصل هجدهم- عمران شهری و توسعه و عمران روستایی

ماده ۱۳۳-

الف- به دولت اجازه داده می شود با تشخیص وزارت نیرو نسبت به واگذاری مالکیت تاسیسات آب و فاضلاب که قبل یا بعد از تشکیل شرکت های آب و فاضلاب احداث گردیده یا می گردد به شرکت های مذکور اقدام کند .

ب- کلیه وظایف حاکمیتی مربوط به وزارت نیرو که توسط شرکت های آب و فاضلاب انجام می گردد از شرکت های مذکور منفک و به وزارت نیرو انتقال می یابد .

ج- تعرفه های آب بها ، حق انشعاب و هزینه دفع در چارچوب ضوابط و سقف مصوب شورای اقتصاد و با پیشنهاد شرکت آب و فاضلاب و تصویب شورای اسلامی شهر تعیین می گردد . شهرهای جدید فاقد شورای اسلامی شهر مشمول تعرفه مصوب نزدیک ترین شهر مجاور هستند .

ماده ۱۳۴- صدور هر گونه مجوز بهره برداری از منابع آب سطحی یا زیرزمینی و شبکه توزیع شهری برای مصارف واحدهای بزرگ تولیدی صنعتی ، دامداری ، خدماتی و سایر مصارفی که تولید فاضلاب با حجم زیاد می کنند و همچنین استمرار مجوزهای صادره در گذشته منوط به اجرای تاسیسات جمع آوری فاضلاب ، تصفیه و دفع بهداشتی پساب است .

تا زمان اجرای تاسیسات مناسب از واحدهای مصرف کننده آب با توجه به نوع و میزان آلودگی جرایمی بر مبنای آیین نامه و تعرفه مصوب دولت اخذ می گردد که پس از واریز به خزانه معادل وجوه واریزی از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی خواهد شد در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست قرار گیرد و برای طرح های حفاظت کیفی منابع آب و تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب هزینه خواهد شد . وزارت نیرو با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی این ماده و پیشنهاد آن برای تصویب در هیات وزیران اقدام خواهد کرد .

ماده ۱۳۵- به کلیه وزارتخانه ها و موسسات دولتی که دارای مراکز فرهنگی هنری ، ورزشی ، بهداشتی ، درمانی ، توان بخشی ، آموزشی ، اداری و نظامی هستند و بر اساس طرح های مصوب شهری الزاما تغییر کاربری می یابند اجازه داده می شود که مراکز مذکور را با رعایت قوانین مربوط از طریق مزایده عمومی به فروش برسانند و درآمد حاصل را به خزانه داری کل و معادل آن را جهت جایگزینی تکمیل و نوسازی مراکز مشابه و تعمیر و نگهداری طبق قوانین بودجه های سنواتی هزینه کنند .

ماده ۱۳۶- به دولت اجازه داده می شود با توجه به توانایی های شهرداری ها آن گروه از تصدی های مربوط به دستگاه های اجرایی در رابطه با مدیریت شهری را که ضروری تشخیص می دهد بر اساس پیشنهاد مشترک وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور همراه با منابع تامین اعتبار ذی ربط به شهرداری ها واگذار کند .

- الف- به منظور تسریع در امر توسعه و عمران روستاها و توجه ویژه به بهبود معیشت روستاییان دولت مکلف است نسبت به انجام موارد زیر طی دوران برنامه اقدام کند :
- ۱- تعیین نقش و قلمروی وظایف و ارتباطات دستگاه ها و سازمان های مرتبط با توسعه و عمران روستاها در جهت سازماندهی مجدد و حذف فعالیت های مشابه و موازی .
 - ۲- واگذاری بخشی از فعالیت های اجرایی دستگاه های دولتی به شوراهای اسلامی و دستگاه های محلی و موسسات و شرکت های غیر دولتی .
 - ۳- تعیین ضوابط برای خدمات زیربنایی در محیط روستایی و سطح بندی و آرایه خدمات و تجهیز فضاهای روستایی کشور بر اساس طرح های توسعه و عمران مصوب .
 - ۴- حمایت از موسسات غیر دولتی تامین کننده اعتبارات خرد از قبیل صندوق عمران و توسعه روستایی به منظور آرایه تسهیلات به روستاییان برای فعالیت های اقتصادی اجتماعی و فرهنگی .
 - ۵- ساماندهی فضاها و سکونتگاه های روستایی به منظور توسعه هماهنگ و موزون فعالیت های کشاورزی ، صنعتی و خدماتی از طریق توزیع مناسب جمعیت و استقرار بهینه خدمات در محیط های روستایی و حمایت از اجرای آن .
 - ۶- حمایت از سرمایه گذاری های خصوصی و مردمی در محیط روستایی با تامین تسهیلات مناسب به ویژه برای سرمایه گذاری های اشتغال زا و پرداخت بخشی از سود تسهیلات اعطایی برای مناطق توسعه نیافته .
 - ۷- ساماندهی کوچ و حمایت از اسکان عشایر داوطلب .
- ب- به منظور هویت بخشی به سیما و کالبد شهرها و روستاهای کشور و انطباق مشخصات کلیه ساختمان های مسکونی و غیر مسکونی کشور با ویژگی های فرهنگ معماری و شهرسازی ایرانی-اسلامی (بومی) و رعایت اصول و ضوابط مربوطه در ناماسازی و طراحی شهری و روستایی کشور و جلوگیری از تخریب ساختمان ها و نماهای با ارزش در شهرها و وزارت مسکن و شهرسازی موظف است به تدریج و حداکثر تا پایان برنامه سوم ضمن انجام مطالعه و تحقیق و با همکاری دستگاه ها و مراجع ذی ربط ، نسبت به تهیه ، تدوین و آرایه اصول ، ضوابط و مقررات ناماسازی در کلیه ساخت و سازهای کشور اقدام و ضوابط مذکور را به کلیه شهرداری ها و دستگاه های ذی ربط و تشکل های مهندسی کشور ابلاغ نماید .

ج- دولت موظف است همه ساله اعتبارات خاصی را در لوایح بودجه به نحوی پیش بینی نماید تا پس از پایان برنامه سوم ، کلیه روستاهای بالای بیست خانوار از راه مناسب ، مدرسه ، آب شرب بهداشتی ، برق و تلفن برخوردار باشند .

د- به منظور ایجاد اشتغال در مناطق روستایی به ویژه در مناطق توسعه نیافته ، صندوقی تحت عنوان صندوق قرض الحسنه توسعه اشتغال روستایی با سرمایه دولت و مردم تاسیس می شود .

اساسنامه تاسیس صندوق مذکور به پیشنهاد مشترک جهاد سازندگی و کشاورزی و دفتر امور مناطق محروم کشور رییس جمهور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

آیین نامه اجرایی این ماده ، توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور ، سازمان برنامه و بودجه و وزارتخانه های جهاد سازندگی و مسکن و شهر سازی و دفتر مناطق محروم کشور رییس جمهور ، پیشنهاد و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

فصل نوزدهم - مسکن

ماده ۱۳۸- به منظور افزایش سهم تولید انبوه مسکن از کل ساخت و سازهای کشور و همچنین افزایش تولید واحدهای مسکونی کوچک ، سازندگان (خصوصی و تعاونی) مجتمع های مسکونی دارای سه واحد مسکونی و بیشتر در نقاط روستایی و پنج واحد مسکونی و بیشتر در شهرهای با جمعیت کمتر از ۲۵۰/۰۰۰ نفر و ده واحد مسکونی و بیشتر در سایر شهرها به شرح ذیل مورد حمایت قرار می گیرند :

الف- سازندگان موضوع این قانون از پرداخت مالیات اولین نقل و انتقال قطعی املاک معاف می شوند و درآمد مشمول مالیات مربوط به این واحدهای متناسب با سطوح زیر بنای هر یک و صرف نظر از تعداد آنها توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین خواهد شد .

ب- وزارتخانه های نیرو ، نفت و همچنین شهرداری ها و سایر مراجع ذی صلاح موظفند در چارچوب تراکم مصوب طبق طرح جامع نحوه اخذ هزینه تامین انتقال و حق انشعاب آب ، برق ، گاز و عوارض صدور پروانه ساخت را به گونه ای تنظیم کنند که سرانه هزینه های دریافتی به ازای هر واحد مسکونی احداث شده موضوع این قانون حداکثر معادل هزینه های دریافتی از سازندگان انفرادی باشد .

میزان و نحوه دریافت انشعاب و عوارض فوق الذکر برای مازاد بر تراکم مصوب طرح های جامع بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به تصویب وزیران خواهد رسید .

ج- سازمان تامین اجتماعی موظف است پس از دریافت حق بیمه از سازندگان موضوع این ماده به شرح زیر مفاصا حساب مربوطه را صادر کند :

- کارکنان ثابت : بر اساس قانون تامین اجتماعی .

- کارگران فصلی : بر اساس قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی .

وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با همکاری سازمان برنامه و بودجه طی مدت سه ماه از تصویب این قانون آیین نامه اجرایی این ماده را تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند .

ماده ۱۳۹- به منظور حمایت از متقاضیان مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنها و ساده سازی استفاده از تسهیلات بانکی برای خرید یا احداث مسکن .

الف- اقساط ماهیانه تسهیلات اعتباری مسکن از بانک ها از درآمد مشمول مالیات دریافت کنندگان تسهیلات کسر و مانده درآمد مکتسبه در شمول محاسبات مالیاتی قرار می گیرد. استفاده از این معافیت مالیاتی فقط یک بار برای هر خانواده و یا افراد متاهل مجاز بوده و شامل واحدهای با مساحت مفید حداکثر ۱۲۰ متر مربع خواهد بود .

ب- بیمه نامه های صادره از سوی موسسات بیمه به عنوان وثیقه دریافت تسهیلات بانکی معتبر خواهد بود .

ج- در خصوص خانواده معظم شهدا ، جانبازان بیست و پنج درصد (۲۵٪) و به بالا و آزادگان ، اعطای تسهیلات بانکی جهت خرید و یا ساخت مسکن با حداقل کارمزد و اقساط بلند مدت خواهد بود .

آیین نامه های اجرایی این ماده توسط وزارتخانه های مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی سازمان برنامه و بودجه و بانک جمهوری اسلامی ایران تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۴۰- به منظور صدور سند مالکیت املاک واقع در بافت مسکونی روستاها وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) موظف است به نمایندگی از طرف روستاییان طی مدت برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران برای کلیه روستاهای بالای دویست (۲۰۰) خانوار و مراکز دهستان ها نقشه تفکیکی وضع موجود روستا را تهیه و به اداره ثبت اسناد و املاک ارسال نماید . نقشه های

تفکیکی تهیه شده نیاز به تایید سایر مراجع دولتی ندارد و ادارات ثبت اسناد و املاک بر اساس آن به شرح زیر اقدام می نمایند :

۱- در صورتی که محدوده مورد عمل تحدید حدود شده باشد ، پس از کنترل نقشه و تطبیق آن با توجه به مدارک متصرفین صورت جلسه تفکیکی حاوی حدود قطعات و مشخصات متصرفین توسط نماینده و نقشه بردار ثبت تنظیم و به امضای نماینده بنیاد مسکن و شورای اسلامی روستا می رسد تا بر اساس آن به نام متصرفینی که دارای مدارک دال بر مالکیت می باشند سند مالکیت صادر و تسلیم گردد .

۲- در صورتی که متصرف نتواند مدارک دال بر مالکیت ارائه نماید یا در مالکیت و تصرف اشخاص اختلاف باشد همچنین در صورتی که محدوده مورد عمل تحدید حدود نشده باشد یا عرصه آن از املاک متعلق به دولت ، سازمان ها و موسسات و نهادهای عمومی یا اوقاف باشد موضوع در هیاتی مرکب از مدیر کل ثبت اسناد و املاک استان و رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و یکی از قضات دادگستری به انتخاب رییس قوه قضاییه مطرح و رای مقتضی صادر می گردد :

هیات می تواند برای رسیدگی به موضوع از خبرگان ثبتی استفاده و با تحقیقات و شهادت شهود رای خود را صادر نماید . رای صادره توسط ثبت محل به طرفین ابلاغ می شود . در صورت عدم اعتراض ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رای ادارات ثبت اسناد و املاک و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ، حسب مورد مکلف به اجرای آن می باشند . در صورت وصول اعتراض معترض به دادگاه هدایت می شود . رسیدگی به این اعتراضات در دادگاه خارج از نوبت خواهد بود.

۳- مشمولین این قانون از پرداخت کلیه هزینه های ثبتی معاف می باشند . نقل و انتقالات بعد از صدور سند مالکیت شامل معافیت نخواهد بود .

۴- نحوه تشکیل جلسات و اختیارات هیات ها و نحوه انتخاب کارشناسان و خبرگان ثبتی و چگونگی تهیه نقشه تفکیکی و میزان مبالغ دریافتی و هزینه نمودن آنها مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت مسکن و شهرسازی (بنیاد مسکن انقلاب اسلامی) حداکثر ظرف دو ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران می رسد .

۵- خانواده های تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از پرداخت هزینه عوارض و مالیات و هر گونه هزینه دیگر معاف می باشند .

الف- به سازمان ملی زمین و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به منظور تامین بخشی از اعتبارات مورد نیاز اجرای قانون تشویق احداث و عرضه واحدهای مسکونی استیجاری یا اجاره به شرط تملیک ، زمین های شهری در تملک خویش را به قیمت روز و به صورت مزایده یا با قیمت توافقی که از قیمت کارشناسی روز کمتر خواهد بود به فروش رساند .

ب- به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود زمین های با کاربری آموزشی ، فرهنگی ، ورزشی و مذهبی را در طول برنامه سوم توسعه به قیمت منطقه ای واگذار نماید .

ج- سازمان ملی زمین و مسکن نمی تواند از اشخاص حقیقی و حقوقی که با سازمان مذکور جهت دریافت زمین پیش بینی از تصویب این قانون قرارداد منعقد نموده و قیمت آن را مطابق قرارداد پرداخت کرده اند هیچ گونه وجه دیگری بابت زمین مطالبه و دریافت نماید . قیمت زمین همان مبلغی است که در قرارداد قید شده است .

د- به منظور حمایت از خانواده های شهدا و جانبازان متقاضی مسکن و در راستای تقویت توان مالی آنان دولت مکلف است در طی سنوات اجرای برنامه پنج ساله سوم به نحوی اقدام نماید که مشکل مسکن کلیه خانواده های شهدا و جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) و آزادگان فاقد مسکن واجد شرایط در آخر برنامه سوم به اتمام برسد .

ه- به منظور حل مشکل متصرفین زمین هایی که مالک عرصه آن در دسترس نیست و خود متصرفین صاحب سند اعیان هستند قیمت عادلانه روز با اجازه ولی فقیه یا فرد مجاز از طرف ایشان تعیین و به حسابی که بدین منظور مشخص می کند واریز و اداره ثبت اسناد محل نسبت به صدور سند به نام متصرفین اقدام نماید که در صورت مراجعه مالکین یا نماینده معرفی شده از طرف آنان قیمت ملک مورد نظر پرداخت می گردد .

ماده ۱۴۲- دستگاه های اجرایی مکلفند کلیه عواید حاصل از اجاره خانه های سازمانی مربوط به کارکنان خود را به حساب خزانه واریز نمایند . معادل مبالغ واریزی صرف هزینه های مربوط به تامین ، نگهداری و سایر خدمات مشترک خانه های سازمانی مزبور گردد و علاوه بر آن ترتیبی اتخاذ نمایند که هزینه های مربوط به آب ، برق ، مخابرات و سوخت توسط استفاده کنندگان پرداخت شود .

تبصره- دولت مکلف است کمک هزینه مسکن کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) ساکن در خانه های سازمانی را پس از کسر دریافتی آنان به حساب مخصوصی در خزانه واریز نماید و همه ساله معادل وجوه واریز شده به حساب فوق در سال قبل در

بودجه نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) برای تامین هزینه تعمیر و نگهداری خانه های سازمانی پیش بینی گردد .

فصل بیستم- آموزش

ماده ۱۴۳-

الف- به دولت اجازه داده می شود در طی برنامه سوم برای تنظیم و اصلاح ساختار نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش و به کارگیری نیروهای انسانی در مناطق نیازمند و به خصوص مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور مقررات لازم را برای ایجاد انگیزه در زمینه نقل و انتقال ، باخرید ، کاهش ساعات کار در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته ، پرداخت پاداش اضافه کار و سایر موارد لازم وضع و اجرا کند .

ب- دولت موظف است با هماهنگی و همکاری سازمان های برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور در تامین نیروی انسانی کمی و کیفی و ایجاد فضاهای آموزشی و پرورشی و فراهم نمودن تجهیزات آموزشی و وسایل نقلیه به گونه ای برنامه ریزی و اقدام نماید که تبعیض بین مناطق شهری و روستایی نباشد و برای ورود دانش آموزان از ابتدایی به راهنمایی و متوسطه امکانات لازم فراهم گردد .

ج- هزینه تغذیه شبانه روزی و سرویس ایاب و ذهاب هر هفته یک بار آنها به روستاها و مدارس و سایر هزینه های لازم در بودجه های سنواتی دیده شود .

برای ایاب و ذهاب دانش آموزان دختر و پسر در روستاهای کوچک فاقد مدرسه راهنمایی و متوسطه به روستاهای دارای مدرسه در صورت به صرفه بودن رفت و آمد نسبت به تحصیل در مدارس شبانه روزی هزینه ایاب و ذهاب منظور خواهد شد . در مناطق آموزشی که نسبت به دانش آموزان راهنمایی و متوسطه به ابتدایی آنها کمتر از متوسط کشور است حد نصاب تشکیل کلاس های راهنمایی ده نفر و متوسطه حداقل پانزده نفر می باشد .

آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۴۴-

الف- در مواردی که اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی برای احداث ، توسعه ، تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی ، پرورشی و ورزشی و خوابگاه و سالن های غذاخوری و کتابخانه و خوابگاه های دانش آموزی و دانشجویی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در چارچوب مصوبات شورای برنامه ریزی و توسعه استان و در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در چارچوب طرح جامع و یا طرح توسعه آنها هزینه هایی را انجام می دهند این هزینه ها به عنوان هزینه های قابل قبول مالیاتی مورد محاسبه قرار می گیرد .

ب- اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی که اموال خود را ، مانند ساختمان ، منازل مسکونی ، باغ ، زمین و سهم الارث به آموزش و پرورش ، دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و نیروی مقاومت بسیج (شامل رده ها) و حوزه های علمیه و دانشگاه آزاد اسلامی و مراکز تحقیقاتی وابسته به دانشگاه ها و سازمان تربیت بدنی انتقال می دهند از پرداخت هر گونه عوارض و مالیات نقل و انتقال معاف می باشند .

ج- وزارت آموزش و پرورش مجاز است تا سقف ده درصد از اعتبارات عمرانی (ملی و استانی) هر سال خود را صرف خرید زمین برای احداث فضاهای آموزشی و پرورشی مناسب نماید .

ماده ۱۴۵-

الف- به منظور تجهیز منابع غیر دولتی بخش آموزش و پرورش میزان عوارض و عواید کالاها و خدمات موضوع بند (۲) ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش- مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۶- در استان ها ، شهرستان ها و مناطق کشور به دو درصد (۲٪) افزایش می یابد .

ب- از تاریخ تصویب این قانون کالاهای مصرفی وارداتی نیز به مجموعه کالاها و خدمات موضوع بند (۲) ماده (۱۳) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان ها ، شهرستان ها و مناطق کشور افزوده می شود و دو درصد (۲٪) عوارض موضوع ماده قانونی سابق الذکر از آنها اخذ می گردد .

ج- سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای بند (الف) و (ب) این ماده در اختیار وزارت آموزش و پرورش قرار می گیرد تا در جهت ایجاد تعادل در استان های کشور به مصرف برسد .

ماده ۱۴۶- در دوران برنامه سوم واحدهای آموزشی و پرورشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش و همچنین واحدهای آموزشی فنی و حرفه ای از پرداخت هر گونه عوارض به شهرداری ها معاف هستند .

ماده ۱۴۷- در جهت تحقق کامل اهداف تاسیس صندوق ذخیره فرهنگیان موضوع تبصره (۶۳) قانون برنامه پنج ساله دوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۷۳/۹/۲۰- و تامین هر چه بیشتر رفاه و ارتقای وضعیت معیشتی فرهنگیان کشور دولت مکلف است :

الف- کارکنان وزارت آموزش و پرورش که عضویت صندوق ذخیره فرهنگیان را پذیرفته اند و یا خواهند پذیرفت باید ماهانه درصدی از حقوق و مزایای خود را تا پنج درصد (۵٪) به حساب صندوق واریز کنند و دولت نیز موظف است همه ساله معادل سهم واریزی اعضا به صندوق ذخیره فرهنگیان به طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه واریزی اعضا به صندوق ذخیره فرهنگیان به طور کامل در ردیف اعتباری خاص در بودجه سال مربوطه منظور و پرداخت نماید.

ب- دولت موظف است دیون خود نسبت به صندوق ذخیره فرهنگیان را که تا پایان سال ۱۳۷۸ ایجاد شده است ظرف سه سال در لویح بودجه های سالیانه درج و نسبت به تسویه آن اقدام نماید .

ج- در مورد عملکرد صندوق ذخیره فرهنگیان ، وزیر آموزش و پرورش در مقابل مجلس شورای اسلامی مسئول می باشد .

ماده ۱۴۸- از تاریخ تصویب این قانون تقویم آموزشی مدارس متناسب با شرایط اقلیمی و جغرافیایی هر منطقه با تصویب شورای عالی آموزش و پرورش تعیین می گردد .

ماده ۱۴۹-

الف- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود اجاره اماکن و فضاهای آموزشی در فرصت هایی که از آنها استفاده نمی کند را از طریق انعقاد قرارداد و با حق اولویت برای فرهنگیان دریافت نموده و بر اساس مفاد بند (ب) این ماده هزینه نماید . در این خصوص فرهنگیان مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معامله دولتی نخواهند بود .

ب- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می شود ، درآمدهایی را که بر اساس قوانین مصوب ، دریافت می کند به حساب هایی که توسط خزانه برای هر یک از دستگاه های اجرایی ملی و استانی افتتاح می شود واریز کند تا به حساب درآمد اختصاصی دستگاه مربوط منظور شود . همه ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی ، از

محل اعتبار درآمد اختصاصی دستگاه ذی ربط که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش بینی می شود ، در اختیار دستگاه مربوط قرار خواهد گرفت .

ج- تعرفه های مربوط به بند الف این ماده در دستگاه های اجرایی ملی بنا به پیشنهاد وزارت آموزش و پرورش به تصویب هیات وزیران و طرف های مربوط به دستگاه های اجرایی استانی به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش استان خواهد رسید .
ماده ۱۵۰-

الف- به دستگاه های اجرایی اجازه داده می شود ، درصدی از اعتبارات جاری و عمرانی خود را برای اجرای دوره های آموزشی ضمن خدمت (خارج از نظام آموزش عالی رسمی کشور) به شرح زیر هزینه کنند :

۱- اجرای دوره های آموزشی ضمن خدمت متناسب با مشاغل مورد تصدی مورد تصدی کارکنان به منظور افزایش سطح کارآیی آنان به ویژه از طریق آموزش های کوتاه مدت پودمانی .

۲- اجرای دوره های آموزشی ویژه مدیران .

ب- کلیه دستگاه های اجرایی موظفند حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون برنامه های آموزشی سالانه خود را برای دوران برنامه سوم و تفکیک سال شامل مباحث و موضوعات آموزشی ، چگونگی اجرای دوره ها و همچنین چگونگی پوشش کلیه کارکنان شاغل را تهیه و جهت تایید به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال دارند .

ج- آیین نامه اجرایی این ماده شامل میزان و چگونگی هزینه نمودن اعتبار بند (الف) این ماده و پیش بینی الزامات و تشویقات قانونی طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون بنا به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۵۱- به منظور هماهنگی امر سیاست گذاری آموزش های فنی و حرفه ای اعم از رسمی و غیر رسمی شامل آموزش های کاردانی و علمی- کاربردی که متولی آن وزارت علوم تحقیقات و فناوری ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و آموزش های فنی و حرفه ای متوسطه و کار و دانش که متولی آن وزارت آموزش و پرورش و آموزش های فنی و حرفه ای کوتاه مدت که متولی آن وزارت کار و امور اجتماعی و آموزش های ضمن خدمت کارکنان دولت و مدیریت حرفه ای تخصصی که متولی آن سازمان امور اداری و استخدامی کشور می باشند ، شورای عالی کارآموزی (مواد (۵) و (۶) و (۷)

قانون کارآموزی- مصوب ۱۳۴۹ مجلسین سنا و شورای ملی سابق) و شورای عالی هماهنگی فنی و حرفه ای کشور (مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران) و شورای عالی آموزش های علمی- کاربردی (مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران) و شورای عالی آموزش های علمی- کاربردی (مصوب سال ۱۳۶۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی) منحل و ستاد هماهنگی آموزش های فنی و حرفه ای به ریاست معاون اول رییس جمهور و عضویت وزرای آموزش و پرورش ، کار و امور اجتماعی ، علوم ، تحقیقات و فناوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، کشاورزی و جهاد سازندگی و رییس سازمان برنامه و بودجه و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور و رییس مرکز امور مشارکت زنان تشکیل می گردد . سایر وزرا حسب مورد و به تشخیص و دعوت رییس ستاد در جلسات شرکت خواهند نمود . رییس سازمان برنامه و بودجه دبیر ستاد می باشد . سایر وظایف و اختیارات شوراهای مذکور به وزارتخانه های ذی ربط تفویض می گردد . تصمیمات این ستاد پس از تایید هیات وزیران برای کلیه وزارتخانه ها و شوراهای در امور مذکور لازم الاجرا خواهد بود .

آیین نامه اجرایی این ماده طی مدت سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد ستاد به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۵۲- به منظور پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به آموزش عالی با استفاده بهینه از ظرفیت های موجود و حمایت از مشارکت های مردمی :

الف- به دستگاه های اجرایی دارای واحد آموزش عالی وابسته اجازه داده می شود برای ظرفیت مازاد بر نیاز خود با اخذ از شورای گسترش آموزش عالی در مقطع کاردانی دانشجوی پذیرش کرده و هزینه آن را از متقاضیان دریافت و به خزانه واریز کنند . معادل وجوه واریزی ضمن لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاه های مجری دوره های آموزشی مذکور قرار می گیرد تا بر اساس مقررات مربوط به اجرای این دوره ها و ارتقای کیفیت واحد آموزشی اختصاص یابد .

در مواردی که کسب آموزش ها توسط آموزش گیرنده موجب تعهد خدمت می گردد دستگاه های مربوطه بایستی مجوز لازم را از سازمان امور اداری و استخدامی کشور اخذ کنند .

اجرای دوره های کارشناسی در رشته هایی که امکان برگزاری آن در دیگری دانشگاه ها میسر یا به صرفه و صلاح نباشد به صورت استثنا و با اخذ مجوز از شورای گسترش آموزش عالی بلامانع است.

ب- به دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی اجازه داده می شود نسبت به برگزاری دوره های شبانه و دوره های خاص اقدام کرده و هزینه های مربوط را با تایید وزارتخانه های بهداشت درمان و آموزش پزشکی و علوم تحقیقات و فناوری حسب مورد از داوطلب اخذ و به خزانه داری واریز کنند .

و جوه واریزی ضمن لوایح بودجه سنواتی در اختیار دستگاه های مربوط قرار می گیرد .
برگزاری دوره های خاص نباید منجر به صدور مدرک دانشگاهی گردد .
جانبازان بالای بیست و پنج درصد (۲۵٪) به طور کامل و دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪) از پرداخت شهریه دوره های شبانه و دوره های خاص معاف می باشند .

ج- به دولت اجازه داده می شود ، تسهیلات اعتباری به صورت وام بلند مدت در اختیار صندوق های رفاه دانشجویان قرار دهد تا بخشی از دانشجویان دوره های مذکور در بند (ب) این ماده و دانشجویان دانشگاه ها و موسسات آموزشی دولتی و غیر دولتی و پیام نور به استثنای دوره های خاص که امکان پرداخت شهریه را ندارند ، بتوانند با استفاده از این وام شهریه خود را پرداخت و پس از فراغت از تحصیل به تدریج بازپرداخت کنند .
دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و فرزندان جانبازان (۲۵٪) به بالا و فرزندان شاهد و فرزندان آزادگان که عدم تمکن مالی آنها حسب مورد به تایید دستگاه های ذی ربط می رسند از پرداخت شهریه معاف می باشند .
دانشگاه آزاد اسلامی و موسسات آموزش عالی غیر انتفاعی (غیر دولتی) ، پیام نور و دوره های شبانه شهریه های این دانشجویان را از محل اعتباراتی که به این منظور در بودجه سنواتی منظور می گردد دریافت خواهند نمود .

د- هزینه های دانشگاه پیام نور از محل دریافت شهریه از دانشجویان کمک های مردمی و بودجه عمومی تامین می گردد .

ه- به دولت اجازه داده می شود به طرح های سرمایه گذاری بخش خصوصی در زمینه ایجاد و توسعه واحدهای آموزش عالی ، در صورت انطباق با ضوابط و سیاست های آموزش عالی کشور ، از محل بودجه عمومی ، یارانه سود اعتبارات بانکی اعطا کند .
ایجاد آموزشکده های غیر دولتی غیر انتفاعی به منظور توسعه دوره های کاردانی علمی- کاربردی در اولویت استفاده از تسهیلات بانکی مذکور خواهند بود .

و- کلیه دانشجویان واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی و مراکزی که زیر نظر این واحدها تحصیل می نمایند و تا پایان سال ۱۳۷۸ به تصویب هیات امنای رسیده اند از کلیه

تسهیلاتی که برای دانشجویان سایر دانشگاه ها در نظر گرفته می شود برخوردار خواهند شد .

واحدها و مراکزی که پس از سال ۱۳۷۸ به تصویب هیات امنای خواهند رسید بایستی تمامی مراحل مندرج در اساسنامه دانشگاه را طی نمایند .

ماده ۱۵۳- ضمن تداوم و تقویت کمک های دولت به صندوق های رفاه دانشجویان و تامین امکانات رفاهی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی دولتی به منظور بهبود شرایط و امکانات رفاهی دانشجویان ، ساماندهی نظام اعطای یارانه و هدایت کمک های دولت به سمت دانشجویان کم درآمد :

الف- بخشی از مابه ازای ریالی تسهیلات رفاهی که توسط دانشگاه در اختیار دانشجویان قرار می گیرد به عنوان وام قرض الحسنه بلند مدت از صندوق های رفاه تلقی می شود و استفاده کنندگان از خدمات مذکور موظف به بازپرداخت آن در اقساط بلند مدت پس از فراغت از تحصیل هستند .

ب- وجوه حاصل از بازپرداخت اقساط فوق صرف بهبود شرایط و امکانات رفاهی از قبیل خوابگاه ها به دانشجویان واجد شرایط خواهد شد .

ج- دانش آموختگان دوره های روزانه دانشگاه های دولتی که قبل از پایان مدت تعهد خدمت خود (موضوع قانون تامین وسایل و امکانات تحصیل اطفال و جوانان ایرانی- مصوب ۱۳۵۳/۴/۳۰- و اصلاحیه آن مصوب ۱۳۵۸/۷/۳۰) عازم خارج از کشور هستند باید قبل از خروج نسبت به پرداخت هزینه های تحصیلی خود و یا سپردن تعهد لازم اقدام کنند . بورسیه های خارج از کشور دستگاه های دولتی که تضمین و وثیقه کافی برای بازگشت سپرده اند از این امر مستثنی هستند .

آیین نامه های این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۵۴- به منظور تسهیل در استفاده از تخصص و توان فنی کادر علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و جهت گیری پژوهش های دانشگاهی به سمت نیازهای علمی و تخصصی کشور :

الف- به دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور و مراکز تحقیقاتی مصوب اجازه داده می شود با رعایت مراتب زیر نسبت به تشکیل شرکت های دولتی خدمات علم تحقیقاتی و فنی با مقررات خاص و تابع قانون تجارت مبادرت کنند .

۱- خدمات این شرکت ها صرفا در محدوده تحقیقات و خدمات علمی و فنی است که شرکت ها و موسسات بخش غیر دولتی و غیر عمومی قادر به انجام آنها نیستند و دانشگاه را از اهداف آموزشی و پژوهشی را از اهداف اصلی آموزشی و پژوهشی خود دور نمی کند .

۲- حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) از سهامداران این شرکت ها اعضای علمی کارشناسان پژوهشی ، تکنیسین ها و کارکنان همان دانشگاه ، موسسه آموزش عالی و مرکز تحقیقاتی و پژوهشی بوده و سهامداران و شرکت مربوطه از محدودیت قانون منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین ، دولت و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲ - مستثنی است .

اساسنامه نمونه و یا خاص هر یک از شرکت های فوق در هر یک از دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی تحقیقاتی و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران می رسد .

ب- نحوه هزینه اعتبارات جاری و اختصاصی برنامه تحقیقات دانشگاه ها و مراکز پژوهشی که تابع قانون مربوط به مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص ترکیب هیات امنای دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی - مصوب ۱۳۷۶/۴/۳ - و قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و تحقیقاتی - مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ - هستند صرفا تابع قوانین مذکور و آیین نامه های مربوطه بوده و از شمول قوانین و مقررات عمومی و موسسات دولتی به استثنای ماده (۳۱) قانون محاسبات عمومی ، مستثنی می باشد . درآمدهای حاصل از خدمات پژوهشی مراکز تحقیقاتی درآمد اختصاصی مراکز مذکور محسوب می گردند .

فصل بیست و یکم- فرهنگ و هنر ، ارتباطات جمعی و تربیت بدنی

ماده ۱۵۵-

الف- به منظور گسترش عدالت اجتماعی و فراهم کردن امکان استفاده عادلانه اقشار مختلف جامعه از کالاها و خدمات فرهنگی ورزشی و هنری و به منظور ایجاد تعادل و کاهش نابرابری ها اجازه داده می شود :

۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی حسب مورد شاخص ها و استانداردهای مربوط به بهره مندی نقاط مختلف کشور از فضاهای ورزشی ، فرهنگی

هنری و همچنین میزان دسترسی ساکنین مناطق مختلف کشور به خدمات و تولیدات فرهنگی هنری و ورزشی را متناسب با ویژگی های اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و جغرافیایی هر یک از این مناطق حداکثر تا پایان سال اول برنامه سوم تهیه و همراه با ارایه راه حل های مناسب برای ایجاد تعادل به هیات وزیران ارایه دهند.

۲- دستگاه های اجرایی امکانات، تاسیسات و فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی طرح های نیمه تمام و اراضی متعلق را در مناطق شهری با اولویت شهرهای بزرگ به بخش های غیر دولتی با اولویت اشخاص حقیقی و حقوقی ایثارگران که دارای سوابق ورزشی، فرهنگی و هنری و شهرداری ها در قالب قراردادهای اجاره، اجاره به شرط تملیک و فروش واگذار نموده و درآمدهای ناشی از آن را به خزانه واریز نماید.

معادل وجوه واریزی فوق از محل اعتبارات ردیف خاصی که در قوانین بودجه سنواتی هر یک از سال های برنامه پیش بینی خواهد شد در اختیار دستگاه های اجرایی موضوع این بند قرار می گیرد تا برای احداث فضاهای فرهنگی، هنری و ورزشی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته در چارچوب سیاست های برنامه سوم هزینه کند.

ب- سازمان برنامه و بودجه موظف است در لوایح بودجه سنواتی هر یک از سال های برنامه اعتبارات بخش های فرهنگ و هنر تربیت بدنی و ورزش را با توجه به موارد مذکور در بند (الف) این ماده و با عنایت به وضعیت بهره برداری از فضاهای ورزشی فرهنگی و هنری در مناطق مختلف کشور به گونه ای توزیع کند که نابرابری های موجود در زمینه برخورداری مناطق مختلف کشور از فضاهای ورزشی، فرهنگی و هنری و دستیابی ساکنین آنها به تولیدات فرهنگی تقلیل یافته و به تعادل برسد.

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه واگذاری امکانات تاسیسات و فضاهای فرهنگی و هنری و ورزشی اراضی و طرح های نیمه تمام قابل واگذاری نحوه استفاده از تسهیلات بانکی و موارد و نحوه مصرف درآمدهای ناشی از اجرای مفاد این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان های برنامه و بودجه امور اداری و استخدامی کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

تبصره ۱- کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی مشمول مفاد این ماده می باشد.

تبصره ۲- اجرای مفاد این ماده در مورد موسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شود منوط به تایید معظم له می باشد.

ماده ۱۵۶- به منظور استفاده از توانمندی های شوراهای اسلامی شهر و روستا در انجام امور دینی و فرهنگی شوراهای مذکور علاوه بر وظایف مصرحه در قانون تشکیل آنها موظف به انجام وظایف ذیل هستند .

الف- بررسی مشکلات و نارسایی های فرهنگی هنری ، ورزشی و آموزشی و ارایه پیشنهاد های لازم به مسئولان و مراجع ذی ربط .

ب- مساعدت و مشارکت در حفظ و نگهداری بناهای فرهنگی گلزار شهدا ، بهره برداری از مراکز فرهنگی و هنری و ورزشی و تلاش برای جلب همکاری مردم در ایجاد تاسیسات و فضاهای مورد نیاز .

ج- همکاری در حفاظت از ابنیه و آثار تاریخی و فرهنگی و بافت ها و محوطه های فرهنگی ، تاریخی و ممانعت از تغییر کاربری آنها .

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه مشارکت و همکاری شوراهای در انجام وظایف مذکور به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان تربیت بدنی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۵۷- با عنایت به اهتمام ویژه نظام جمهوری اسلامی ایران به حل مسایل جوانان و اعتلا و رشد نسل جوان کشور و استفاده بهینه از استعدادها و توانایی های این نسل عزیز مرکز ملی جوانان به منظور ساماندهی اساسی امور جوانان کشور به صورت ساختار و سازمان کار متناسب با این ماموریت به سازمان ملی جوانان تبدیل می گردد تا وظایف اساسی ذیل را بر عهده گیرد :

الف- سازمان ملی جوانان موظف است برنامه جامع ملی ساماندهی امور جوانان کشور با عنایت به جایگاه نقش و ماموریت های اساسی دستگاه های مختلف دولتی و غیر دولتی مرتبط با امور جوانان نظیر نیروی مقاومت بسیج و توجه اساسی به نیازهای جوانان در حوزه های فرهنگی ، اجتماعی ، سیاسی ، شغلی ، علمی ، تفریحی و تحصیلی را تهیه و تدوین نماید .

ب- شناسایی و پی گیری واگذاری آن دسته از فعالیت های دستگاه های اجرایی که می تواند با پیش بینی تمهیدات لازم از طریق سازمان های غیر دولتی جوانان انجام گیرد .

ج- برای تحقق مواردی که نیاز به تهیه طرح دارد سازمان ملی جوانان بر حسب مورد طرح های لازم شامل اهداف اصلاحات سازمانی ، تسهیلات مالی ، حمایت های اجرایی از تشکل های غیر دولتی را تهیه نماید .

آیین نامه اجرایی این ماده مشتمل بر نحوه همکاری بین سازمان ملی جوانان و دستگاه های اجرایی به پیشنهاد مشترک سازمان ملی جوانان و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۵۸- مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری موظف است در جهت زمینه سازی برای ایفای نقش مناسب زنان در توسعه کشور و تقویت نهاد خانواده ضمن انجام مطالعات لازم با همکاری دستگاه های اجرای ذی ربط اقدامات ذیل را به عمل آورد :

الف- با بهره گیری از اصول و مبانی اسلامی و با در نظر گرفتن تحولات آینده جامعه نیازهای آموزشی و فرهنگی و ورزشی خاص زنان را شناسایی کرده و طرح های مناسب را بر حسب مورد از طریق دستگاه های اجرایی ذی ربط تهیه و برای تصویب به مراجع مربوط پیشنهاد کند .

ب- طرح های لازم برای افزایش فرصت های اشتغال زنان و ارتقای شغلی آنان در چارچوب تمهیدات پیش بینی شده در این قانون و متضمن اصلاحات ضروری در امور اداری و حقوقی را تهیه و به منظور تصویب به هیات وزیران ارایه کند .

ج- با سازماندهی فعالیت های مطالعاتی مشترک با دستگاه های مسئول در قوه قضاییه طرح های لازم برای تسهیل امور حقوقی و قضایی زنان را تهیه و بر حسب مورد از طریق دستگاه های مسئول پی گیری کند .

د- برای بهره گیری از خدمات مختلف اجتماعی زنان در زمینه های مالی ، حقوقی ، مشاوره ای ، آموزشی و ورزشی طرح های لازم با اولویت قایل شدن برای زنان خود سرپرست و بی سرپرست مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و گروه های محروم جامعه در زمینه حمایت از تشکیل سازمان های غیر دولتی تهیه و بر حسب مورد به دستگاه های اجرایی یا دولت منعکس کند تا پس از تصویب از طریق دستگاه های ذی ربط اجرا شوند .

ه- گزارش عملکرد سالیانه دستگاه های اجرایی در زمینه اجرای مفاد این ماده به هیات وزیران ارایه کند .

ماده ۱۵۹- برای اعتلای معرفت دینی و قرآنی و بهره گیری از اندیشه های والای حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای در تحکیم مبانی فکری ارزش های انقلاب اسلامی و فرهنگ جهاد و شهادت در جامعه به ویژه در جوانان و نوجوانان وزارتخانه های آموزش و پرورش ، علوم ، تحقیقات و فناوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، فرهنگ و ارشاد اسلامی ، سازمان صدا و سیما ،

نیروی مقاومت بسیج ، سازمان تبلیغات اسلامی ، دفتر تبلیغات اسلامی و سایر دستگاه هایی که از بودجه عمومی استفاده می کنند موظفند :

الف- یکی از مراکز پژوهشی موجود خود را برای انجام مطالعات مستمر و همه جانبه در زمینه های بهره گیری از علوم و فناوری ها و هنر دینی و افکار حضرت امام خمینی (ره) مامور کنند و با پیش بینی منابع لازم زمینه های مشارکت دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی را در پژوهش های مرتبط با این امور فراهم کنند .

ب- در طرح ها و فعالیت های فرهنگی و تربیتی آموزشی با بهره گیری از انواع هنرها علوم و فن آوری های جدید ، اثربخشی فعالیت ها در این زمینه ها را تعمیق بخشند و با پیش بینی امکانات و امتیازات کافی زمینه جذب اندیشمندان متعهد و استعداد های خلاق نوآور را در این عرصه فراهم سازند .

ج- یکی از واحدهای مناسب موجود خود را برای تحقیق و ارزیابی مستمر اثربخشی فعالیت های فرهنگی ، تربیتی موجود و جدید و چگونگی ارتقای بهره وری از منابع موجود در اجرای اهداف سابق الذکر را تجهیز کنند .

شروع هر گونه فعالیت جدید فرهنگی تربیتی و آموزشی در زمینه های فوق با ارایه توجیه مناسب مبتنی بر نتایج این ارزیابی ها صورت خواهد پذیرفت .

د- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است به منظور ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و بزرگداشت یاد شهیدان و تجلیل از ایثارگران و حماسه دفاع مقدس و اعطای تسهیلات ویژه در فعالیت های فرهنگی ، هنری به خانواده های معظم شاهد و ایثارگران با همکاری بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و بنیاد حفظ آثار و ارزش های مقدس طرح مناسبی را تهیه و به هیات وزیران ارایه کند .

ه- دستگاه های ذی ربط موظفند به منظور ترویج فرهنگ و ارزش های والای اسلام و ایران اسلامی و استفاده از اندیشه های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) اقدامات ذیل را انجام دهند :

۱- سازمان امور اداری و استخدامی کشور موظف است برنامه آموزشی ویژه ای را برای مدیران دولتی تهیه و از طریق آن مبانی نظری و اندیشه های دینی و سیاسی حضرت امام خمینی (ره) را آموزش دهد .

۲- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه های آموزش و پرورش علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت درمان و آموزش پزشکی با تجدید نظر در برنامه

های آموزشی و تربیتی خود معرفی شخصیت حضرت امام خمینی (ره) و اندیشه های معظم له را مورد عنایت خاص قرار دهند .

۳- وزارت علوم تحقیقات و فناوری برنامه های خاصی را برای تقویت مطالعات و پژوهش های مربوط به شناخت افکار و اندیشه های امام خمینی (ره) با همکاری موسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) تدوین و با بهره گیری از ظرفیت های موسسات و مراکز پژوهشی و پایان نامه های دوره های تحصیلی تکمیلی زمینه شناخت هر چه بیشتر افکار معظم له را فراهم سازد .

۴- به منظور اجرا ، نظارت و ارزیابی این برنامه ها ستادی در قالب آیین نامه این بند تعیین می شود .

و- به منظور آموزش همگانی قرآن کریم سازمان تبلیغات اسلامی موظف است در سطح کشور و نقاط محروم نسبت به فراخوان و آموزش قرآن (با عنوان طرح نهضت قرآن آموزی) اقدام نماید . در این راستا ضمن اولویت بخشیدن به جوانان و نوجوانان سازمان مذکور مجاز است تا در هر یک از مراکز استان ها نسبت به تاسیس و حمایت مرکز تربیت معلم و مبلغ قرآن اقدام نماید .

آیین نامه اجرایی این بند با مشارکت سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان اوقاف و امور خیریه تهیه و در سال اول برنامه سوم به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ز- به منظور هماهنگی اعزام مبلغ خصوصا جهت نقاط محروم و دهستان های فاقد روحانی در ایام سال به مناسبت های مختلف سازمان تبلیغات اسلامی موظف است ضمن انجام مطالعات و تحقیقات میدانی لازم در خصوص نیازمندی های تبلیغ دینی سراسر کشور در سال اول برنامه سوم نتیجه آن را با طرح جامع شناسایی گزینش و آموزش های کوتاه مدت و بلند مدت و اعزام با مشارکت سایر ارگان ها و نهادهای ذی ربط تهیه و به تصویب هیات وزیران برساند .

ح- به منظور بررسی و پژوهش پیرامون مسایل مستحدثه و مشکلات مذهبی اقشار مختلف در زمینه فرهنگ دینی و نحوه پاسخگویی منطقی به سئوالات و مشکلات مذکور دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم موظف است ضمن هماهنگی با مراکز پژوهشی دینی راهکارها و طرح های کاربردی و برنامه های علمی تحقق هدف فوق را طی سال اول برنامه سوم تهیه و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برساند .

آیین نامه اجرایی این ماده شامل نحوه همکاری دستگاه های اجرایی به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه فوق الذکر حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره- انجام کلیه فعالیت های پیش بینی شده در این ماده در مورد موسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند منوط به تایید معظم له می باشد.

ماده ۱۶۰- گزارش های پژوهشی ، پایان نامه ها و نرم افزارهای چند رسانه ای به عنوان اثر مشمول مفاد قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان - مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱- می گردد . ثبت نرم افزارهای چند رسانه ای از لحاظ فنی و رایانه ای توسط دبیرخانه شورای عالی داده ورزی انجام می شود . شورای عالی یاد شده موظف است در موقع ثبت اثر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را اخذ کند .

تبصره- نحوه ثبت آثار فرهنگ مکتوب هنری سینمایی و نرم افزارهای رایانه ای برای استفاده از حق انحصاری توسط صاحبان آنها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیات وزیران می رسد .

ماده ۱۶۱- به منظور بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و ساخت سینماها و مجتمع های فرهنگی جدید و تالارهای نمایش در شهرهایی که بیش از پانزده هزار (۱۵/۰۰۰) نفر جمعیت دارند :

الف- شهرداری های کشور می توانند راسا یا با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی برای ساخت و بازسازی سینماهای موجود از تسهیلات بانکی استفاده کنند .

ب- تامین زمین مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی در شهرک های جدید الاحداث به عهده وزارت مسکن و شهرسازی و در طرح های توسعه شهری به عهده شهرداری ها خواهد بود .

زمین های مذکور در این بند به قیمت منطقه ای و به صورت اقساط ده ساله در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی قرار می گیرد .

ج- به شهرداری های شهرهای مذکور اجازه داده می شود زمین های مناسب برای ساخت سینما و مجتمع فرهنگی را که در مالکیت شهرداری است بدون انتقال مالکیت در قالب قرارداد با دریافت حداقل سهم بابت زمین برای مدت بیست و پنج (۲۵) سال در اختیار افراد حقیقی و حقوقی قرار دهند .

د- در موارد بازسازی سینماها و مجتمع های فرهنگی و یا ساخت سینماهای جدید و تالارهای نمایش شهرداری ها موظفند بدون اخذ هر نوع عوارض . دریافت هزینه پروانه ساخت صادر و در صورت هماهنگی با طرح های جامع شهری حداکثر معادل زیربنای سالن های نمایش مجوز ساخت تجاری و خدماتی صادر کنند .

سینماها و مجتمع های فرهنگی که با استفاده از این امتیازات ساخته می شوند تا ده سال پس از بهره برداری مجاز به تغییر کاربری نیستند .

آیین نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک وزارت خانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۶۲- به منظور شناخت تحولات فرهنگی جامعه کارآیی دستگاه های فرهنگی ساماندهی مجموعه فعالیت های موثر بر فرهنگ عمومی جامعه و اعمال نظارت مستمر بر فعالیت های فرهنگی اقدامات ذیل به عمل خواهد آمد :

الف- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است با انجام مطالعات لازم و با مشخص نمودن تعاریف مفاهیم اصلی بخش فرهنگ نسبت به تعریف شاخص های فرهنگی متناسب با اهداف و آرمان های نظام جمهوری اسلامی و سیاست های فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی اقدام و پس از تایید شورای مذکور با مبنا قراردادن آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات و قرار دادن آنها و با همکاری مرکز آمار ایران به ترتیب ذیل نسبت به تولید اطلاعات مربوط به آنها و اندازه گیری تحولات شاخص های مزبور طی سال های برنامه سوم اقدام نماید :

۱- هر دو سال یک بار تحولات شاخص های مربوط به تغییرات فکری ، بینشی و رفتاری جامع را تعیین و برای بررسی در اختیار دستگاه ها و نهادهای ذی ربط قرار دهد .

۲- همه ساله تحولات شاخص های مربوط به میزان مصرف کالاها و خدمات فرهنگی در کل کشور و مناطق مختلف را تعیین کند .

۳- همه ساله اطلاعات و آمار و تحولات شاخص های مربوط به نیروی انسانی فضاها و تجهیزات فرهنگی اعم از دولتی و غیر دولتی را در کل کشور به تفکیک استان تعیین نماید.

ب- دولت موظف است تا پایان سال اول برنامه سوم اقدامات قانونی لازم در خصوص نحوه انجام فعالیت های فرهنگی دستگاه های اجرایی متولی امور فرهنگی اعم از دولتی نهادها و سازمان های عمومی غیر دولتی را با هدف شفاف سازی مسئولیت های دولت در قبال تحولات فرهنگی افزایش کارایی حذف فعالیت های موازی برقراری مالی تنوع

بخشیدن به روش های تامین فراهم آوردن زمینه های بیشتر مشارکت مردم در امور فرهنگی را در قالب طرح ساماندهی امور فرهنگی تهیه نماید .

ج- به منظور ارزیابی تحولات فرهنگ عمومی و میزان اثربخشی مجموعه فعالیت های فرهنگی که از طریق دستگاه های آموزشی فرهنگی رسانه ها و سایر دستگاه های اجرایی و نهادها و سازمان های غیر دولتی صورت می گیرد ستاد نظارت و ارزیابی زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می گردد تا نسبت به انجام فعالیت های زیر اقدام نماید :

۱- با استفاده از اطلاعات و شاخص های موضوع بند (الف) این ماده و انجام مطالعات و تحقیقات لازم چالش ها و بحران های فرهنگی قابل پیش بینی ناشی از توسعه ارتباطات فرهنگی بیگانه را شناسایی و پس از تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی و بر حسب مورد به دستگاه های مسئول منعکس نماید .

۲- میزان و نحوه اثربخشی فعالیت های فرهنگی آموزشی و پژوهشی دستگاه های مختلف اجرایی را در راستای تحقق سیاست های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی در مسایل فرهنگی و سیاست های اجرایی بخش فرهنگ و هنر ارتباطات جمعی و تربیت بدنی در برنامه سوم را ارزیابی و پس از تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی به مراجع ذی ربط گزارش نماید :

۳- با انجام مطالعات مستمر روند تحقق و پیگیری دیدگاه های حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در حوزه فرهنگ را در دستگاه ها و نهادهای مختلف و در فرهنگ عمومی جامعه ارزیابی و نتایج حاصل را در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد .

۴- پس از تعیین شاخص های اصلی نشان دهنده تحولات فکری بینشی رفتاری اقشار مختلف به ویژه نوجوانان و جوانان و تصویب آن از طرف شورای عالی انقلاب فرهنگی به طور سالانه و مستمر گزارش های لازم حاوی تحولات شاخص ها و علل آن راهکارهای موثر برای بهبود این شاخص ها را تهیه و پس از تایید شورای عالی انقلاب فرهنگی در اختیار مراجع ذی ربط قرار دهد تا برای اصلاح سیاست ها و فعالیت های اجرایی مورد استفاده قرار گیرد .

د- کلیه دستگاه های اجرایی نهادها و سازمان های عمومی غیر دولتی موظفند بر اساس رهنمودها و نتایج مطالعات و گزارش های این ستاد فعالیت های خود را اصلاح و یا تقویت نمایند و سازمان برنامه نیز در زمان تنظیم بودجه های سالیانه گزارش ها و

تحلیل های منتشره ستاد موضوع بند (ج) این ماده را مد نظر قرار داده و تمهیدات لازم برای اجرای پیشنهادات اصلاحی ستاد مذکور را فراهم آورد .

تبصره- انجام کلیه فعالیت های پیش بینی شده در این مورد موسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند منوط به تایید معظم له می باشد .

ماده ۱۶۳- با توجه به اهمیت گسترش فضاهای مذهبی و مساجد ضمن حفظ اصل ساماندهی ، ساخت و ساز ، احیا ، تعمیر و تجهیز مساجد از طریق مشارکت های مردمی و شوراهای شهری و روستایی دستگاه های اجرایی موضوع این ماده موظفند طی سال های اجرای برنامه زیر را انجام دهند :

الف- وزارت مسکن و شهرسازی شهرداری ها و سایر سازمان های مسئول در زمینه طراحی و اجرای طرح های جامع تفصیلی و هادی شهری و روستایی موظفند طرح های مذکور را با محوریت مساجد تهیه و اجرا کنند .

ب- وزارت مسکن و شهرسازی و شهرداری ها موظفند در کلیه شهرک های جدید الاحداث اراضی مناسبی را برای احداث مسجد و پایگاه های مقاومت بسیج پیش بینی کرده و پس از آماده سازی بدون دریافت هزینه در اختیار متقاضیان احداث مساجد و پایگاه های مقاومت بسیج قرار دهند و قیمت اراضی را در هزینه مربوط به آماده سازی منظور کنند .

ج- وزارتخانه های راه و ترابری و نفت موظفند به منظور تسهیل دسترسی مسافران به اماکن مذهبی با انجام هماهنگی های لازم از محل اعتبارات عمرانی و جاری خود به احداث مسجد و یا نماز خانه و همچنین نگهداری و مدیریت مساجد و نمازخانه های موجود و جدید الاحداث در پایانه های مسافری و پمپ بنزین های بین شهری اقدام کنند .

د- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است کلیه وجوه پرداختی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با احداث تعمیر و تجهیز مساجد و سایر فضاهای مذهبی را به عنوان هزینه قابل قبول منظور کند .

ه- شهرداری ها و سازمان جنگل ها و مراتع کشور موظفند نسبت به اختصاص فضای مناسب در پارک های ملی و عمومی حسب مورد برای ایجاد مسجد یا نمازخانه اقدام کنند.

و- با هدف اعتلای جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیت های اجتماعی- فرهنگی محلات روستاها و شهرها و هماهنگ سازی فعالیت های سازماندهی شده در این مکان ها در جهت ارتقای ایمان و ارزش های معنوی و اخلاقی و شکوفایی خلاقیت های علمی ،

فرهنگی و هنری گروه های مختلف جامعه به ویژه نوجوانان و جوانان اقدامات ذیل در سال های برنامه سوم توسعه انجام می گیرد :

۱- حمایت مالی قانونی و حقوقی از پژوهش های کاربردی با هدف شناخت راهکارهای اجرایی برای ارتباط جایگاه مسجد و مدرسه در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی کشور .

۲- تعریف فعالیت های آموزشی فرهنگی و هنری مشترک مسجد و مدرسه در آیین نامه ها و مقررات بخش های آموزش ، فرهنگ و تبلیغات اسلامی ، تربیت بدنی و ورزش .

ز- به منظور ساماندهی نحوه اختصاص و مصرف منابع اعتباری دولت در زمینه احیا و بازسازی مساجد کمک به مراکز تحقیقاتی حوزه های علمی فعالیت های مربوط به تبلیغات دینی و با هدف تقویت و متناسب کردن مشارکت مردمی در تامین منابع این فعالیت های سازمان تبلیغات اسلامی موظف است طی یک سال در چارچوب رهنمودهای مقام معظم رهبری و مشورت با مراجع ذی ربط و انجام مطالعات لازم با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه طرحی را تهیه و به دولت ارایه دهد تا پس از بررسی و تصویب مبنای پیش بینی و مصرف منابع دولتی در این امور قرار گیرد .

تبصره- دولت موظف است در مناطق روستایی در صورت پنجاه درصد (۵۰٪) خود یاری مردم برای احداث مسجد پنجاه درصد (۵۰٪) باقیمانده را تامین نماید .

ماده ۱۶۴- در طی سال های اجرای برنامه سوم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مقرراتی را معمول خواهد داشت که بانک های کشور بتوانند در مبادی ورودی هوایی ، دریایی ، زمینی ، هتل ها و دفاتر خدمات جهانگردی نسبت به خرید ارز گردشگرانی که به ایران آمده اند اقدام کنند . شعب نظام بانکی همچنین می توانند به این گردشگران که قصد خروج از کشور دارند به شرط ارایه مدارک لازم ارزهای معتبر بفروشند .

آیین نامه های اجرایی این ماده شامل نوع مدارک و مستندات لازم برای استفاده از تسهیلات پیش بینی شده و سایر مقررات مورد نیاز به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۶۵- به منظور حفظ و حراست از میراث فرهنگی کشور اجازه داده می شود :

الف- سازمان میراث فرهنگی کشور با اخذ اجازه از ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح یگان پاسداران میراث فرهنگی کشور را زیر نظر سازمان مذکور تشکیل دهد .

ب- کلیه جرایم اخذ شده از حفاری های غیر مجاز و قاچاقچیان اموال تاریخی و فرهنگی به درآمد عمومی واریز گردد . حداکثر معادل وجوه واریزی در قالب لوایح به تصویب هیات وزیران می رسد به شرح ذیل به مصرف خواهد رسید :

۱- پرداخت به کاشفان اموال قاچاق و اشخاص حقیقی و حقوقی که در این زمینه همکاری می کنند به عنوان حق الکشف و پاداش .

۲- تامین هزینه های مربوط به تقویت امر حفاظت از میراث فرهنگی .

ج- خروج آثار منقول تاریخی و فرهنگی که برای انجام مطالعات تعمیرات و سایر موارد ضرور به ایران وارد می شود موکول به رایه گواهی ورود آثار مذکور صادره از سوی سازمان میراث فرهنگی با ذکر کامل مشخصات خواهد بود .

ماده ۱۶۶- به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور- مصوب ۱۳۶۷/۲/۱- در خصوص مرمت و احیای بافت ها و بناهای تاریخی- فرهنگی اقدامات ذیل انجام می شود :

الف- رییس سازمان میراث فرهنگی کشور در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و نمایندگان آن سازمان در کمیسیون های ماده (۵) قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲- و اصلاحات بعدی تهران و شهرستان ها عضویت می یابند .

ب- در شهرهای دارای بافت تاریخی ارزشمند که حدود آن طبق ماده (۳) قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور - مصوب ۱۳۶۷/۲/۱- اعلام شده و یا می شود تشکیلات شهرداری ها مورد تجدید نظر قرار می گیرد و به منظور انجام امور مربوط به حفاظت از بافت تاریخی این گونه شهرها ساز و کار مدیریتی مناسب در شهرداری های مذکور ایجاد می گردد .

ج- شوراهای شهر درصدی از درآمد شهرداری هر شهر را متناسب با نیاز بافت های تاریخی آن شهر در اختیار مدیریت ذی ربط در شهرداری قرار می دهند تا با نظارت واحدهای سازمان میراث فرهنگی کشور در جهت مرمت بناها مجموعه ها و بافت های تاریخی همان محل به مصرف برسد .

دولت مکلف است امکانات و شرایط لازم جهت استفاده از منابع مالی و سرمایه های بین المللی و اعتبارات سازمان های میراث فرهنگی بین المللی از قبیل یونسکو برای توسعه امکانات و حفاظت آثار ملی و میراث فرهنگی را با سرمایه گذاری اولیه داخلی تا پایان سال دوم برنامه سوم فراهم نماید .

آیین نامه اجرایی این بند بنا به پیشنهاد مشترک سازمان میراث فرهنگی کشور وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

د- به منظور حفظ بافت قدیمی و سنتی منطقه جماران محدوده منتهی به حسینیه جماران و بیت حضرت امام خمینی (ره) طبق نقشه و طرح مصوب شورای عالی شهرسازی و تملک املاک واقع محدوده فوق الذکر و تبدیل آن به مجموعه فرهنگی و خدماتی برای زائران و گردشگران داخلی و خارجی شهرداری تهران موظف است اقدام لازم را به عمل آورده و پس از تملک در اختیار موسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره) قرار دهد . وزارت مسکن و شهرسازی باید زمین مناسب را به صورت رایگان یا قیمت خرید اولیه جهت معوض املاک فوق در اختیار شهرداری قرار دهد همچنین وزارتخانه ها و سازمان ها ، شرکت های دولتی و نهادهای انقلابی و عمومی مجازند املاکی که مورد نیاز دستگاه خود نمی باشد را جهت امر فوق تخصیص و در اختیار مجریان طرح قرار دهند .

ماده ۱۶۷- به منظور تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری دایره به جهت گیری رسانه ها به سمت سالم سازی فضای عمومی در جهت رشد آگاهی ها و فضایل اخلاقی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاست های کلی برنامه سوم توسعه کشور سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است :

الف- با تایید سازمان برنامه و بودجه جهت متناسب سازی شبکه های جدید استانی ملی و فراملی (بین المللی خبر) و تکمیل پوشش جمعیتی و جغرافیایی شبکه ها و به کارگیری فن آوری های نو در تولید و بخش اقدام کند .

ب- در راستای اطلاع رسانی مطلوب جامعه کلیه دستگاه های اجرایی اطلاعاتی را که زمینه ساز فرهنگ توسعه آن بخش است (و لازم است به صورت مستقیم و غیر مستقیم در برنامه های تولید صدا و سیما منعکس گردد) به سازمان صدا و سیما اعلام می کند تا با انجام مطالعات لازم در برنامه ها گنجانده شود .

سازمان صدا و سیما سالانه گزارش عملکرد خود را در رابطه با دستگاه هایی که اطلاعات و نیازهای خود را اعلام داشته اند به دستگاه مربوطه منعکس کرده و گزارش کلی آن را برای روسای قوه سه گانه ارسال می کند .

ج- آن دسته از دستگاه های اجرایی که تحقق وظایف آنها مستلزم مشارکت فکری و عملی قشر وسیعی از افراد جامعه است می توانند برنامه های خاص رادیویی و تلویزیونی تهیه و در چهارچوب ضوابط سازمان صدا و سیما برای پخش در زمان مناسب اقدام کند .

د- برای افزایش امکان دسترسی جامعه به آموزش های عمومی و فنی و حرفه ای و ترویجی و آموزش های عالی با همکاری دستگاه های مختلف نسبت به تدوین برنامه های لازم اقدام کرده از طریق شبکه های موجود و ایجاد شبکه های آموزشی و ارتباط متقابل با توجه به مفاد اساسنامه سازمان صدا و سیما نسبت به توسعه و بهبود کیفیت آموزش های مختلف اقدام کند . برای پشتیبانی علمی برنامه های آموزشی سازمان صدا و سیما با هر یک از دستگاه های مربوطه کمیته لازم را تشکیل می دهد .

ماده ۱۶۸- کلیه واردکنندگان و تولیدکنندگان گیرنده های تلویزیون رنگی موظفند در قبال واردات یا تولید دستگاه گیرنده عوارضی که متناسب با ابعاد لامپ تصویر گیرنده و به تفکیکی تولید داخلی و وارداتی به پیشنهاد سازمان صدا و سیما و وزارتخانه های صنایع و بازرگانی به تصویب هیات وزیران می رسد را به درآمد عمومی واریز کنند . معادل وجه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران قرار خواهد گرفت . تا در جهت تولید و تامین برنامه های تلویزیونی و توسعه و بهره برداری از شبکه های تلویزیونی شهرستان ها به مصرف برساند .

گیرنده های تلویزیونی وارداتی از طریق مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی و نیز همراه مسافر مشمول حکم این ماده می شوند کلیه تولیدکنندگان گیرنده تلویزیونی موظفند عوارض موضوع این ماده را حداکثر طی مدت سه ماه از تاریخ فروش به حساب مربوطه نزد خزانه واریز کنند . در غیر این صورت مشمول جریمه دیرکرد به ازای هر سال (۳۰٪) خواهند شد .

گیرنده های رنگی ساخت داخل که صادر می شود از عوارض موضوع این ماده معاف هستند .

ماده ۱۶۹- به منظور تامین امکانات و حمایت های قانونی و اعتباری از فعالیت های ورزش عمومی و قهرمانی طی سال های اجرای برنامه سوم و جوهی که توسط اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی صرف احداث و تکمیل فضاها و اماکن و باشگاه های ورزشی و ارائه خدمات ورزشی می شود و یا به عنوان کمک به سازمان تربیت بدنی المپیک ایران فدراسیون ها ، هیات ها و انجمن های ورزشی و تربیت بدنی نیروهای مسلح پرداخت می گردد با تایید سازمان تربیت بدنی به عنوان هزینه قابل قبول تلقی می گردد .
آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۷۰- درآمد سازمان تربیت بدنی ناشی از برگزاری مسابقات ورزشی فروش بلیط و استفاده از اماکن ورزشی به درآمد عمومی واریز می شود و معادل وجوه واریزی در قالب لوایح بودجه سنواتی در اختیار سازمان مذکور قرار داده می شود .
آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک سازمان های تربیت بدنی و برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

فصل بیست و سوم- امور دفاعی و امنیتی

ماده ۱۷۱- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می شود به منظور تامین نیازهای نیروهای مسلح به ویژه در فناوری های جدید و استراتژیک و خرید اقلام مورد نیاز پس از تصویب هیات وزیران و با کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا نسبت به ایجاد شرکت های صنعتی و خدماتی با مشارکت طرف های داخلی و خارجی اقدام کند .

ماده ۱۷۲- به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح اجازه داده می شود مجموعه دارایی های غیر ضرور بخش دفاع و صنایعی را که از فناوری بالایی برخوردار نیستند مورد بررسی قرار داده و پس از اخذ مجوز از فرماندهی معظم کل قوا از طریق مزایده به فروش رسانده و درآمد آن را به خزانه واریز نماید .

درآمد حاصل از فروش صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی شده و در چارچوب قوانین بودجه سالیانه جهت رفع نیازهای ضروری بخش دفاع اختصاص می یابد .

ماده ۱۷۳- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مکلف است بر اساس نظر ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تهیه طرح جامع نحوه استقرار نیروهای مسلح در سطح کشور متناسب با اندازه و نوع تهدیدات و شرایط زیست محیطی ، به منظور رعایت پراکندگی در استقرار تاسیسات حساس و حیاتی و صنایع دفاعی و همچنین انتقال پادگان ها و مراکز نظامی و کارخانجات بزرگ صنعتی دفاعی از شهرهای بزرگ به ویژه تهران اقدام و به تصویب فرماندهی معظم کل قوا برساند .

دولت مکلف است نسبت به تامین و واگذاری تسهیلات اعتباری ، بانکی ، زمین ، تغییر کاربری و ایجاد حریم جهت تاسیسات مورد نیاز اقدامات لازم را به عمل آورد . اعتبارات دریافتی از منابع بانکی از محل فروش اماکن منتقل شده باز پرداخت می شود .

ماده ۱۷۴- پس از کسب مجوز از فرماندهی معظم کل قوا به منظور ایجاد انسجام در نظام تامین اجتماعی نیروهای مسلح و صرفه جویی در هزینه های جاری ، از بازنشستگی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سازمان بیمه بازنشستگی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بیمه بازنشستگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی و سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح ، سازمان تامین اجتماعی ، نیروهای مسلح وابسته به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ایجاد می شود .

مراحل اجرایی تجدید نظر در سازمان های سابق الذکر با تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا تعیین می شود . اساسنامه سازمان تامین اجتماعی نیروهای مسلح و آیین نامه اجرایی این ماده بنا به پیشنهاد مشترک ستاد کل نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ، سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۷۵- به منظور تحقق آرمان های حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای مقام معظم رهبری

و فرماندهی کل قوا پیرامون ارتش بیست میلیونی و ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت نوجوانان و جوانان در امور اجتماعی ، فرهنگی دفاعی و اشاعه تفکر بسیجی و مردمی کردن امنیت و دفاع از طریق تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین :

الف- هزینه هایی که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی صرف تقویت و توسعه پاسگاه های نیروی انتظامی و رده های مقاومت ارتش بیست میلیونی به ویژه احداث و تکمیل پایگاه های مقاومت بسیج می شوند ، به عنوان هزینه های قابل قبول نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ب- دولت موظف است یک درصد (۱٪) از سود ناخالص کلیه شرکت های دولتی و شرکت های تابعه و وابسته به آنها و شرکت هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مانند شرکت ملی نفت ایران ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران ، شرکت مخابرات ایران و شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران را جهت توسعه بسیج ، پس از واریز به خزانه بر اساس ردیف خاص که میزان آن همه ساله در بودجه کل کشور منظور خواهد شد به نیروی مقاومت بسیج پرداخت نماید . تا سی درصد (۳۰٪) از درآمدهای حاصل از اجرای این بند صرف توسعه رده های مقاومت آن دستگاه و مابقی به صورت

متمرکز در اختیار نیروی مقاومت بسیج قرار می گیرد تا در جهت تعادل در سایر مناطق کشور هزینه شود .

ج- دولت موظف است به منظور تحقق پنجاه درصد (۵۰٪) طرح جامع ارتش بیست میلیون که به تصویب مقام معظم فرماندهی کل قوا رسیده است ، امکانات و تجهیزات مربوط را در برنامه سوم پیش بینی نماید .

د- ادارات و کارخانجات موظفند امکانات ، تجهیزات و اعتبارات لازم برای فعالیت های جاری رده های مقاومت بسیج مربوط به خود را تامین نماید .

ه- در برنامه پنج ساله سوم رده های مقاومت بسیج و کانون های فرهنگی ، ورزشی بسیج در ساختمان های جدید الاحداث از پرداخت حق انشعاب آب ، برق ، گاز و یک خط تلفن مورد نیاز معاف می باشد.

ماده ۱۷۶- در زمان صلح با تایید ستاد کل نیروهای مسلح ، قسمتی از نیازهای نیروی انسانی دولت با استفاده از خدمت مشمولان وظیفه پس از گذاراندن دوره آموزش نظامی به صورتی تامین می گردد که به آمادگی رزمی آسیبی وارد نیاید . نیازهای نیروی انسانی دولت از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به ستاد کل اعلام می شود .

هزینه های مربوط به دوره آموزش نظامی به عهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بوده و حقوق و مزایا و جیره استحقاقی در دوره خدمت از محل اعتبارات دستگاه مربوطه تامین می گردد . میزان دریافتی این قبیل افراد نباید در مجموع از حد مقرر در قوانین نیروهای مسلح تجاوز کند .

حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از نیروهای انسانی فوق (فارغ التحصیلان دانشگاه ها) بایستی در مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته کشور خدمت کنند .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و پس از تایید ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۷۷- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و نیروهای مسلح کشور مکلفند پس از کسب مجوز از مقام معظم فرماندهی کل قوا نسبت به فروش عرصه و اعیان پادگان ها و سایر اماکن که در تملک یا تصرف قانونی آنها بوده و در محدوده خدمات شهری قرار دارد (پس از اثبات مالکیت) و تغییر کاربری و تفکیک از طریق مزایده اقدام نمایند .

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است نسبت به صدور سند مالکیت عرصه و اعیان مزبور اقدام نموده و تنها بیست درصد (۲۰٪) از حقوق و عوارض قانونی مربوطه را دریافت کند .

کمیسیون موضوع ماده (۵) قانون تاسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۲۲ - و اصلاحات بعدی آن و شهرداری ها موظفند نسبت به تغییر کاربری این قبیل اراضی به کاربری های مناسب بر اساس طرح های توسعه و عمران شهری و همچنین صدور مجوز ساخت بدون اخذ تغییر کاربری اقدام کنند .

درآمد حاصل از فروش اماکن فوق الذکر به حساب ردیف خاصی که در قانون بودجه سالیانه پیش بینی می گردد واریز و به صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی شده و به سازمان مربوطه جهت احداث جایگزین املاک فوق و خانه های سازمانی پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۷۸ - در اجرای اصل یکصد و چهل و هفتم (۱۴۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور استفاده از تخصص ها و توانایی های نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح در بازسازی کشور (با رعایت مفاد مواد (۸) و (۱۰) قانون تشکیل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۶۸/۵/۲۸) به واحدهای اجرایی فوق اجازه داده می شود با توجه به تخصص ها و توانایی ها و ظرفیت نیروهای تحت نظر خود برای اجرای طرح ها و پروژه های عمرانی با دستگاه های اجرایی ، قرارداد پیمانکاری منعقد کنند .

کلیه وجوه دریافتی از بابت قراردادهای مذکور به ردیف درآمد ، هزینه ای که همه ساله در قانون بودجه منظور می شود واریز و معادل صد درصد (۱۰۰٪) آن در جهت اجرای قراردادهای فوق و تقویت نیروی مربوطه و جایگزین استهلاک ماشین آلات اختصاص می یابد .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط ستاد کل نیروهای مسلح با همکاری وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه بودجه تهیه و از طریق وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۷۹ - نهادها ، سازمان ها و وزارتخانه ها می توانند پس از کسب موافقت و مجوز ستاد کل نیروهای مسلح نسبت به تشکیل یگان های حفاظت اقدام کنند . این یگان ها از نظر به کارگیری سلاح و مهمات تابع ضوابط نیروهای مسلح می باشند و با رعایت ضوابط نیروی انتظامی تحت نظر دستگاه ذی ربط اداره خواهند شد .

شرح وظایف و اختیارات و سازماندهی و چگونگی تسلیح این یگان ها و آموزش و انتصاب فرماندهی هر یک از این یگان ها و چگونگی ارتباط آنها با نیروی انتظامی و نظارت بر عملکرد آنها به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح خواهد رسید .

فصل بیست و سوم- امور عمومی ، سیاست داخلی و روابط خارجی

ماده ۱۸۰- به منظور ایجاد تمرکز در سیاست گذاری امور اتباع خارجی (آواره ، پناهنده ، مهاجر و اتباع خارجی دارای گذرنامه) در زمینه ورود ، اسکان ، اخراج ، اشتغال ، آموزش ، بهداشت و درمان و روابط بین الملل ، شورای هماهنگی اجرایی اتباع بیگانه به ریاست وزیر کشور و عضویت وزیران آموزش و پرورش ، اطلاعات ، امور خارجه ، کار و امور اجتماعی ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، رییس سازمان برنامه و بودجه ، دبیر شورای عالی امنیت ملی ، فرمانده نیروی انتظامی و رییس جمعیت هلال احمر تشکیل می گردد . تصمیمات شورای مذکور پس از تایید وزیران قابل اجرا خواهد بود .
آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های کار و امور اجتماعی ، کشور و اطلاعات به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۸۱-

الف- دولت موظف است به منظور پیشگیری ، امداد رسانی ، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده در حوادث غیر مترقبه در طی برنامه سوم ، اعتبارات لازم را در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی کند و در اختیار ستاد حوادث غیر مترقبه کشور قرار دهد .
درصدی از اعتبارات فوق جهت مطالعات آسیب پذیری به منظور کاهش اثرات بلایای طبیعی و اجرای پروژه های پیشگیری از حوادث غیر مترقبه از قبیل سیل و زلزله ، خشک سالی ، آتش سوزی ، طوفان و یا پیش روی آب دریا هزینه خواهد شد .

ب- وزارت کشور می تواند از محل منابع قرض الحسنه سیستم بانکی وام و در صورت عدم تکافو از محل سایر منابع بانکی تسهیلات مورد نیاز را به مالکان واحدهای مسکونی ، تجاری ، صنعتی ، معدنی و کشاورزی خسارت دیده در مناطق سابق الذکر اعطا کند .
به التفاوت سود و کارمزد تسهیلات اعطایی در لوایح بودجه سالانه منظور خواهد شد .
دولت موظف است بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط سیستم بانکی را که در این بند پیش بینی شده است تضمین کند .

ج- به منظور افزایش سهم صنعت بیمه در جبران خسارت ناشی از حوادث غیر مترقبه ، دولت مجاز است شرایط لازم را به نحوی فراهم آورد که در دوران برنامه سوم حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) محصولات کشاورزی ، دامداری ، صنایع دستی ، شیلات ، ابنیه عمومی ، تاسیسات شهری و روستایی ، ساختمان های مسکونی ، تجاری و صنعتی تحت پوشش بیمه قرار گیرند .

ماده ۱۸۲- وزارت کشور مکلف است با رعایت قوانین نسبت به تهیه طرح های مربوط به ایجاد و تقویت تشکل های مردمی (صنفي ، تخصصي) ، سازمان های غیر دولتی و سازمان های محلی با هدف زمینه سازی برای واگذاری اعمال تصدی دولت به آنها و تقویت نظارت های سازمان یافته مردمی بر فعالیت های دستگاه های دولتی ، اقدام نموده و پس از تصویب هیات وزیران به مورد اجرا گذارد .

ماده ۱۸۳- به منظور اعمال سیاست های نظام جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و ایجاد وحدت رویه در این زمینه ، وزارت امور خارجه بر کلیه روابط خارجی نظارت خواهد داشت و سایر دستگاه ها و واحدهایی که به نحوی در خارج از کشور فعالیت دارند و یا فعالیت و اقدامات آنان در روابط خارجی اثرگذار است ملزم به اجرای سیاست های ابلاغی توسط وزارت امور خارجه هستند .

همچنین نمایندگی های آنها در خارج از کشور موظفند بر اساس آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت امور خارجه ، به تصویب هیات وزیران می رسد ، در انجام فعالیت های خود با نمایندگی های سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور هماهنگی لازم را به عمل آورند .

تبصره ۱- به منظور اعمال سیاست های فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران و تمرکز در سیاست گذاری و هماهنگی در فعالیت های فرهنگی و تبلیغی خارج از کشور و با اهداف استفاده بهینه از امکانات مادی و معنوی موجود انجام امور کلیه فعالیت های فرهنگی تبلیغی و هنری بخش های دولتی و غیر دولتی در خارج از کشور بر اساس اساسنامه سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی که به تایید مقام معظم رهبری رسیده است با سازمان مذکور خواهد بود .

تبصره ۲- انجام کلیه فعالیت های پیش بینی شده در این ماده در مورد موسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند ، منوط به تایید معظم له می باشد .

ماده ۱۸۴- به منظور تنظیم سطح روابط جمهوری اسلامی ایران با کشورهای جهان و مجامع بین المللی ، دولت مکلف است بر اساس گزارش جامعی که وزارت امور خارجه از فعالیت های برون مرزی دستگاه های اجرایی و همکاری و عضویت آنها در سازمان های بین المللی و منطقه ای (شامل بررسی وضع موجود ، ارزیابی عملکرد و ضرورت یا عدم ضرورت ادامه عضویت یا فعالیت دستگاه های مذکور در خارج از کشور و یا کاهش سطح روابط و فعالیت ها) تهیه و ارایه می کند ، در مورد ادامه و یا قطع فعالیت دستگاه های اجرایی در خارج از کشور و سطح آن و وضعیت عضویت وزارتخانه ها ، سازمان ها ، شرکت های دولتی و نهادهای انقلابی در مجامع منطقه ای و بین المللی اتخاذ تصمیم کند .

کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیر دولتی ، در صورت تایید ادامه فعالیت شان در خارج از کشور موظفند حداکثر طی مدت شش ماه تشکیلات و ساختار نمایندگی های خارج از کشور و نیز وضعیت عضویت خود در مجامع بین المللی را بر اساس مصوبات هیات وزیران اصلاح کنند .

تبصره- انجام کلیه فعالیت های پیش بینی شده در این مورد موسسات و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند ، منوط به تایید معظم له می باشد .

ماده ۱۸۵- ایجاد هر گونه دفتر ، نمایندگی ، شعبه و واحد اداری جدید و عناوین مشابه در خارج از کشور توسط دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و نهادهای عمومی غیر دولتی منوط به پیشنهاد دستگاه ذی ربط و وزارت امور خارجه و تصویب هیات وزیران خواهد شد و نهادهایی که تحت نظر مقام معظم رهبری اداره می شوند ، منوط به تایید معظم له می باشد .

ماده ۱۸۶- وزارت امور خارجه موظف است با بهره گیری از نظرات کلیه دستگاه های ذی ربط راهبردهای مناسب را برای اجرای دقیق سیاست های کلی ذیل تهیه و جهت تصویب در سال اول برنامه سوم به شورای عالی امنیت ملی ارایه نماید :

۱- گسترش همکاری های دو جانبه ، منطقه ای و بین المللی .

۲- ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیر متخاصم .

۳- بهره گیری از روابط برای افزایش توان ملی .

۴- مقابله با افزون خواهی کشورهای متخاصم .

۵- تلاش برای رهایی از حضور بیگانگان .

۶- مقابله با تک قطبی شدن .

- ۷- حمایت از مسلمانان و ملت های مظلوم .
- ۸- تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی .
- ۹- تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل .

فصل بیست و چهارم- امور قضایی

ماده ۱۸۷- به منظور اعمال حمایت های لازم حقوقی و تسهیل دستیابی مردم به خدمات قضایی و حفظ حقوق عامه ، به قوه قضاییه اجازه داده می شود تا نسبت به تایید صلاحیت فارغ التحصیلان رشته حقوق جهت صدور مجوز تاسیس موسسات مشاوره حقوقی برای آنان اقدام نماید .

حضور مشاوران مذکور در محاکم دادگستری و ادارات و سازمان های دولتی و غیر دولتی برای انجام امور وکالت متقاضیان مجاز خواهد بود . تایید صلاحیت کارشناسان رسمی دادگستری نیز به طریق فوق امکان پذیر است .

آیین نامه اجرایی این ماده و تعیین تعرفه کارشناسی افراد مذکور به تصویب رییس قوه قضاییه خواهد رسید .

ماده ۱۸۸- قوه قضاییه موظف است به منظور ارتقای کیفی و افزایش کارایی محاکم نسبت به تخصصی کردن آنها بر حسب حجم عملیات ، نیازهای منطقه ای و تخصص اقدام کند .

چگونگی و نحوه اجرای این ماده بر اساس دستورالعملی خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری به تصویب رییس قوه قضاییه می رسد .

ماده ۱۸۹- به منظور کاهش مراجعات مردم به محاکم قضایی و در راستای توسعه مشارکت های مردمی ، رفع اختلافات محلی و نیز حل و فصل اموری که ماهیت قضایی ندارد و یا ماهیت قضایی آن از پیچیدگی کمتری برخوردار است به شوراهای حل اختلاف واگذار می گردد .

حدود وظایف و اختیارات این شوراها ، ترکیب و نحوه انتخاب اعضای آن بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب هیات وزیران و به تایید رییس قوه قضاییه می رسد .

ماده ۱۹۰- به منظور اصلاح وضعیت زندان ها و ایجاد محیط مناسب باز پروری و اصلاح و تربیت زندانیان در بازگشت آنان به زندگی سالم اجتماعی اقدامات زیر صورت می گیرد :

الف- سازمان زندان ها موظف است با همکاری انجمن ها و نهادهای مردمی نسبت به فعال تر کردن انجمن های حمایت از خانواده زندانیان و معدومین نیازمند و ایجاد انجمن در تمامی مراکز اقدام کند ، به نحوی که تا پایان برنامه صد درصد (۱۰۰٪) خانواده های نیازمند زندانیان و معدومین تحت پوشش قرار گیرند .

ب- وزیر دادگستری موظف است نسبت به تهیه آیین نامه کار زندانیان ، با اولویت حرفه آموزی مناسب اقدام کند ، به نحوی که پس از اتمام دوره محکومیت آنها ضمن ارایه تاییدیه اشتغال ، امکان حذف سوء پیشینه و حضور موثر آنها در جامعه فراهم گردد .

ماده ۱۹۱- دولت موظف است همه ساله معادل پنجاه درصد (۵۰٪) درآمد کلیه دادگاه ها و سازمان های وابسته به قوه قضاییه که برابر قانون وصول و به خزانه واریز می گردد را طی بودجه سنواتی به عنوان کمک در اختیار قوه قضاییه قرار داده تا پس از تصویب رییس قوه قضاییه در موارد ذیل در دادگستری و سازمان های وابسته به قوه قضاییه هزینه گردد .

۱- احداث ، تکمیل و خرید ساختمان های اداری و خانه های سازمانی.

۲- تجهیز ساختمان های اداری و خرید ملزومات و خودرو .

۳- پرداخت کارانه ، حق کشیک و ماموریت .

۴- تامین کسری هزینه های ضروری جاری دستگاه ها .

۵- پراخت سود تسهیلات مسکن قضات و کارکنان .

۶- سایر موارد ضروری به تشخیص رییس قوه قضاییه .

فصل بیست و پنجم- بهداشت و درمان

ماده ۱۹۲-

الف- به منظور افزایش کارآیی و توسعه خدمات بهداشتی درمانی در کشور و ایجاد تسهیلات جهت دسترسی آحاد مردم به این خدمات و تعیین حدود تصدی بخش دولتی و غیر دولتی اقدامات زیر انجام خواهد شد .

- ۱- کلیه خدمات بهداشتی اعم از شهری و روستایی به صورت رایگان توسط دولت ارائه می گردد .
 - ۲- خدمات درمان سرپایی روستاییان در واحدهای موجود توسط دولت ارائه می شود . توسعه مراکز درمان روستایی در مناطقی که امکان سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی وجود ندارد توسط دولت انجام می شود .
 - ۳- درمان سرپایی شهری در مراکز بهداشت و درمان شهری موجود به عهده دولت است لیکن توسعه آن با مشارکت بخش خصوصی و تعاونی خواهد بود . توسعه فعالیت های بخش دولتی منحصر به مناطقی خواهد بود که جاذبه ای برای بخش خصوصی ندارد .
 - ۴- ضمن استمرار تصدی دولت در درمان بستری برای مناطق توسعه نیافته یا کمتر توسعه یافته و شهرهای کوچک (کمتر از یکصد هزار نفر جمعیت) و تامین تخت های آموزشی متناسب با تعداد دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی ، توسعه مراکز درمان بستری در شهرهای بزرگ (بیشتر از یکصد هزار نفر جمعیت) بر عهده بخش غیر دولتی خواهد بود . همچنین در شهرهای بزرگ جهت واگذاری امکانات درمان بستری موجود ایجاد مراکز درمان بستری جدید برای بخش غیر دولتی با اولویت تعاونی های گروه پزشکی تسهیلات لازم ایجاد خواهد شد .
 - ۵- سازمان بهزیستی کشور مکلف است در جهت ساماندهی و توان بخشی بیماران روانی مزمن و سالمندان در سال اول برنامه سوم نسبت به تهیه ، تدوین و اجرای طرح ساماندهی بیماران یاد شده اقدام نماید .
- آیین نامه اجرایی بند فوق با همکاری وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .
- ب- به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اجازه داده می شود در جهت ارتقای کارایی و مشارکت کارکنان و مردم در مورد امکانات بهداشتی و درمانی و دارویی و توان بخشی خود با رعایت موارد مذکور در بند (الف) این ماده اقدامات زیر انجام دهد :
- ۱- خرید خدمات تعریف شده از کارکنان خود طبق تعرفه های مصوب (نظام کارمزدی به جای روزمزدی) و همچنین از بخش غیر دولتی .
 - ۲- پرداخت بخشی از درآمدهای حاصل از ارائه خدمات به کارکنان در واحدهای تحت تصدی دولت به صورت کارانه برای افزایش کارایی آنان .

اعتبار لازم برای اجرای بند (ب) این ماده در لایحه بودجه سالانه منظور خواهد شد. در آمدهای حاصله در هر استان در قالب بودجه های سالانه صرف توسعه کمی و کیفی خدمات بهداشتی و درمانی همان استان می گردد.

آیین نامه های اجرایی این ماده شامل تعیین وضعیت کارکنان شاغل، ضوابط و نحوه واگذاری، تعریف خدمات قابل واگذاری و نحوه قیمت گذاری آنها، روش های پرداخت، نحوه هزینه درآمدهای حاصله و سایر موارد، مشترکا توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه حداکثر در مدت شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۳- به منظور تامین و توزیع متعادل خدمات درمان بستری مناسب با نیاز در نقاط مختلف کشور، با در نظر گرفتن دو عامل مهم قابل دسترس بودن خدمات برای آحاد مردم و جلوگیری از سرمایه گذاری های خارج از حد نیاز، سطح بندی خدمات درمان بستری با جبران هزینه نقل و انتقال بیماران و حفظ سهم بستری بیماران اعزامی از سطوح پایین تر توسط دولت، حسب تخصص های مختلف و محل های استقرار آن، به تفکیک شهرستان صورت خواهد گرفت. هر گونه احداث، ایجاد، توسعه و تجهیز ظرفیت های درمان بستری کشور و همچنین اختصاص نیروی انسانی جهت ارائه خدمات درمانی مطابق سطح بندی خدمات درمانی کشور خواهد بود.

ضوابط و برنامه اجرایی سطح بندی خدمات درمان بستری کشور حداکثر طی مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون مشترکا توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

الف- در راستای تحقق اهداف سطح بندی خدمات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است در طی برنامه پنج ساله سوم جهت تطبیق ظرفیت های موجود درمان بستری و ساماندهی خدمات فوری پزشکی (اورژانس) هماهنگ با سطح بندی خدمات نسبت به رفع کمبودها و تعدیل امکانات درمانی مازاد اعم از نیروی انسانی و تجهیزات، جایگزینی واحدهای درمانی فرسوده و غیر استنادار اقدامات لازم را انجام دهد.

تبصره- دولت موظف است جهت ساماندهی رسیدگی به بیماران حادثه دیده و اورژانس سیستم رسیدگی به این نوع بیماران (سیستم تروما) را ایجاد کند و بخش هایی را در مراکز درمانی به مرکز حوادث و سوانح (تروما سنتر) تبدیل کرده و یا در صورتی که لازم باشد مراکز حوادث و سوانح جدید احداث کند به طوری که تمام این بیماران بدون پرداخت هزینه در این مراکز به طور اورژانس تحت درمان قرار گیرند.

ب- در تطبیق ظرفیت های مناسب و مورد نیاز با ظرفیت های موجود ، کل امکانات درمان بستری کشور اعم از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، سازمان تامین اجتماعی ، بانک ها و شرکت های دولتی ، نیروهای مسلح ، موسسات خیریه و خصوصی و سایر موارد به صورت یک مجموعه صرف نظر از مالکیت و مدیریت آنها منظور خواهد شد .

ج- به منظور ارتقای سطح کیفی و کمی خدمات توان بخشی و دسترسی آحاد مردم به این خدمات با هدف تساوی فرصت ها و مشارکت معلولین در جامعه ، متناسب سازی اماکن عمومی (خصوصی و دولتی) در طول برنامه سوم صورت می گیرد . و همچنین در طول برنامه سوم آسایشگاه هایی برای بستری جانبازان زن اختصاص یافته و استفاده از آمبولانس برای جانبازان بالای هفتاد درصد (۷۰٪) قطع نخاع و اعصاب و روان و شیمیایی به صورت رایگان منظور می گردد .

آیین نامه اجرایی مربوط به این بند با همکاری وزارت مسکن و شهرسازی و سازمان بهزیستی کشور و سازمان برنامه و بودجه تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۹۴- کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و همچنین مراکزی که در زمینه های فوق خدماتی را ارائه می کنند موظفند ضمن رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت ، درمان آموزش پزشکی و دستگاه های ذی ربط اعلام می گردد ، نسبت به اخذ تاییدیه ادواری از افراد حقیقی و یا حقوقی (دولتی و یا غیر دولتی) که صلاحیت آنها بر حسب مورد از طرف دستگاه های سابق الذکر برای مدت معین تایید شده است اقدام کنند .

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و دستگاه های ذی ربط موظفند حسب مورد بر خدمات افراد حقیقی و یا حقوقی تایید صلاحیت به صورت مستمر نظارت و در صورت مشاهده تخلف ضمن رد صلاحیت آنها موضوع را به مراجع قانونی ارجاع نمایند. آیین نامه این ماده مشتمل بر تعیین واحدهای تولیدی ، توزیعی و خدماتی مشمول این ماده تعیین مقاطع زمانی اخذ تاییدیه بهداشتی برای هر یک از مراکز مربوطه ، تعیین تعرفه ها ، نحوه برخورد با متخلفان اعم از اخذ جرایم و معرفی به دادگاه ، ضوابط تعیین صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی نظارت کننده و سایر موارد حداکثر طی مدت شش ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۹۵- ایجاد و احداث هر گونه واحد درمانی توسط دستگاه های موضوع ماده (۱۱) این قانون و موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی به استثنای وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و وزارت مسکن و شهرسازی (به عنوان مجری) جز در مواردی که در ماده (۱۹۲) این قانون اجازه داده شده ، ممنوع است . ایجاد و احداث واحدهای درمانی توسط دستگاه های سابق الذکر در موارد ضروری ، با تایید وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و با تصویب هیات وزیران امکان پذیر خواهد بود . مراکز خاص درمانی جانبازان از این امر مستثنی می باشد .

ماده ۱۹۶- به منظور تنظیم بازار دارو ، تامین ارز مورد نیاز برای ورود مواد اولیه دارویی و داروهای ساخته شده وارداتی ، جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت داروهای بهداشتی و طولانی مصرف ضروری ، حمایت از نظام بیمه ای و جلوگیری از عوارض و مخاطرات دارویی اقدامات زیر انجام خواهد یافت :

الف- فهرست داروهای مجاز همه ساله توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود ورود ، تولید ، عرضه تجویز دارو خارج از فهرست فوق ممنوع است .

ب- واردات مواد اولیه ساخت دارو و داروهای حمایتی وارداتی در دوره برنامه پنج ساله سوم با ارز رسمی خواهد بود . در صورت تغییر نرخ ارز ، ما به التفاوت نرخ مزبور محاسبه و به صورت ریالی در قانون بودجه منظور خواهد شد .

ج- داروهای بهداشتی ، طولانی مصرف ضروری و داروهای مورد نیاز بیماران صعب العلاج و جانبازان علاوه بر استفاده از تسهیلات مذکور در بند (ب) این ماده کماکان مشمول دریافت یارانه ریالی خواهند بود .

د- با تقویت و تعمیم نظام بیمه ای ، یارانه ریالی و ما به التفاوت مذکور در بندهای (ب) و (ج) این ماده متناسب با جمعیت تحت پوشش سازمان های بیمه گر به آنها پرداخت خواهد شد .

و- عرضه دارو (به استثنای داروهای غیر نسخه ای که فهرست آن توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام می شود) به مصرف کننده نهایی خارج از داروخانه ممنوع است .

ز- به منظور تضمین کیفیت داروهای تولیدی ، کلیه کارخانه های تولید کننده دارو موظفند با ایجاد واحدهای کنترل کیفیت و به کارگیری متخصصین ذی ربط نسبت به کنترل کیفیت تولیدات خود اقدام کنند . به این منظور به کارخانه های ذی ربط اجازه داده

می شود با هماهنگی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی از لزوم بازآموزی و نو آموزی جامعه پزشکی - مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۵- در قالب بودجه های سالانه استفاده کنند .

ح- صد درصد (۱۰۰٪) حق سرانه موضوع قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور - مصوب ۱۳۷۳/۸/۳- جانبازان و نیز بیمه مضاعف جانبازان پنجاه درصد (۵۰٪) و به بالا و تامین واردات داروها و تجهیزات پزشکی و توان بخشی جانبازان با ارز رسمی بوده و از عوارض و مالیات و حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشند .

آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۹۷- به منظور نهادینه کردن امنیت غذا (دسترسی همه افراد جامعه به غذای کافی و سالم) و بهبود تغذیه مردم و کاهش بیماری های حاصل از سوء تغذیه و ارتقای سلامت جامعه ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر طی مدت یک سال نسبت به تعیین سبد غذایی مطلوب اقدام کند و برای تحقق آن دستگاه های ذی ربط باید اقدامات ذیل را به عمل آورند :

الف- وزارتخانه های فرهنگی و آموزشی و همچنین سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظفند نسبت به ارتقای فرهنگ و آگاهی های تغذیه ای و آرایه آموزش های لازم به منظور ترویج سبد مطلوب غذایی به عموم مردم اقدام کنند .

ب- شورای اقتصاد در توزیع منابع اعتباری یارانه ها در مورد مواد غذایی پس از کسب نظر وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی زمینه اجرای سبد مطلوب غذایی را فراهم خواهد کرد .

ج- به منظور رفع سوء تغذیه خانوارهای کم درآمد ، یارانه کالاهای اساسی اعطایی به نیازمندان ، روستاییان و ساکنین مناطق کمتر توسعه یافته نسبت به سایرین افزایش می یابد .

د- به منظور ارتقای سطح سلامتی مردم موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران موظف است حداکثر تا پایان برنامه سوم استانداردهای ایمنی مواد غذایی را تکمیل و جهت اعمال نظارت بر کیفیت تولید و عرضه مواد غذایی به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سایر دستگاه های ذی ربط اعلام کند .

ه- ساختار و تشکیلات مناسب امنیت غذا و تغذیه در سطوح ملی و استانی طی مدت شش ماه از تصویب این قانون توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و

پس از تایید سازمان های امور اداری و استخدامی و برنامه و بودجه به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

بخش سوم- اجرا و نظارت

فصل بیست و ششم- اجرا و نظارت

ماده ۱۹۸- به منظور حسن اجرای قانون برنامه سوم ، رییس جمهور گزارش نظارت و ارزیابی پیشرفت هر سال برنامه را حداکثر تا شهریور ماه سال بعد ، شامل موارد زیر به مجلس شورای اسلامی ارائه می نمایند .

الف- بررسی عملکرد مواد قانونی برنامه .

ب- بررسی عملکرد سیاست های اجرایی .

ج- بررسی عملکرد متغیرهای عمده کلان و بخشی از جمله تولید و سرمایه گذاری ، تجارت خارجی ، تراز پرداخت ها ، بودجه ، بخش پولی و تورم ، اشتغال و بیکاری .

د- ارزیابی نتایج عملکرد و تبیین علل مغایرت با برنامه .

ه- ارائه پیشنهاد های لازم به منظور بهبود عملکرد برنامه .

تبصره- دستگاه های اجرایی موظفند بر اساس دستورالعملی که سازمان برنامه و بودجه ابلاغ می کند ، نسبت به تهیه و ارائه گزارش پیشرفت عملیات برنامه سوم به سازمان مذکور اقدام کنند .

ماده ۱۹۹- اجرای قوانین و مقررات مغایر با مفاد این قانون در طی سال های برنامه سوم متوقف می گردد .

قانون فوق مشتمل بر یکصد و نود و نه ماده و پنجاه و هفت تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ هفدهم فروردین ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۱/۱۷ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی- ناطق نوری

جدول شماره (۱)

تعداد کارکنان دولت - کشوری و لشکری - به استثنای شرکت های

دولتی در طول سال های برنامه پنج ساله سوم توسعه

سال	تعداد نیروی انسانی موجود در ابتدای سال (۱)	کاهش طبیعی نیروی انسانی در طول سال	مذب نیروی انسانی در طول سال
۱۳۷۹	۲۱۲۸۲۳۰	۴۳۷۶۰	۲۱۸۸۰
۱۳۸۰	۲۱۰۶۳۵۰	۴۳۲۰۰	۲۱۶۰۰
۱۳۸۱	۲۰۸۴۷۵۰	۴۲۵۴۰	۲۱۲۷۰
۱۳۸۲	۲۰۶۳۴۸۰	۴۱۹۰۰	۲۰۹۵۰
۱۳۸۳	۲۰۴۲۵۳۰	۴۱۴۲۰	۲۰۷۱۰
۱۳۸۴	۲۰۲۱۸۲۰	---	---

جدول شماره (۲)

پیش بینی درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت خام

(میلیون دلار)

شرح	سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	جمع
صادرات نفت خام		۱۰۹۵۱/۵	۱۱۰۸۹/۶	۱۰۸۶۴/۸	۱۱۰۵۸	۱۱۵۷۸/۸	۱۲۰۸۲/۸	۵۶۶۷۴

مبدأ پیوند	مقصد پیوند	کد سیستم	کد مصوبه
	قانون اصلاح ماده (۵۶) قانون برنامه سوم توسعه		۸۰۰۸۲۹

		اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
--	--	---	--

کد مصوبه	کد سیستم	منسوخ	مبدأ نسخ